

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

ΚΑΙ ΔΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ

ΤΗΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ

Συνταχθεῖσα μὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Ἐπισκόπου
Κυθῆρων Σωφρόνιου τοῦ Παγκάλου, ἀκυάσαντος περὶ τὰ
μῆσα τοῦ 13' αἰῶνος (1640), ἐκδοθεῖσα δὲ πολλά-
κις καὶ ἐξαντληθεῖσα, ἐκδίδεται νῦν ἐπινηχημένη
καὶ διορθωμένη χάριν τῶν τε εὐσεβῶν Κυθηρίων
καὶ πάντων τῶν πολλοχρόθεν καὶ καθ' ἑκάστην
προσερχομένων εἰς τὸν ναὸν τῆς εὐσεβείας τῆς
Θαυματουργοῦ καὶ Παυδέπτου εἰκότος
εὐλαβῶν προσκυνητῶν.

ΥΠΟ

ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΚΑΒΒΑΘΑ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ

«Θεοτόκε ἡ ἐλπίς πάντων τῶν χριστιανῶν,

«Σκέπε φρονεῖ φύλαττε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς Σε».

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΣΠΥΡ. ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΟΥ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

1909

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἀναλαβόντες τὴν ἐκδοσιν τῆς ἐξαντληθείσης ἱερᾶς Ἀκολουθίας τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης, εὐκαιρὸν νομίζομεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ ἱερὰ αὕτη ἀκολουθία δὲν εἶνε ἡ ἀρχικῶς ψαλλομένη εἰς τὴν εὐρεσιν τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνας, ἀλλὰ μεταγενεστέρα, ἥτις ψάλλεται εἰς ἀνάμνησιν τῆς διὰ θαύματος αὐτῆς ἀνορθώσεως τοῦ ἐπὶ κραββάτου κομισθέντος εἰς τὸν ναδὸν τῆς Μυρτιδιωτίσσης καὶ πρὸ τῆς εἰκόνας αὐτῆς κατατεθειμένου παραλύτου Θεοδώρου Κουμπανιοῦ. Ἐνῶ μέχρι τοῦ θαύματος τούτου ἐψάλλετο τῇ 24 Σεπτεμβρίου ἡ ἀκολουθία τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἥτις εἶνε ἡ τεσσαρακοστὴ ἡμέρα ἀπὸ τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως, καὶ συμπίπτει μετὰ τῆς ἡμέρας τῆς εὐρέσεως τῆς εἰκόνας, ἣν εὐλαβεῖα κινούμενος ἐώρταζε πανηγυρικῶς ὁ μετὰ ταῦτα παθὼν καὶ διὰ θαύματος ἰαθεὶς Θεόδωρος ὁ Κουμπανιός.

Γνωστοῦ δὲ γενομένου τοῦ τελεσθέντος θαύματος, ὁ τότε ἐπίσκοπος Κυθήρων Σωφρόνιος ὁ Πάγκαλος, λόγιος καὶ εὐσεβὴς ἀνὴρ συνέταξεν, ἣν σήμερον ἔχομεν ἱερὰν ἀκολουθίαν καὶ ἥτις ἐψάλλετο ἐκ χειρογράφου ἐπὶ ἑκατὸν καὶ ἐπέκεινα ἔτη (1640—1744), ὅτε ὁ πρῶτος ἐκδότης Γεώργιος I. Καλούτσης φόρον εὐγνωμοσύνης ἀποτίων ἐπὶ τῇ διὰ θαύματος τῆς Μυρτιδιωτίσσης θεραπείᾳ τοῦ αἰφνιδίως καὶ σοβαρῶς ἀσθενήσαντος λογίου πατρὸς αὐτοῦ Ἰωάννου ἐξέδωκεν αὐτὴν τύποις Ἑνετίσι ἀψυδ'. Ἄλλος δὲ λόγιος ἀνὴρ Ἐμμανουὴλ Μόρμωρης παθὼν καὶ οὗτος ἐκ σοβαρᾶς ἀσθενείας καὶ ἰαθεὶς διὰ θαύματος τῆς Μυρτιδιωτίσσης εὐρῶν τὴν πρώτην τοῦ Γεωργίου Καλούτση ἐκδοσιν ἐξαν-

τληθείσαν και θέλων να δείξη και οὗτος τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ εἰς τὴν θεραπεύσασαν αὐτὸν Θεοτόκον, προσέβη εἰς δευτέραν ἐκδοσιν· ἀδεία μὲν και προτροπῇ τοῦ Οἴκου-μενικοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου, ἐπιθεωρία δὲ και ἐπιδιορθώσει Δευτερευόντος Γερασίμου Βυζαντίου ἐν τῷ τοῦ Πατριαρχείου Κων)πόλεως τυπογραφείῳ ἐν ἔτει 1811., προσθεῖς και τὴν εἰκόνα αὐτῆς, ἣν δὲν εὐρίσκομεν ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει τοῦ Γεωργίου Καλοῦτσι. Ἀμφότεροι δὲ οἱ εὐσεβεῖς και λόγιοι οὗτοι ἐκδῶται συνοδεύουσι τὰς ἐκδόσεις αὐτῶν μετὰ προσφωνήσεων πρὸς τοὺς ἐπισκόπους Κυθῆρων τῆς ἐποχῆς αὐτῶν, ἃς και ἡμεῖς προτάσσομεν τῆς ἐκδόσεως ἡμῶν μετὰ τῆς ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Μόρμουρη προταχθείσης εἰκόνας τῆς Μυρτιδιωτίσεως, ὅπως ἐξ αὐτῶν ὡς ἐξ ἀσφαλῶν πηγῶν μάθωσιν οἱ ἀναγνώσται τὴν θαυματουργικὴν αὐτῆς χάριν και τὴν ἐκ πεποιθήσεως εὐλάβειαν, ὑφ' ἧς κατεχόμενοι οἱ ὑπ' αὐτῆς εὐεργετηθέντες προσέβησαν εἰς τὰς ἐκδόσεις αὐτῶν. Ἐκτοτε δὲ ἐγένοντο πολλαὶ ἄλλαι ἐκδόσεις, ἀνευ ὅμως τῶν προσφωνήσεων τῶν δύο πρώτων ἐκδοτῶν και ἀνευ τινος ἐπεξεργασίας και διορθώσεως μέχρι τῆς τελευταίας, ἣν εὕρομεν ἐν χρήσει. Ἀλλὰ και ταύτης ἐξαντληθείσης και ζητούμενης ὑπὸ πολλῶν προσκυνητῶν και ἄλλων εὐσεβῶν και φιλεδῶτων χριστιανῶν, ἐγνώμεν, ἵνα ἀσχοληθῶμεν ἐταστικῶς και ἐπεξεργασθέντες μετὰ προσοχῆς και εὐλαβείας συμπληρώσωμεν και ἐκδώσωμεν αὐτὴν ὅσον οἷόν τε τελειοτέραν και πληρεστέραν.

Ἵπὸ τοιοῦτου αἰσθήματος κατεχόμενοι ἠρξάμεθα τῆς ἐπεξεργασίας τῆς εἰρημένης ἱερᾶς ἀκολουθίας και δὲν ὠκνήσαμεν να ἀναζητήσωμεν και ἀνευρόντες πάσας σχεδὸν τὰς ἐκδόσεις να παραβάλωμεν αὐτάς, οὐδὲ ἐδειλιάσαμεν να προδῶμεν εἰς πολλὰς μεταρρυθμίσεις και προσθήκας πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῆς και κανονικωτέραν τῆς ἕλης διάταξιν, μὴ ἀπομακρυνόμενοι ἐκ τῆς ἐννοίας, ἀλλὰ θαρροῦντες εἰς τὴν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἀναπλήρωσιν τῶν ἀσθενῶν ἡμῶν δυνάμεων και τὴν ὑπὸ τῆς Μυρτιδιωτίσεως ἀντίληψιν και βοήθειαν, διηρέσαμεν α) τὸν Ἑσπε-

ρινὸν εἰς μικρὸν και μέγαν, προσθέντες ἐν τῷ μικρῷ Ἑσπερινῷ τὰ ἀπόστιχα πρὸς τὸ «Οἶκος τοῦ Εὐφραθᾶ» και τὸ δοξαστικὸν αὐτῶν εἰς β' ἦχον· β) διωρθώσαμεν τὰ παράχορδα τροπάρια τοῦ τε μεγάλου Ἑσπερινοῦ, τῆς λιτῆς και τῶν ἀποστίχων μεταθέτοντες, ἀφαιροῦντες και προσθέτοντες λέξεις καταλλήλους ὡς ἀπῆται ὁ ῥυθμὸς τῆς μελωδίας και ἡ ἐννοια αὐτῶν· γ) ἐκ τῶν τριῶν τῆς Ἀκολουθίας κανόνων μετεθέσαμεν τὸν τρίτον και ὠρίσαμεν να ὑάλληται κατὰ τὴν ἐξοδὸν τῆς ἀγίας εἰκόνας, προσθεθέσαμεν δὲ εἰς αὐτὸν ἐν ἀπολυτικίῳ ἐν τῇ ἀρχῇ εἰς ἦχον δ' και δύο ἀπολυτικά ἐν τῇ γ' ᾠδῇ τὸ ἐν εἰς ἦχον δ' και τὸ ἕτερον εἰς ἦχον α', ἐν κοντάκιον εἰς δ' ἦχον και ἐν μεγαλυνάριον εἰς τὸ τέλος τοῦ κανόνος· δ) ἐξελληνίσσαμεν τὴν εἰς ἀπλῆν γλῶσσαν διήγησιν τῆς εὐρέσεως τῆς εἰκόνας και τῶν θαυμάτων, εἰς ἃ προσθεθέσαμεν και ἄλλα τοιαῦτα λαβόντα χώραν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς μαρτυρούμενα ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀξιοθέντων τῆς θαυματουργικῆς χάριτος τῆς Μυρτιδιωτίσεως, ὡς τὸ τοῦ ἱερέως Ζαχαρίου Κυπριώτου, τοῦ ἀρχιμανδρίτου Σαμουὴλ Ζάννη, τοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς Ἀγαθαγγέλου Καλλιγέρου, τοῦ Γεωργίου Στάθην ἢ Μπογόμου, τοῦ Μηνᾶ Παναρέτου ἢ Νώτου, τοῦ Γεωργίου Γκούβαρη, τοῦ Μιχαὴλ Κ. Κατσούλη, τοῦ Ἡλίας Θλιβεροῦ και τοῦ Ἀγτωνίου Πατρινοῦ και ε) διηρέσαμεν τὴν ἕλιν εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ μὲν Α' περιέχει τὴν διήγησιν τῆς εὐρέσεως τῆς εἰκόνας και τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ· τὸ δὲ Β' περιέχει τὴν διήγησιν τῶν θαυμάτων τῆς Μυρτιδιωτίσεως, πρὸς εὐχερεστέραν ἀνάγνωσιν και κατάληψιν τοῦ περιεχομένου ὑπὸ τῶν πάσης τάξεως και πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀναγνοστῶν τοῦ βιβλίου.

Οὕτω δὲ παρασκευάσαντες, σὺν Θεῷ ἀντιλήπτορι, τὴν ἐκδοσιν ἡμῶν ταύτην, προσφέρομεν τοῖς φίλοις ἀναγνώσταις μετὰ τῶν ἐνδομύχων ἡμῶν εὐχῶν, ὅπως ἢ διὰ τῆς ἱερᾶς ταύτης Ἀκολουθίας ὑμνουμένη Παναγία ἢ Μυρτιδιώτισσα ἐπιχέῃ τὸ μύρον τῆς μτρικῆς φιλοστοργίας εἰς τὰς καρδίας πάντων τῶν εὐλαβῶς πρὸς αὐτὴν προστρέχόντων και μετὰ πίστεως ἐπικαλουμένων τὴν πρὸς τὸν

Θεὸν πρεσβεΐαν καὶ τὴν ταχεΐαν αὐτῆς ἀντίληψιν καὶ βοήθειαν. Ὁ δὲ Θεὸς τοῦ ἐλέους καὶ τῶν οἰκτιρμῶν νὰ πληροῖ ἀπάσας αὐτῶν τὰς εὐλόγους καὶ θεοφιλεῖς αἰτήσεις καὶ στηρίξῃ τὰς καρδίας αὐτῶν εἰς τὴν εἰς αὐτὸν πίστιν καὶ τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν, δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται ἡ τῶν ψυχῶν σωτηρία καὶ ἡ πέραν τοῦ τάφου μακαρία ἐν Κυρίῳ ἀνάπαυσις, ἥτις εἶναι τὸ πλῆρωμα πάντων τῶν ἀγαθῶν.

Ἐγγραφοὶ ἐν Ποταμῷ τῶν Κυθίων κατὰ μῆνα Ἀπριλίον τοῦ ἔτους 1909.

+ Ὁ Κυθίων **ΕΥΘΥΜΙΟΣ**

Θεοφιλέστατε Καὶ Θεοπρόβλητε
Κύριε Ἀνθιμε Ἐπίσκοπε Κυθίων
Δέσποτά μοι Σεβασμιώτατε.

Ἡ Ἀπειρος σοφία τοῦ Ποιτοῦ τῶν ὅλων Θεοῦ, ὅπου μὲ τὴν Παντοκρατορικὴν δεξιάν τῆς Θείας δυνάμεως παρήγαγε, κατὰ τὰς δημιουργικὰς ἰδέας τῆς προαιωνίου βουλήσεως, ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὰ ὄρατὰ πάντα, καὶ ἀόρατα κτίσματα, ἀκολουθεῖ μὲ τοὺς ἀνεξιχνίαστους τρόπους τῆς ἐφορώσεως, καὶ οἰκονομούσεως τὰ πάντα ἀκατάληπτου προνοίας νὰ διασώξῃ καὶ νὰ συντηρῇ ἀδιακόπως τὴν τάξιν, τὴν ἁρμονίαν, τὴν ἐνδελέχειαν, τοὺς λόγους, τὰς ἀναφορὰς, καὶ ὡς εἰπεῖν τὴν καθόλου καὶ κατὰ μέρος συστατικὴν σχέσιν καὶ ἀνταπόκρισιν τοῦ παντός, καὶ τὴν ἐνοῦσαν εἰς ὅλα τὰ αἰσθητὰ καὶ ἀναίσθητα, λογικά, καὶ ἄλογα ῥοπήν, καὶ φυσικὴν δύναμιν, καὶ αὐτὴ ἡ ἀκατάπαυστος διατήρησις εἶναι ἓνα ἄλλο ὑψηλὸν τῶν ἀπείρων ἐνεργειῶν τοῦ Ποιτοῦ ἔργον, καθὼς ἐστάθη καὶ ἐκεῖνο τὸ τῆς Δημιουργίας. Ἄλλ' ἐξω ἀπὸ αὐτὰ τὰ κοινὰ εἰς τὸν κόσμον τῆς Θείας πανσόφου προνοίας δωρήματα, ἡ ἄπειρος τοῦ Θεοῦ ἀγαθότης δι' ἄκραν φιλανθρωπίαν ἐχαρίσατο εἰς τὸ τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν πολίτευμα κατὰ πόλεις καὶ τόπους, θησαυροὺς πολυτίμους, τουτέστιν Ἁγίων Μαρτύρων, καὶ Ὁσίων ἱερὰ Λείψανα, καὶ θαυματοδωρήτους εἰκόνας τῆς Πανυπεράγνου Θεομήτορος εἰς πᾶσαν περίστασιν τὴν πρὸς Θεοῦ αὐτῶν ἰσχυρὰν μεσιτείαν.

Τοιοιουτρόπως ὁ φιλόανθρωπος Κύριος Θεὸς ἡμῶν, ἔδωκε δῶρον οὐρανόθεν καὶ εἰς ταύτην τὴν Νῆσον τὴν ὑμετέραν, λέγω, Ἐπαρχίαν, Θεοφιλέστατε Δέσποτα, τὴν θαυματουρ-

γὸν εἰκόνα τῆς Ἀειπαρθένου Θεοτόκου Μαρίας τὴν ἐπονομαζομένην Μυρτιδιώτισσαν, ἥτις οὐ μόνον εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐγκατοίκους ὅταν μὲ συντριβὴν καθαρᾶς ψυχῆς ἐν καιρῷ ἡμετέρας ἀνάγκης εἰς τὴν αὐτῆς πλουσιόδωρον χάριν προστρέχομεν, ἔδωσε δαψιλῆ τὰ ἔλεη τῶν θαυμασίων τῆς, καὶ δὲν παύει ἀπὸ τῶ νὰ μᾶς τὰ χαρίζη ἀεννάως, καὶ νὰ μᾶς λυτρώνη καθὼς ἀείποτε ὡς μήτηρ ἡμῶν ἀπετέλεσεν, ἀπὸ θανατικά, πείνας, ἐπιδρομᾶς ἐχθρῶν βαρβάρων, καὶ ἀπὸ ἄλλας δεινὰς περιστάσεις καὶ συμφορᾶς, προσέτι δὲ νὰ θεραπεύη τοὺς πάσχοντας ἀπὸ πᾶσαν χαλεπὴν καὶ ἀνίατον ἀσθένειαν, ἀλλὰ τὰ θαυμάσιά τῆς ἐφθασαν καὶ εἰς ἄλλας μακρινὰς πολιτείας καὶ χώρας, ὅπου ἡ φήμη τῶν δωρεῶν, καὶ ἐτοιμῆς ἀντιλήψεως καὶ ἐνεργείας τῶν αὐτῆς θείων χαρίτων ἠκούσθη, καὶ ἐπεκαλέσθη μόνον μὲ θερμὴν εὐλάβειαν τὸ ὑπεράγιον αὐτῆς καὶ ὑπερένδοξον ὄνομα. Βεβαιούσι μοι ἐν τοῖς ἄλλοις τὸν λόγον μία Κωνσταντινουπόλις βασιλεύουσα, αἱ πολυθρύλλητοι Σμύρναι, καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη τῆς Ἀσίας. Αἱ κυκλάδες Νῆσοι αἱ τοῦ Ἰονίου Πελάγους, ἡ Πελοπόννησος, καὶ πολλαὶ ἄλλαι πόλεις καὶ χῶραι, ὅπου τὸ πανσέβαστον ὄνομα καὶ τὸ ἱερὸν ἐκτύπωμα τῆς Μυρτιδιωτίσσης ἄκρως τιμᾶται, καὶ κατ' ἕτρας ὡς καὶ εἰς ταύτην τὴν Νῆσον γεραίρεται καὶ πανηγυρικῶς ἐορτάζεται. Καὶ τοῦτο διὰ τὰ ὑπερφυῖ θαυματουργήματα, ὅπου εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς τόπους ἐπικαλεσθεῖσα μόνον μετ' εὐλαβείας ἐνήργησε, πλέον παρὰ προβατικὴν κολυμβήθρα ἐφάνη, καὶ εἶναι εἰς τὰ θαύματα τῶν ἰάσεων, πλέον παρὰ Ἰορδάνεια νάματα, καὶ μία ἄλλη τῷ ὄντι Ζωοδόχος Πηγὴ, καὶ βρύσις ἀκένωτος δωρεῶν καὶ χαρίτων.

Ἄλλὰ τί λέγω; Τίνος χάριν δὲν ἐπιστρέφω τὸν λόγον εἰς τὸν ἑαυτὸν μου τὸν ἴδιον ὅπου ἀρτίως ἐδοκίμασα τὰς ἀφθότους εὐεργεσίας τῆς ἀκαταισχύντου προστάτιδος ἡμῶν Θεοτόκου Μαρίας μὲ τὸ μέσον τῆς θαυματορρύτου αὐτῆς ἱερᾶς Εἰκόνης Μυρτιδιωτίσσης, δὲν εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖνος ὁ ἐλάχιστος δοῦλος τῆς Ἑμετέρας Θεοπροβλήτου Θεοφιλίας, ὅπου σχεδὸν διὰ τρία ἔτη, ἐξ αἰτίας δεινῶν συμβεβηκότων, θλιβερῶν καὶ ἀπροσδοκῆτων περιστάσεων, καὶ ἀλλεπαλ-

λῆλων συμφορῶν ὅπου εἰς ἐμὲ ἐπανήλθον διὰ μόνας τὰς ἀμαρτίας μου διαβάς ἀνεπαισθήτως εἰς ἓνα πάθος καὶ ψυχῆς καὶ σώματος ἀθεράπευτον κατέστην ὡς ἀσύνετος, χωρὶς νὰ ἡμπορῶ νὰ ἐλπίσω πλέον καμμίαν βοήθειαν, μήτε ἀπὸ κανένα μέρος ἐλάφρωσιν, εἰς τὰς ἀνεϊκάστους θλίψεις, ὅπου ἡ χαλεπὴ ἀπερίληπτος νόσος μου ἐπροξένει μήτε τὴν πλέον ὀλίγην παρηγορίαν, μήτε κἂν νὰ στοχασθῶ ὅτι ἦτο δυνατόν πλέον νὰ ἀνασάνω, νὰ ἀναλάβω τὴν σωτηρίαν μου. Ἐγὼ εἶμαι ὅπου ἀκαταπαύστως ἡμέραν καὶ νύκτα ἐζοῦσα μόνον μὲ ἀναστεναγμούς, μὲ δάκρυα, μὲ φόβον, μὲ κάθε ἀνησυχίαν, μὲ τελείαν ἀπελπισίαν, δὲν ἐλείψα εἰς τὸ ἀναμεταξὺ νὰ ταξειδεύσω; νὰ περάσω καὶ εἰς ἄλλους τόπους ἐξω ἀπὸ τὴν πατρίδα μου διὰ νὰ διασκεδασθῆ κατὰ τὴν ἠσκοτόμαινα τῆς τεταραγμένης ψυχῆς μου, καὶ ἂν ἦτον δυνατόν νὰ μετριάσῃ ἡ ἀγριότης τοῦ πάθους μου, ἀλλ' εἰς μάτην, αὐτὰ ὅλα εἶνε γνωστὰ εἰς τὴν ὑμετέραν Θεοφιλίαν, καὶ εἰς ὅλους μου τοὺς συμπατριώτας. ὅπου κοινῶς ὅλοι κινούμενοι ἀπὸ μόνην πρὸς ἐμὲ συμπάθειαν, μὲ ἐσυμπονοῦσαν, συνωδύροντο καὶ ἐθρήνουν διὰ τὴν ἐλεεινὴν μου κατάστασιν. Τέλος πάντων αἱ θεοπειθεῖς εὐχαὶ τῆς ὑμετέρας Θεοφιλίας ἠνωμένοι μὲ τὰς θερμὰς δεήσεις, μὲ τὰ πικρὰ δάκρυα, ὅπου καθ' ἑκάστην ἐχύνοντο ἀπὸ τοὺς ποταμῶδον δακρυρροοῦτους ὀφθαλμούς τῆς παμφιλτάτης συζύγου μου, τῆς μητρὸς μου, τῶν ἀυταδέλφων μου, καὶ τῶν λοιπῶν συγγενῶν μου, καὶ ὁμοῦ μὲ τὰς παρακαλέσεις ὅλης τῆς φιλτάτης πατρίδος μου, ὅπου μηδενὸς ἐξαιρεομένου, ὅλοι ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ διὰ πρεσβειῶν τῆς αὐτοῦ Παναχράντου Μητρὸς νὰ μοῦ χάριση ὑγιεινὴν, ὡς καὶ πρώτην, κατάστασιν. Εἰς τοὺς ὁποίους ὅλους ἕως ὅπου ζῶ θέλω φυλάττει εὐγνωμοσύνην, καὶ θέλω εἶμαι, ὡς ἡ δύναμις μου, εὐχάριστος. Αἱ δεήσεις, λέγω, τῆς Ἑμετέρας Θεοφιλίας συνοδευμένοι μὲ τὰς θρηνοδοῦς ἰκεσίας καὶ τῶν συγγενῶν μου, καὶ τῶν ἐπιλοίπων τῆς πατρίδος μου πρὸς τὴν Πανυπέραγον Θεοτόκον ἐνώπιον τῆς θαυματουργοῦ Μυρτιδιωτίσσης σεπτῆς ἀγίας αὐτῆς Εἰκόνης, αὐταὶ ἐξιλέωσαν πρὸς βοήθειάν μου τὸν ὕψιστον διὰ πρεσβειῶν τῆς ἀει-

παρθένου Μαρίας τῆς προστάτιδος τοῦ Χριστιανικοῦ Ὁρθοδόξου γένους, καὶ κατ' ἐξοχὴν τῆς Νήσου μας διὰ τῆς προϋμνηθείσης ἱεράς Εἰκόνας, καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν δευτέραν τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς αἰῶ. ἠσθάνθην τὸν ἑαυτὸν μου ἐξαλαφρωμένον καὶ εἰς ὑγείαν, καθὼς καὶ τῇ ἐστάθην παραχρῆμα γνωστόν, τὴν ὁποίαν ἐπὶ τὸ κρεῖττον πνευματικὴν καὶ σωματικὴν μου ἀθρόαν ἀποκατάστασιν γνωρίζω, ὁμολογῶ καὶ κηρύττω οὐχὶ ἀποτέλεσμα ἀνθρωπίνης βοήθειας καὶ θεραπείας, ἀλλὰ δῶρον καὶ χάριν τῆς Πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν μετὰ τὸ μέσον τῆς θαυματοδρότου ἁγίας προαινεθείσης εἰκόνας τῆς.

Πλὴν ἐγὼ τώρα τί δύναμαι νὰ πράξω πρὸς εὐχαριστίαν, καὶ πρὸς σημεῖον εὐγνωμοσύνης διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας, ὅπου ἀπὸ τὴν Πανάχαρτον Θεοτόκον ἀναξίως ὁ ἁμαρτωλὸς ἀξιώθηκα, τί ἄλλο; εἰμὴ νὰ παρακαλῶ τὴν χάριν τῆς νὰ με φωτίζη εἰς τὸ καλόν, καὶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐντολῶν τοῦ μονογενοῦς αὐτῆς Υἱοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ποιμποῦ τῶν ὅλων. Ἐπειδὴ δὲ αἱ φυλλάδες αἱ περιέχουσαι τὴν ἀκολουθίαν τῆς πανηγύρεως τῆς Εἰσημένης πανσέπτου ἁγίας Εἰκόνας τῆς Μυρτιδιωτίσεως τελουμένης κατ' ἔτος τῇ κδ' Σεπτεμβρίου τυποθεῖσαι μόνον τὸ πρῶτον κατὰ τὸ αἴμα, σχεδὸν ὅλαι ἐλείψαν εἰς ταύτην τὴν Νήσον, ὡσὰν ὅπου διεδόθησαν καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη, ὅπου ἐκτελεῖται, παρομοίως ἢ ἰδία ἐορτή, διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ ἐκρίνα πρέπον, καὶ χρέος μου νὰ τυπώσω τὸ δεύτερον, ἰδίους μου ἀναλώμασι τὴν αὐτὴν ἀκολουθίαν, διὰ νὰ ἐκτανθῇ περισσότερο καὶ εἰς ἄλλους τόπους, ἅμα δὲ νὰ συνοδεύσω ταύτην τὴν νέαν ἔκδοσιν μετὰ μίαν μου προσφωνητικὴν ἀφιέρωσιν εἰς τὴν Ὑμετέραν Θεοφιλίαν, καθὼς ἔγινεν ὅτε καὶ τὸ πρῶτον ἐτυπώθη ἀπὸ τὸν αὐτῆς θεῖον Μακαρίτην κύριον Νεόφυτον Λεβούνην, τὸν τότε ἀξιοπρεπῶς Ἀρχιερατεύοντα. Εἰς τοῦτο Θεοφιλέστατε Πάτερ, μετὰ παρακινεῖ ὁ σεμνοπρεπὴς αὐτῆς ἱερὸς χαρακτήρ, ἢ γενναία καὶ φιλόανθρωπος αὐτῆς προεραϊκὴ διάθεσις, καὶ τὸ μεταδοτικὸν αὐτῆς καὶ συμπαθητικὸν πρὸς τοὺς πένητας, τὸ ἰλαρὸν αὐτῆς τὸ πρᾶον, τὸ γαλνόν, τὰ ὁποῖα εἶνε κατ'

ἐξοχὴν τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς μεγαλόφρονος ψυχῆς, καὶ εὐδιαθέτου αὐτῆς θελήσεως, δι' ὧν, καὶ διὰ πάσης ἄλλης Θεοφιλοῦς ἀρετῆς διπύνει καὶ ποιμαίνει θεαρέστως ἢ αὐτῆς σοφωτάτη διάνοια τὸ αὐτῆς Θεόθεν ἐμπιστευθὲν λογικὸν ποίμνιον. Καὶ περιπλέον μετὰ θαρρόνεια ἢ ἐμψυχος αὐτῆς θερμωτάτη ζέσις, ὅπου συνεχῶς ἔδειξεν εἰς τὰς ἱεράς αὐτῆς δεήσεις καὶ ἰκεσίας διὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ὑγείας μου. Δέξαιτο τοιγαροῦν εὐμενῶς ἢ Ὑμετέρα Θεοφιλία ταύτην μου τὴν προσφώνησιν ὡς γέννημα εὐκρινουῦς τῆς ἐμῆς πρὸς αὐτὴν εὐγνώμονος εὐλαβείας καὶ μὴ παύσοι τὸ διπνεκὲς τοῦ λοιποῦ μνησίαν ποιουμένη ὑπὲρ ἐμοῦ εἰς τὰς ἱεράς αὐτῆς τελετάς καὶ δεήσεις πρὸς τὸν Πανάγαθον Κύριον.

Τῆς Ὑμετέρας Θεοφρουρήτου Θεοφιλίας

Ἐποκλινέστατος καὶ ἐλάχιστος δούλος

ἘΜΜΑΝΟΥΗΛ Ὁ ΜΟΡΜΟΡΗΣ

Θεοφιλέστατε Δέσποτα, Καὶ Σεβασμιώτατε

Ἐπίσκοπε, ἅγιε Κύρ Νεόφυτε.

Ἄλλην εὐχαριστίαν δὲν ἐδυνήθηκα νὰ προσφέρω εἰς τὸ ὑπερφυές, καὶ παράδοξον θαῦμα, καὶ εἰς τὴν ἐξαιρετον εὐεργεσίαν, ὅπου ἐδοκίμασα ἀπὸ τὴν Θαυματουργοῦσαν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, τῆς ἐπονομαζομένης τῶν Μυρτιδίων, διὰ τὴν σχεδὸν εἰπεῖν νεκρανάστασιν τοῦ παμφιλτάτου μου πατρός, εἰ μὴ μόνον ταύτην, καὶ μόνον, νὰ δώσω δηλαδὴ εἰς τύπον τὴν εὐλαβητικὴν ἀκολουθίαν τῆς, καὶ μὲ τοῦτο μόνον νὰ φανερώσω εἰς τὸν κόσμον τὴν χρεωστικὴν μου εὐλάβειαν πρὸς τὴν ἀειπάρθενον, καὶ τὸ ἐξαιρετον χρέος, ὅπου ἔχω πρὸς τὴν σεβασμίαν Θεοφιλίαν Σας.

Ἐπειδὴ καὶ μίαν τοιαύτην χάριν, καὶ ὑπερφυσικὴν εὐεργεσίαν, μετὰ τὴν πανάγαθον καὶ μητρόθεον Δέσποιναν ἔμπορῶ νὰ εἰπῶ, καὶ νὰ κηρύξω χωρὶς ἀμφιβολίαν, πῶς τὴν γνωρίζω βέβαια ἀπὸ τὰς εὐπροσδέκτους δεήσεις, καὶ θεοπειθεῖς εὐχὰς τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος, καὶ διὰ τοῦτο ἔκρινα εὐλογον, καὶ δίκαιον εἰς παραμικρὰν ἀνταμοιβὴν τοῦ ἀπαραιτήτου μου χρέους, καὶ τῆς θερμῆς εὐλαβείας, ὅπου προσφέρνω εἰς τὸ ὑπεράξιόν Σας ὑποκείμενον νὰ ἀφιερῶσω εἰς τὸ σεβάσιμόν Σας ὄνομα τὴν παροῦσαν ἀκολουθίαν τώρα πρῶτον βαλμένην ἀπὸ λόγου μου εἰς τύπον. Ὅχι μόνον διὰ τὰ ἱερὰ πράγματα πρέπει νὰ ἀποδίδωνται εἰς πρόσωπα Θεοφιλῆ καὶ ἱερωμένα, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον διὰ νὰ μὴ φανῶ ὀλοτελῶς ἀγνώμων καὶ ἀχάριστος εἰς τὰς ἀμέτρους εὐεργεσίας, ὅπου ἀπύλαυσα ἀπὸ τὴν εὐεργετικὴν Σας καὶ πλουσιόδωρον διάθεσιν, καὶ εὐμένειαν. Δὲν εἶναι ὅμως χρεία νὰ παραστήσω ἐδῶ εἰς τὴν παραμι-

κράν μου ταύτην ἀφιέρωσιν (καθὼς εἶναι συνήθεια) εἰς τὴν εὐγένειαν τῶν προγόνων Σας, καὶ τὴν χρηστότητα τῶν ἡθῶν Σας καὶ τὸν θεῖον ζῆλον, ὅπου δείχνετε εἰς τὴν προνοπτικὴν διοίκησιν τοῦ ποιμνίου Σας, διὰ τὰ αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα Σας προτερήματα εἶναι τοῖς πᾶσι φανερά, καὶ τὰ κηρύττει ἐναργῶς μὲ ταῖς ἑκατόν τῆς γλώσσαις ἡ φήμη.

Δέξου λοιπὸν Θεοφιλέστατέ μοι Δέσποτα καὶ Ἐπίσκοπε, τὴν ποταπὴν μου ταύτην εὐχαριστήριον προσφώνησιν, καὶ με νοπῶς προσπίπτοντά σοι ὡς δαψιλέστατα εὐλόγησον.

Τῆς ὑμετέρας Θεοφιλίας

Δούλος ταπεινὸς καὶ ὑπόχρεος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΑΟΥΤΖΗΣ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΛΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ

ΜΑΡΙΑΣ ΤΗΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ

Τῆ καὶ Σεπτεμβρίου.

Ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ.

Εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα, ἰστώμεν στίχους δ' καὶ ψάλλομεν
Στιχηρὰ προσόμοια τέσσαρα

Ἦχος α'.

Τῶν οὐρανίων ταγμάτων τὸ ἀγαλλίαμα.

Τῶν Κυθηραίων ἡ Νῆσος σήμερον τέρπεται, ἐπὶ τῇ πανηγύρει, τῆς Θεόπαιδος Κόρης, Μητρός δέ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ὅτι Πηγὴ ἀνεξάντλητος, νῦν ἐπεφάνη ὁ θεῖος αὐτῆς ναός, ἰαμάτων τοῖς προστρέχουσι.

Δεῦτε φιλέορτοι πάντες χεῖρας κροτήσωμεν, ἐν πίστει τε καὶ πόθῳ τῇ Παρθένῳ βοῶντες· χαῖρε Ζωοδόχος θεῖα Πηγὴ, τὰς ἰάσεις ἢ βλύ-

ζουσα, τοῖς ἀνιάτως νοσοῦσι καὶ τῷ ναῶ, τῷ παν-
σέπτῳ Σου προστρέχουσι.

Ρεῖθρα ἰάσεων βλύζεις τοῖς Κυθηραίοις Ἀγνή,
καὶ πᾶσιν ὀρθοδόξοις τοῖς πιστῶς Σε τιμῶσι,
καὶ πόθῳ προσιοῦσι τῷ Σῶ ναῶ, καὶ αἰτοῦσί Σε
ἄχραντε, ἰασιν νόσων καὶ ὀδυνῶν, καὶ τοῦ βίου
τὴν διόρθωσιν.

Ρητρεῦσαι βρότειος γλῶσσα οὔτε μὴν ἄϋλος,
ἀξίως ἐρμηνεῦσαι, δύναται Θεοτόκε, τὰ θεία
μεγαλεῖα ἃ Σὺ ποιεῖς, καὶ προφθάνεις Πανά-
χραντε, τοὺς ἐν κινδύνοις καὶ θλίψεσι καὶ δειναῖς,
συμφοραῖς διατελοῦντας πικραῖς.

Δόξα καὶ νῦν Ἦχος Ἀ δ'.

Τίς μὴ θαυμάσει; τίς μὴ δοξάσει, Θεοτόκε
Ἀειπάρθε, τὰ πολλὰ Σου καὶ ὑπὲρ φύσιν
θαύματα, οὐ μόνον γὰρ παράλυτον ἠνώρθωσας,
ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς αἰτοῦσί Σε, τὰς ἰάσεις τῶν
παθῶν, μητρικῶς παρεχομένη οὐ διέλιπες. Ὁ δὲ
ναός Σου ἰατρεῖον τῶν νοσοῦντων γενόμενος,
προσδέχεται πάντας καὶ πάντων τὰς νόσους θερα-
πεύει. Διὸ Ἀχραντε καὶ Θεόνυμφε, εὐλαβῶς
προσπίπτοντές Σοι θερμῶς παρακαλοῦμεν, ὅπως
παράσχῃς καὶ ἡμῖν, τὴν μητρικὴν Σου βοήθειαν ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως.

Εἴσοδος. Φῶς ἱλαρόν· καὶ τὸ προκειμένον τῆς ἡμέρας.

Εἰς τὸν στίχον στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος β'. Οἶκος τοῦ Εὐφραθᾶ.

Δεῦτε οἱ γηγενεῖς, προσέλθωμεν ἐν πίστει,
καὶ ἴδωμεν τὸ μέγα, τῷ Παραλύτῳ θαῦμα,
τὸ τελεσθὲν ἀρρήτως ὑπὸ τῆς Θεομήτορος.

Στιχ. Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός Σου.

Σήμερον ὁ ναός, τῶν Μυρτιδίων ἄγει, ἐόρτιον
ἡμέραν, καὶ συγκαλεῖται πάντας, τοὺς εἰς
αὐτὸν ἐλθόντας πρὸς ἔνθεον ἐστίασιν.

Στιχ. Τὸ πρόσωπόν Σου λιτανεύσουσιν.

Δεῦτε οὖν καὶ ἡμεῖς, τιμήσωμεν δεόντως, τὴν
Θεοτόκον πάντες, καὶ λάβωμεν πλουσίως, τὰ
τῆς φιλοστοργίας διδόμενα χαρίσματα.

Δόξα, καὶ νῦν. Ἦχος β'.

Σήμερον ὁ ναός τῆς Θεομήτορος, ὑποδέχεται
ἡμᾶς προσιόντας, καὶ πνευματικῶν ἐδε-
σμάτων παρατίθησι τράπεζαν. Ὡς δὲ πηγὴ
τῶν ἰαμάτων, ἀναβλύζει ἰάσεις τῶν νοσοῦν-
των, καὶ θεραπεύει τὰς ἀσθενείας αὐτῶν. Διὸ
καὶ ἡμεῖς τὰ μεγαλεῖα τῆς Θεοτόκου θαυμάζον-
τες, μετὰ τῶν ἰαθέντων εὐλαβῶς ἀνακράζωμεν·

χαίρε Παρθένε Πανάχραντε, χαίρε Μήτηρ τῆς ζωῆς, χαίρε τοῦ κόσμου παραμυθία, καὶ τῶν Κυθῆρων το ἀνεκτίμητον κειμήλιον.

Νῦν ἀπολύεις. Τρισάγιον. Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Λαοὶ νῦν κροτήσωμεν δεῦτε τὰς χεῖρας πιστῶς, καὶ ἄσωμεν ἄσμασι τῇ Θεοτόκῳ φαιδρῶς, ἐν πόθῳ κραυγάζοντες· χαίρε ἡ προστασία, πάντων τῶν δεομένων· χαίρε ἡ σωτηρία, τῶν εἰς Σὲ προστρέχόντων· χαίρε ἡ ἀρρήτως παρασχοῦσα, τῷ Παραλύτῳ τὴν ἴασιν.

Καὶ ἀπόλυσις.

Ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ.

Μετὰ τὸν προοιμιακόν, τὸ Μακάριος ἀνήρ. Εἰς τὸ

Κύριε ἐκέκραξα ἰστῶμεν στίχους ε'.

Ἦχος α'. Αὐτόμελον.

Ὁ τοῦ παραδόξου θαύματος! πῶς ἐν μέσῳ ἡμῶν, ἐν εἰκόνι φαίνεται, ἡ ἄσπιλος καὶ ἀγνή καὶ χαριτόβρυτος, ἡ Δέσποινα τοῦ παντός, πρὸς ἣν ἐλθόντες ἐν πίστει προσπέσωμεν καὶ κεκαθαμέναις διανοίαις κράξωμεν· χαίρε Δέσποινα κόσμου, καὶ ἡμῶν ἔνθεον ἔρεισμα.

Δίς

Βαβαὶ τῶν Σῶν μυστηρίων Ἀγνή! πῶς ἐν Μυρτιδίοις, θησαυρὸς ἐκέκρυπτο· ἡ χάρις Σου δι' αὐτοῦ, αἰεὶ παρέχεται, τοῖς πόρρω καὶ τοῖς ἐγγύς, μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως ἀτενίζουσι καὶ ἐπικαλουμένοις, παρὰ Σοῦ βοήθειαν· καὶ προστρέχουσι πόθῳ, εἰς τὸ πάνσεπτόν Σου τέμενος.

Δίς.

Τὴν Σὴν ἐορτάζουσι εὐρεσιν, οἱ ἐν Μυρτιδίοις προσελθόντες σήμερον, καὶ ἄσμασιν ἐκτενῶς, Σὲ ἀνυμνοῦσιν Ἀγνή, ἐν πίστει τε καὶ χαρᾷ τοῦ Παραλύτου τὸ θαῦμα κηρύττουσι· καὶ ἐγρηγοροῦτες, τῷ ναῶ ἰστάμενοι, καὶ βοήθειαν πάντες παρὰ Σοῦ πιστῶς ἐκδέχονται.

Δίς,

Δόξα καὶ νῦν. Ἦχος λ' α'.

Ὁ τῶν πολλῶν Σου θαυμάτων Ἀγνή! πῶς τῇ Κυθηραίων Νήσῳ, ἀπεκάλυψας τὴν κεκρυμμένην ἐν μυρτιά εἰκόνα Σου· Πηγὴν δὲ θαυμάτων ἀπέδειξας αὐτήν, δι' ἧς ἡμῖν τὰς ἐνεργείας τὰς Σὰς φανεροῖς· καὶ γὰρ τὸν προσιόντα Σοὶ Παραλύτον, ζεούση ψυχῇ, ἀρρήτως ἠνώρθωσας, καὶ τὴν τῶν ἄρθρων ῥῶσιν δέδωκας αὐτῷ. Ἀλλὰ καὶ

πάσι τοῖς δεομένοις ἐπισκέψεως, οὐκ ἀρνεῖσαι τῆς θεραπείας τὴν χάριν· καὶ ἀνομβρίας πολλάκις αὐχμὸν προλαβοῦσα, διὰ πρεσβειῶν Σου προεκάλεσας ὑετόν· καὶ πολλῶν ἄλλων δεινῶν τὴν Νῆσον ἠλευθέρωσας, καὶ οὐ παύεις εὐεργετοῦσα αὐτήν. Ὅθεν κατὰ χρέος καὶ ἡμεῖς, τὰ μεγαλεῖά Σου κηρύττομεν· καὶ εὐλαβῶς αἰτοῦμέν Σε, τὴν μητρικὴν Σου βοήθειαν.

Ἐἴσοδος Φῶς Ἰλαρόν. **Τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα.**

Γενέσεως τὸ ἀνάγνωσμα.

Εξῆλθεν Ἰακώβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὄρκου, καὶ ἐπορεύθη εἰς Χαρράν, καὶ ἀπήνησε τόπῳ, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ· ἔδου γὰρ ὁ ἥλιος. Καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου, καὶ ἔθηκε πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, καὶ ἐνυπνιάσθη. Καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἔστηριγμένη ἐν τῇ γῆ, ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτήν, ὁ δὲ Κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῇ, καὶ εἶπεν. Ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἀβραάμ τοῦ πατρός σου, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ, μὴ φοβοῦ· ἡ γῆ ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτήν καὶ τῷ σπέρματί σου· καὶ ἔσται τὸ σπέρμά σου ὡσεὶ ἄμμος τῆς γῆς, καὶ πλατυνηθήσεται ἐπὶ θάλασσαν, καὶ λίθων,

καὶ βορρᾶν καὶ ἐπὶ ἀνατολάς, καὶ εὐλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ διαφυλάσσω σε ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ οὗ ἂν πορευθῆς, καὶ ἐπιστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω, ἕως τοῦ ποιῆσαί με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι· καὶ ἐξηγέρθη Ἰακώβ ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· ὅτι ἔστι Κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ· ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν· καὶ ἐφοβήθη, καὶ εἶπεν· ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος. Οὐκ ἔστι τοῦτο ἀλλ' ἡ οἴκος (Θεοῦ, καὶ αὕτη ἡ Πύλη τοῦ οὐρανοῦ.

Προφητείας Ἰεζεκιήλ τὸ ἀνάγνωσμα.

Εσταὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης, καὶ ἐπέκεινα, ποήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ τοῦ Σωτηρίου ὑμῶν· καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς, λέγει Κύριος. Καὶ ἐπέστρεψέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτερᾶς, τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη, καὶ εἶπε Κύριος πρὸς με· ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδεὶς οὐ μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς· ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς, καὶ ἔσται κεκλεισμένη· διότι ὁ ἠγούμενος οὗτος κάθηται ἐν αὐτῇ τοῦ φαγεῖν ἄρτον· κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Αἰλάμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ

ἐξελεύσεται. Καὶ εἰσήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς
 πύλης τῶν ἁγίων τῆς πρὸς βορρᾶν κατέναντι τοῦ
 οἴκου, καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ οἶκος
 Κυρίου.

Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα.

Η Σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ ὑπῆ-
 ρεισε στύλους ἑπτὰ. Ἐσφαξέ τὰ ἑαυτῆς θύ-
 ματα, καὶ ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον,
 καὶ ἠτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν, ἀπέστειλε
 τοὺς ἑαυτῆς δούλους συγκαλοῦσα μετὰ ὑψηλοῦ
 κηρύγματος, ἐπὶ κρατῆρα λέγουσα· ὅς ἐστιν
 ἄφρων ἐκκλινάτω πρὸς με. Καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρε-
 νῶν εἶπεν· ἔλθετε φάγετε τὸν ἐμὸν ἄρτον, καὶ
 πίετε οἶνον ὃν κεκέρακα ὑμῖν· ἀπολίπετε ἀφροσύ-
 νην, καὶ ζήσεσθε· καὶ ζητήσατε φρόνησιν ἵνα βιώ-
 σητε, καὶ κατορθώσητε σύνεσιν ἐν γνώσει· ὁ παι-
 δεύων κακοὺς, λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγχων
 δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμῆσεται ἑαυτόν· οἱ γὰρ ἐλεγχοί
 τῷ ἀσεβεῖ μώλωπες αὐτῷ. Μὴ ἐλεγχῃ κακοὺς ἵνα
 μὴ μισήσωσί σε. Ἐλεγχῃ σοφὸν καὶ ἀγαπήσει σε.
 Δίδου σοφῷ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται. Γνώ-
 ριζε δικαίῳ, καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι. Ἀρχὴ
 σοφίας φόβος Κυρίου, καὶ βουλή ἁγίων σύνεσις.
 Τὸ δὲ γινῶναι Νόμον διανοίας ἔστιν ἀγαθῆς· τούτῳ
 γὰρ τῷ τρόπῳ πολὺν ζήσεις χρόνον καὶ προτεθή-
 σεται σοι ἔτη ζωῆς.

Εἶτα ἐξερχόμεθα εἰς τὸν Νάρθηκα μετὰ λαμπάδων
 καὶ θυμιαμάτων, ἔνθα ψάλλομεν τὰ ἰδιόμελα τῆς λιτῆς.

Ἦχος δ'.

Σ ἡμερον τῆς Θεοτόκου ὁ ναός, ἐν Μυρτιδίῳις,
 πνευματικὴν ἄγει ἑορτὴν, καὶ εὐμενῶς προσ-
 δέχεται τῶν φιλεόρτων τὸ σύστημα, ὅπερ ἐν χαρᾷ
 καὶ εὐφροσύνῃ, ἐγκωμιάζει τῆς Θεοτόκου τὰ θαύ-
 ματα. Αὕτη γὰρ τὸν Παράλυτον ἠνώρθωσε, καὶ
 τὰς ἰάσεις παρέχει πᾶσι τοῖς δεομένοις. Ταύτην
 οὖν καὶ ἡμεῖς χρεωστικῶς ἑορτάζοντες, εὐλαβῶς
 ἐκδοήσωμεν· χαῖρε Δέσποινα τοῦ κόσμου, τῶν
 νοσοῦντων ἰατρός, καὶ τῶν Κυθήρων τὸ ἀγλαΐσμα.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Δεῦτε φιλεόρτων τὸ σύστημα, πνευματικῶς πα-
 νηγυρίσωμεν, τῆς Θεοτόκου τὴν πληθὺν τῶν
 θαυμάτων· αὕτη γὰρ παρέχει τοῖς νοσοῦσιν ἰά-
 ματα, τοῖς πλέουσι συνδρομὴν, τοῖς πεινῶσι παρα-
 μυθίαν, καὶ πρεσβεύει τῷ τῶν ὄλων Δεσπότη,
 ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ κόσμου, καὶ σωτηρίας τῶν ψυ-
 χῶν ἡμῶν.

Δόξα, καὶ νῦν. Ἦχος β'.

Μέγα καὶ παράδοξον θαῦμα, κατίδωμεν σῆ-
 μερον· ὅτι Παράλυτος κείμενος πρὸ τῆς σε-

πτῆς εἰκόνας, καὶ ἐν καταλύξει δεόμενος, ἀξιοῦται τῆς Θεοτόκου τῆς χάριτος· αὕτη γὰρ δεχομένη συμπαθῶς τοὺς στεναγμοὺς Αὐτοῦ, θεραπεύει αὐτὸν ἀνερμηγεύτως. Διὸ καὶ ἡμεῖς μετὰ τοῦ ἱαθέντος Παραλύτου, βοήσωμεν Αὐτῇ· χαῖρε Θεοτόκε Παρθένε, τῶν Μυρτιδίων τὸ καύχημα, καὶ τῆς νήσου τῶν Κυθήρων τὸ ἐγκαλλώπισμα· παντὸς δὲ τοῦ κόσμου τὸ ἀσφαλὲς καταφύγιον.

Εἶτα αἱ συνήθεις εὐχαὶ τῆς Λιτῆς καὶ ἡ εὐλόγησις τῶν ἄρτων. **Εἶθ' οὕτως εἰσερχόμεθα εἰς τὸν ναὸν ψάλλοντες τὰ παρόντα προσόμοια.**

Ἦχος δ'. Ἐδωκας σημεῖωσιν.

Δεῦτε νῦν φιλέορτοι, δεῦτε πιστῶν πάντων σύλλογος, δεῦτε ἄσμασι μέλψωμεν, δεῦτε ἀνυμνήσωμεν Μητρόθεον Κόρη· διάσωμα πάντων, δεῦτε συμφάλωμεν θερμῶς, Αὐτῆς τὰ θεῖα μεγαλουργήματα, καὶ πόθῳ μελωδήσωμεν, ἀγγελικῶς ἐκδοήσωμεν· χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε, μετὰ Σοῦ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Στιχ. Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός Σου.

Τεσσαρακονθήμερον, τῆς Παναγίας Κοιμήσεως, τῆς Μητρὸς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, δεῦτε νῦν φιλέορτοι, τιμήσωμεν πάντες· ἐν πίστει καὶ πόθῳ καὶ εὐλαβείᾳ προσεχῶς, αὐτῆς ὑμνήσωμεν τὰ θαυ-

μάσια, καὶ πάντες προσκυνήσωμεν, αὐτὴν τὴν πάντων Βασιλίσσαν, καὶ φαιδρῶς ἐκδοήσωμεν, χαῖρε θαῦμα παγκόσμιον.

Στιχ. Τὸ πρόσωπόν Σου λιτανεύουσιν.

Νῦν Σε μακαρίζομεν, καὶ εὐλαβῶς προσκυνούμεν Σε, μετὰ φόβου καὶ πίστεως, θερμῶς μεγαλύνοντες Θεομήτορ Κόρη, τὰ Σὰ μεγαλεῖα αἱ γενεαὶ πᾶσαι πιστῶν· ὅτι παρέχεις θεῖα δωρήματα τοῖς πόθῳ προσιοῦσί Σοι, καὶ ἰατρεύεις νοσήματα, καὶ Παράλυτον ἤγειρας τὸν πιστῶς προσελθόντα Σοι.

Δόξα, καὶ νῦν. **Ἦχος ᾠ β'.**

Σήμερον συγκαλεῖ τὰς ὀμηγύρεις τῶν πιστῶν, ἡ πάντιμος καὶ πανθαύμαστος ἑορτὴ τῆς πανυμνήτου Θεομήτορος. Δεῦτε οὖν φιλέορτοι καὶ φιλόχριστοι, ἑορτάσωμεν ψαλμικῶς τὰ καθ' ἑκάστην τελούμενα τεράστια Αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ μετὰ πόθου προσπίπτοντες πρὸ τῆς σεπτῆς εἰκόνας, λαμβάνουσι τὴν ἴασιν τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων. Διὸ καὶ ἡμεῖς τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν· φύλαξον ἡμᾶς Πανάχραντε Δέσποινα, ἀπὸ πάσης προσβολῆς ἐναντίας, ἴασαι τὰς νόσους τῶν ἀσθενούντων καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν Σου. Τρισάγιον. Τὸ ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Λαοὶ νῦν κροτήσωμεν, δεῦτε τὰς χεῖρας πιστῶς, καὶ ἄσωμεν ἄσμασι τῆ Θεοτόκῃ φαιδρῶς, ἐν πόθῳ κραυγάζοντες· χαῖρε ἡ προστασία, πάντων τῶν δεομένων· χαῖρε ἡ σωτηρία, τῶν εἰς Σὲ πεποιθότων· χαῖρε ἡ ἀρρήτως παρασχούσα τῷ παραλύτῳ τὴν ἴασιν.

(Ἐκ τρίτου)

Καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν ὄρθρον

Μετὰ τὸ Βασιλεῦ οὐράνιε, τρισάγιον καὶ ὁ ἐξάψαλμος.

Μετὰ δὲ τὰ εἰρηνικά, Θεὸς Κύριος, τὸ ἀπολυτίκιον ὡς καὶ εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἶτα ἡ συνήθης στιχολογία, ὁ πολυέλαιος καὶ τὰ καθίσματα.

Μετὰ τὴν α' Στιχολογίαν. Κάθισμα.

Ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Δεῦτε ἴδωμεν πιστοί, μετ' εὐλαβείας καὶ χαρᾶς, θαῦμα τελούμενον ἡμῖν, ἐν τῷ ναῷ τῷ ἱερῷ, τῆς Θεοτόκου κειμένῳ ἐν Μυρτιδίοις· Παράλυτος ἐκεῖ, ἐλευθεροῦται τῶν δεσμῶν, καὶ ἄλλεται σκιρτῶν ἐπὶ τῷ θαύματι· καὶ Κυθηραίων ἅπαντα γο-

ρεία, πανηγυρίζει κραυγάζουσα· Παρθένε χαῖρε, εὐλογημένη, Θεοχαρίτωτε Δέσποινα.

Δόξα, καὶ νῦν. Τὸ αὐτό.

Μετὰ τὴν β' Στιχολογίαν. Κάθισμα.

Ἦχος ᾠδ'. Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς.

Τῶν ὀρθοδόξων ὁ λαὸς σήμερον ἠθροίσται, ἐν τῷ πανσέπτῳ Σου ναῷ Παρθένε ἄχραντε· μετὰ πόθου ἰστάμενος νῦν προσταενίζει, ἁγίαν εἰκόνα Σοῦ τὴν σεπτὴν· ἐξ ἧς ἀναβλύζει χαρίτων Πηγὴ, καὶ ἰαμάτων τεράστια, καὶ Μητρικὴ συμπάθεια· Διὸ καὶ ἀνακράζει Σοι, χαῖρε Μητερ φιλόστοργε.

Δόξα, καὶ νῦν. Τὸ αὐτό.

Μετὰ τὸν πολυέλεον. Κάθισμα.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ ἔκουσίως.

Δαθητικῶς νῦν οἱ πιστοὶ ἐκβοῶμεν, τὰ μεγαλειά Σου Ἁγνή Θεοτόκε, καὶ μετὰ πόθου κράζομέν Σοι ἐκτενῶς· Δέσποινα βοήθησον, τοὺς εἰς Σὲ προσδραμόντας, πρόφθασον καὶ λύτρωσαι ἐκ παντοίων κινδύνων. Τὴν Σὴν βοήθειαν παράσχου τοῖς πιστῶς, καὶ εὐλαβῶς προσκυνοῦσι τὸν ἄχρονον τόκον Σου.

Δόξα, καὶ νῦν. Τὸ αὐτό.

Οἱ ἀναβαθμοί, τὸ α'. ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἤχου.

Προκείμενον ἤχος δ'. Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός Σου.

Στίχ. Ἐκούσον θύγατερ καὶ ἴδε.

Πᾶσα πνοή. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν.

Ὁ Ν'. Εἶθ' οὕτω Δόξα καὶ νῦν, Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεός. Τριδιδόμελον ἤχος α' β'.

Μέγα καὶ παράδοξον θαῦμα, ἀκούομεν σήμερον· ὅτι Παράλυτος κείμενος πρὸ τῆς σεπτῆς εἰκόνης τῆς Θεομήτορος, αἰτεῖται καὶ λαμβάνει τῆς παραλύσεως τὴν ἴασιν. Τοῦτον οὖν ἠνωρθωμένον καὶ ὑγιᾶ ὄλως βλέποντες, μετ' εὐλαθείας ἀνακράζομεν· Δέσποινα Θεοτόκε, μὴ ἐπιλάβου καὶ ἡμῶν τῶν πίστει καὶ πόθῳ προσιόντων Σοί, καὶ ῥῦσαι πρεσβείαις Σου, τῶν αἰώνιων βασάνων τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Σῶσον ὁ Θεός τὸν λαόν Σου κ. τ. λ.

Οἱ κανόνες, ὧν ὁ μὲν πρῶτος συντεθεὶς ὑπὸ τοῦ πανοσιωτάτου κ'ρ Μελετίου Καλλονᾶ Καθηγουμένου τῆς Ἀγκαράνθου ἁγίας Μονῆς, καὶ Πρωτοσυγγέλου τῆς καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, περιέχει τοὺς ἐξήκοντα δυνατούς, κατὰ τὸν μέγαν Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν, λέγοντα εἰς τὴν ὀκτώηχον εἰς τὸν α' δ'. ἤχον εἰς τὸν ὄρθρον τῆς τετάρτης. Ὡδὴ θ'. «Ἡ θεία κλίνη Σολομών, ἣν κυκλοῦσι δυνατοὶ νῦν ἐξήκοντα, ῥήσεις τῆς θείας Γραφῆς. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς. «Ἦμνον ἄδω Σοι καινὸν Παρθένε Μαρία Ἀγνή; «Μελέτιος Καλλονᾶς».

Ὁ δὲ ἕτερος συντεθεὶς ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος Σωφρονίου Ἐπισκόπου Κυθήρων.

Ὡδὴ α'. ἤχος αὐδῶν ἐπινίκιον.

Υμνήσωμεν ἅπαντες πίστει καὶ πόθῳ, Μαρίαν τὴν ἄχραντον Βάτον ἀκατάφλεκτον, ἣν εἶδε πάλαι Μωσῆς, καὶ ὡς Μητέρα τοῦ Θεοῦ πάντες δοξάσωμεν.

Μαρία πανάχραντε Θεοκυήτορ, Σὲ Ράβδον γινώσκομεν τὴν Ἀαρωνίτιδα· ἐβλάστησας γὰρ σαρκί, ἄνευ σπορᾶς τὸν Ἰησοῦν, καὶ Σὲ δοξάζομεν.

Νομὴν τὴν φερέσθιον πᾶσι παρέχει, ἡ Στᾶ-
μνος ἢ φέρουσα μάννα τὸ οὐράνιον, Στήλη
φωτίζουσα φῶς, τὸν νέον Κόρη Ἰσραήλ, διό Σε
δοξάζομεν.

Ο Κύριος ἔδειξέ Σε Πλατυτέραν Οὐρα-
νῶν Πανάχραντε, Θρόνον τε Χερουβικόν,
ἐν ᾧ αὐτός ὁ Χριστός ἐπανεπαύσατο, διό Σε
δοξάζομεν.

Νεφέλη ὀλόφωτε Σὺ φωτιεῖς μου τὸν νοῦν,
τὸν ἐν πάθεσιν ἡδονῶν σκοτούμενον· ὡς γὰρ
Αὐγὴ μυστική, φέρεις τὸν ἥλιον Χριστόν, μεθ'
ὃν Σε δοξάζομεν.

Ανάκτων τὸ καύχημα Νύμφη τοῦ Λόγου,
ἀνύμφευτε Ἄνασσα, δείξόν με ἀνώτερον,
τῶν ἐν ἐμοὶ κραταιῶς βασιλευόντων παθῶν, ἵνα
δοξάζω Σε.

Ἔτερος κανὼν, Σωφρονίου Κυθήρων, οὗ ἡ ἀκροστιχίς.

«Τὴν Μητέρα μέλψομεν ἀρρήτου λόγου».

Ἦχος ὁ αὐτός. Ὡδὴν ἐπινίκιον.

Τὴν θείαν παράσχου μοι Λόγε Σοφίαν, ὑμνήσαι
τὴν ἄχραντον, τὴν ἀρρήτως τετοκυῖαν, Σε
τὸν ζωῆς χορηγόν, ἀνακηρύττειν τε πιστῶς τὰ
μεγαλεῖα Αὐτῆς.

Ηκούσθη ἐξαισίον θαῦμα Παρθένου, Παράλυ-
τος ἔρρωται ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς καιροῖς, καὶ
ἤλατο ἀληθῶς, ὥσπερ δορκὰς ὑμνολογῶν τὴν εὐ-
σπλαχνίαν αὐτῆς.

Ναῶν ὦν προσέλθετε τῆς Παναμώμου, οἱ νό-
σοις τρυχόμενοι δεινοὶ καὶ στερούμενοι,
δυνάμεων φυσικῶν, ὅπως ὑγείαν ποθητὴν λάβητε
πάντων κακῶν.

Μητέρα πανάσπιλον γεγεννηκυῖαν, Υἱὸν Θεοῦ
ἄναρχον, εὐφημοῦντες ἄσωμεν, τῶν χαρι-
σμάτων πηγὴν· ῥέει γὰρ ῥεῖθρα μυστικῶς πᾶσι
τὴν ἴασιν.

Καταβασία. Ἀνοιξω τὸ στόμα μου.

Ὡδὴ γ'. Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν.

Δεῦτε πάντες εὐφημήσωμεν τὴν χαρὰν τοῦ
κόσμου, ὅτι σωτηρία πᾶσιν ἐπεφάνη, τοῖς
πάλαι αἰχμαλώτοις ἀλόγοις ἐν πάθεσι, καὶ τὴν
ἀπάθειαν διδοῦσα, ἅπαντας πιστοὺς ἐστερέωσε.

Ω Παρθενικὸν ἀπάνθισμα, τὸ τῆς παρ-
θενίας καύχημα καὶ κλέος, καὶ μητέρων
δόξα· Σὺ γὰρ τῆς παρθενίας τὰ κλειθρα πεφύλα-
ξαι, Χριστὸς ἐκ Σοῦ Κόρη τεχθεὶς, ἅπαντας πι-
στοὺς ἐστερέωσε.

Σὺ εἶ λογικός Παράδεισος, πάντες Σε ὑμνοῦ-
μεν, Λιμὴν τῶν ἐν ζάλῃ κλυδωνιζομένων,
θαλάσσης κυμαινούσης τοῦ βίου πλωτῆρων· σῶ-
σον Παρθένε τῶν δεινῶν, ἅπαντας πιστοὺς καὶ
στερέωσον.

Ολος οὐρανόςθεν ἤλυθεν ὁ Λόγος τοῖς κάτω,
καὶ Σκηνηὴν ἁγίαν καὶ καθαρὰν εὐρών Σε,
ὄλως ἐν Σοὶ Παρθένε ἀρρήτως κατώκησεν, οὐδό-
λως τῶν ἄνωθεν ἀπὼν· σῶσόν με, διὸ καὶ στε-
ρέωσον.

Εἶδεν Ἰακώβ Σε Κλίμακα, οὐρανοῦ Παρθένε,
δι' ἧς καὶ κατέβη ὁ Θεὸς τῶν ὄλων, καὶ
σάρκα τὴν βροτεῖαν ἀρρήτως προσείληφε, κα-
θηγίασεν αὐτήν, καὶ τῷ Πατρὶ φίλην κατέστησεν.

Κάθαρσιν ψυχῆς καὶ σώματος, δὸς κάμοι Παρ-
θένε. Σὺ γὰρ ἐκκαθαίρεις μολυσμούς πται-
σμάτων, ὅτι Κολυμβήθρα σωτήριος δείκνυσαι,
δι' ἧς σωζόμεθα πιστοί, καὶ σωτηρίᾳ στερεούμεθα.

Ὁ αὐτός. Στερεωθήτω ἡ καρδία μου.

Νῦν ἐπληρώθη ῥῆσις λέγουσα, Ἡσαίου τότε ὡς
ἐλάφος, χωλὸς ἀλείται. Ἴδου γὰρ Παρα-
λύτου ὡς ἔοικε, σφυρὰ διελύθησαν. Ὅντως θαῦ-
μα παράδοξον.

Τὴν πρὸ τοῦ τόκου Θεονύμφευτον, ἐν δ' αὐτῷ
τῷ τόκῳ πανάφθορον, καὶ μετὰ τόκον ἀλη-
θῶς, Ἄειπάρθενον ἅπαντες, ἀνυμνήσωμεν βοῶν-
τες, χαιρε κόσμου διάσωμα.

Εὕα τὸ πρὶν κατάραις γέγονε, καὶ φθορᾶς αἰτία
τοῖς ἅπασιν, Σὺ δὲ Παρθένε τηλαυγῶς, εὐλο-
γίας καὶ χάριτος, πέλαγός τε ἰαμάτων, καὶ πηγὴ
ἀνεξάντλητος.

Ρῆσεις Σε κλίνην Σολομόντιον, δυνατῶν κυ-
κλούντων Σε Πάναγνε, ἀνακηρύττουσι φαι-
δρῶς, ἐξ ἧς πᾶς προσερχόμενος, μετὰ πίστεως
λαμβάνει, αἰτημάτων τὰ ἔπαθλα.

Καταβασία.

Τοὺς σοὺς ὑμολόγους.

Κάθισμα. Ἦχος 8.

Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Κατεπλάγη ἀληθῶς, τῶν Κυθηραίων ὁ λαός,
ὅτε ἐλάμβανεν εἰς νοῦν, τὰς ἀκενώτους δω-
ρεάς, καὶ τὴν πληθὺν τῶν θαυμάτων Σου Θεοτόκε.
Παράλυτος καὶ γὰρ ἐπισφραγίζει τὴν πηγὴν, τῶν
τελουμένων ἰάσεων ἐν τῷ ναῷ Σου· ἐν Μυρτιδίῳ,
ἔνθα εὐρέθη, καὶ τιμᾶται τὸ Σὸν ὁμοίωμα.

Δόξα καὶ νῦν.

Ἦχος α'. Τὸν τάφον Σου Σωτήρ.

Μαρία καθαρὸν, τοῦ Σωτῆρος δοχεῖον, καὶ πάντων τῶν πιστῶν, ἐγκαλλώπισμα θεῖον, συμφώνως γεραίρομεν, εὐφημοῦντες τὴν δόξαν Σου. Σὺ γὰρ πέφνησας τῶν ἀσθενούντων ἡ ῥῶσις. Σὺ δὲ γέγονας ἀμαρτωλῶν Σωτηρία, καὶ πάντων βοήθεια.

ᾠδὴ δ'. Ἐν Πνεύματι προβλέπων.

Ανέτειλεν ἐν κόσμῳ λαμπρότατος Ἀστήρ, ἡ Παρθένος Μαριάμ, ἐμφαίνουσα πιστοῖς, δικαιοσύνης τὸν ἥλιον Χριστὸν Δεσπότην, καὶ καταυγάζουσα πόθῳ πάντας κραυγάζειν· δόξα Σοι ἀγνή Θεοδόξαστε.

Ιδοὺ πάντες Σε ἔγνωμεν, Λυχνίαν φωτεινήν, τὴν τὸ φῶς ἀστράπτουσαν τὸ θεῖον τοῖς πιστοῖς, καὶ Ὁδηγὸς σωτηρίας Σὺ Ἀγνή ὑπάρχεις. Διὸ πρὸς φῶς ὀδήγησον καμέ Σοι κράζειν, δόξα Σοι ἀγνή Θεοδόξαστε.

Νεφέλην ὀμβροτόκον Σὲ εἶδε Γεδεών, τὸν ὄμβρον τῆς χάριτος κατέχουσα Χριστόν. Ὁμῆρσον οὖν τὴν καρδίαν μου ἐξηραμένην, καὶ

σωτηρίαν δρόσιόν με τοῦ βοᾶν Σοι, δόξα Σοι ἀγνή Θεοδόξαστε.

Ορος τὸ κατάσκιον ὃ εἶδεν Ἀββακούμ, Σὺ ὑπάρχεις Δέσποινα μητρόθεε Ἀγνή, ἐσκιασμένη τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ. Σκέπασον οὖν με τῇ Σῆ χάριτι βοᾶν Σοι, δόξα Σοι ἀγνή Θεοδόξαστε.

Ναὸν ἡγιασμένον κηρύττομεν Ἀγνή, ἐν ᾧ σαρκὶ κατώκισεν ὁ Ὑψίστος Θεός, συνομιλήσας ἀνθρώποις. Διὸ Παρθένε, ναὸν Αὐτοῦ καμέ ποιήσον ἵνα κράζω, δόξα Σοι ἀγνή Θεοδόξαστε.

Πύλην Σε κεκλεισμένην εἶδεν Ἰεζεκιήλ, δι' ἧς διήλθε Χριστὸς καὶ ὤφθη ἐν σαρκί, ἐσφραγισμένην φυλάξας Σε αὐτὴς Κόρη. Διὸ καὶ Πύλην γεραίρομεν Σωτηρίας, δόξα Σοι ἀγνή Θεοδόξαστε.

Ὁ αὐτός. Ἐν Πνεύματι προβλέπων.

Ακούσωμεν Προφήτου βοῶντος ᾧ πιστοί, δόξα πᾶσα ἔσωθεν αὐτῆς τῆς θυγατρὸς, τοῦ Βασιλέως καὶ μόνου Δυνάστου. Αὐτὸς γὰρ ταύτην τῆς φύσεως ἀνωτέραν, καὶ ἁγιωτέραν εἰργάσατο.

Ναὸς τῶν Μυρτιδίων ἡμᾶς τοὺς γηγενεῖς, συγκαλεῖται σήμερον πάντερπνον προστιθεῖς,

τὴν πανδαισίαν πάντων τῶν χαρισμάτων, ψυχῆς ὁμοῦ τε καὶ σώματος δεῦτε, πάντες πνευματικῶς κατατρυφήσωμεν.

Μεγάλων χαρισμάτων βυθὸν Σε ἀληθῶς, Χριστὸς ἐποίησατο γενόμενος ἐκ Σοῦ, ἄνθρωπος φύσει τέλειος, οὐ δοκῆσει. Διὸ πάντες ὀρθόδοξως ὁμολογοῦμεν, κυρίως Θεοτόκον καὶ Δέσποιναν.

Εχουσα παρρησίαν θρόνῳ τοῦ Σοῦ Υἱοῦ, Θεομητορ ἄχραντε δυσώπησον καὶ νῦν, τοῦ λυτρωθῆναι παγίδων τοῦ διαβόλου, ἡμᾶς τοὺς πόθῳ τὰ Σὰ ὑμνοῦντας μεγαλεῖα, καὶ δοξολογοῦντας τὴν μνήμην Σου.

Καταβασία.

Τὴν ἀνεξιχνίαστον θεῖαν βουλήν.

Ὡδὴ ε'.

Τὴν Σὴν εἰρήνην δὸς ἡμῖν.

Ανύμφευτον Πανάχραντον Μητέρα τοῦ Θεοῦ, πάντες οἱ πιστοὶ Σε πόθῳ δοξάζομεν, καὶ μεγαλύνομεν τὸν τόκον Σου. Χαῖρε Μήτηρ Κυρίου, χαῖρε δεδοξασμένη.

Ρητρεύειν οὐ δύναται γλῶττα οὐδενός, βρότειος Ἀγνή τὸ μέγιστον θαῦμά Σου. Τὸν

ὑψιμέδοντα γὰρ τέτοκας, τὸν δόντα σωτηρίαν πᾶσι τοῖς Σε τιμῶσι.

Ημέθλον τῆς πίστεως καὶ Ὁχημα μυστικόν, ἐν ᾧ Χριστὸς ὁ Βασιλεὺς ἀνεπαύσατο, καὶ τὴν ἡμῶν πίστιν ἔστερέωσε, κηρύττομέν Σε πάντες ὑπερευλογημένη.

Ελπίς καὶ καταφύγιον ἀπάντων εὐσεβῶν, πέφυκας Παρθένη ἀγνή Θεοδόξαστε. Διὸ καὶ γὰρ βοῶ Σοι ὁ πανάσωτος, σῶσόν με Κόρη σῶσον, τὸν Σὸν ἀχρεῖον δοῦλον.

Νεὐχόμενος μου τὴν κατήφειαν ἐκδίωξον Ἀγνή, ἀπόπλυνον τὸν ῥύπον τῆς συνειδήσεως. Σὺ γὰρ Λοῦτήρ ὑπάρχεις σωτήριος, ᾧ γλυκυτάτη κόρη, σῶσόν με τὸν Σὸν δοῦλον.

Εὐλογημένη πάναγνε Δοχεῖον καθαρὸν, τοῦ πᾶσαν ἐν δρακί τὴν κτίσιν κατέχοντος, δοχεῖον καμὲ τῆς αὐτοῦ χάριτος, ἔργασαι τὸν Σὸν δοῦλον, ᾧ γλυκυτάτη Κόρη.

Ὁ αὐτὸς εἰρμός.

Τὴν Σὴν εἰρήνην.

Λυχνίαν Σε γινώσκομεν Μαρία σεμνή, μετὰ λαμπαδίων χρυσοῦν τὴν ἐπτάφωτον. Σὺ γὰρ

ἡ χάρις ἐπεσκίασε, Πνεύματος μυστηρίων ἐπτάκτινος καὶ θεία.

Ψεκάδα τὴν οὐράνιον ἐδέξω ἐν γαστρὶ, ἐπελεύσει θείου Πνεύματος παρὰ Πατρός, καὶ σὰρξ ὁ λόγος ἐχρημάτισε, καθ' ἡμᾶς ἄνευ ῥύπου, Παρθενομητορ Κόρη.

Ωμέγα τὸ μυστήριον τοῦ τόκου Σου Ἄγνή, ὄντως ἀκατάληπτον καὶ ἀνερμήνευτον. Θεὸς ἀνθρώποις πεφανέρωται, ἐν δυσὶν οὐσίαις, ἀτρέπτως ἀσυγχύτως.

Μυστήριον ἀνώτερον τῶν τοῦ Θεοῦ, τεραστίων πάντων ἐν Σοὶ πεφανέρωται. Ὁ γὰρ ἐκ Πατρός Υἱὸς ἀμήτωρ, νῦν ἐκ Σοῦ ἀπάτωρ γεννᾶται κατὰ σάρκα.

Καταβασία. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Ὡδὴ ε'. Τὸν Προφήτην Ἰωάνν.

Μακαρίζω Σε Ἄγνή, τὴν Καθέδραν τοῦ Θεοῦ, ἣν ἡγίασεν αὐτός, καὶ καθίσας ἐπὶ Σέ, παρέχεται τὴν σωτηρίαν τοῖς Σέ, δοξάζουσι.

Ασμασι μελωδικοῖς, ἀνυμνοῦμέν Σε λαμπρῶς, τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ, Καταφύγιον τερ-

πνόν. Ἀπάντων γὰρ πιστῶν ὑπάρχεις τῶν δοξάζοντων Σε.

Ρητορεῦσαι ἀτονεῖ, πᾶσα γλῶσσα εὐπρεπῆς. μεγαλειά Σου Ἄγνή. Σὺ γὰρ πέφυκας ἡμῖν, Πηγὴ ζωῆς, καὶ σωτηρίας τοῖς Σὲ δοξάζουσι.

Ιδοὺ τέθηκεν ἡμῖν, ὁ τῆς κτίσεως Σωτῆρ, τὴν Μητέρα ἑαυτοῦ, Τράπεζαν ὡς μυστικὴν, ἐκτρέφουσαν, τῷ θείῳ ἄρτῳ τοὺς προσιόντας πιστῶς.

Ανυμνοῦμεν εὐσεβῶς τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ, τὸν Κρατῆρα τῆς ζωῆς, τὸν προχέοντα ἡμῖν, τὰνάματα τῆς Σωτηρίας, ἣν προσκυνήσωμεν.

Μεσιτείαν τῶν πιστῶν ἔγνωμεν πρὸς τὸν Θεόν, τὴν πανάχραντον Ἄγνήν, ἣν καὶ προβαλλόμεθα, πρὸς τὸν Σωτῆρα τοῦ ἐλεῆσαι ἡμᾶς.

Ὁ αὐτὸς εἰρμός. Τὸν Προφήτην Ἰωάνν.

Εορτάσωμεν πιστοὶ, ἐορτὴν πάντως καὶ νῦν, τῆς Παρθένου καὶ Ἄγνης, Βασιλείσσης τοῦ παντός· εἶδομεν γὰρ τὸν παρειμένον συνεορτάζοντα.

Νίκην ἔσχηκας σεμνή κατὰ νόσων φθαρτικῶν, ὡς τοῦ μόνου ἰατροῦ, τῶν σωμάτων καὶ ψυχῶν, ὑπάρχουσα Μήτηρ καὶ Παῖς. Ὡ τῶν ὑπὲρ ἔννοιαν.

Απελύθησαν σφυρά, Παραλύτου ἐκ Μητρός, τοῦ ἰάσαντος φρικτῶς, παρειμένους ῥήμασι. Δύναμις γὰρ υἱοῦ τυγχάνει τῆ ἕξουσία Μητρός.

Ρητορεύει ἐμφανῶς, ὁ γραμμάτων ἄπειρος, καὶ κηρύττει ἅπασι μεγαλεῖα τῆς Μητρός, ἐξαισία τῆς Θεοτόκου λαβῶν τὴν ἴασιν.

Καταβασία. Τὴν θεῖαν ταύτην καὶ πάντιμον.

Κοντάκιον. Ἦχος Ἀ δ'. Τῆ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ.

Τῆ Θεοτόκῳ οἱ πιστοὶ νῦν προσπελάσωμεν, ὡς χορηγούσῃ τοῖς πιστοῖς πᾶσιν ἰάματα, ἀναμέλποντες ἐφύμνια μετὰ πόθου· ὥσπερ ἡγείρας Παράλυτον Θεόνυμφε, ἐκ παντοίων ἡμᾶς κινδύνων ἐλευθέρωσον, ἵνα κράζωμεν, Χαῖρε δόξα παγκόσμιος.

Ὁ Οἶκος

Αγγελοὶ ἀοράτως, καὶ βροτῶν πᾶσα φύσις, συμφώνως ἀνυμνήσωμεν πάντες, τὴν παν-

θαύμαστον ἀγνήν Θεοτόκον. Πολλῶν γὰρ θαυμάτων αὐτουργὸς πέφηνε, καὶ ταύτην χαρμοσύνως εὐφημήσωμεν πιστῶς βοῶντες·

Χαῖρε, Παρθένε Μητερ Κυρίου.

Χαῖρε, ἀρχὴ Μυστηρίου Θείου.

Χαῖρε, ἀνομβρίας αὐγμὸν καταπαύουσα.

Χαῖρε, ἐναντίους ἐχθροὺς ἐκδιώκουσα.

Χαῖρε, ὅτι τὸν Παράλυτον καθυγίωσας λαμπρῶς.

Χαῖρε, ὅτι τοὺς προσπίπτοντάς Σοι προστατεύεις μητρικῶς.

Χαῖρε, ὅτι τῶν Κυθηραίων ἀπέβις μέγα κειμήλιον

Χαῖρε, ὅτι ἀνεδείχθης τοῦ κόσμου ἀσφαλὲς καταφύγιον.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡ χαρὰ ἐπέλαμψε.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡ λύπη κατέπαυσε.

Χαῖρε, Ἀγνή ἀσθενῶν ἰατρία.

Χαῖρε, ἀπάντων πιστῶν σωτηρία.

Χαῖρε, δόξα παγκόσμιος.

Συναξάριον τῆς ἡμέρας.

Τῆ κδ' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μνημὴ τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου Θέκλης.

Στίχοι. «Αὐτός Σε σώζει Θέκλα ῥήξας τὴν πέτραν».
«οὐ τῷ πάθει πρὶν ἐρράγησαν αἱ πέτραι».
«Πέτρη ἀμφὶ τετάρτην εἰκάδα δέξατο Θέκλαν».

Τῆ αὐτῆ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Κόπριος.

Στίχοι. «Οὐκ ἦν ὁ Κόπρις κόπρις, ἀλλ' ἄλλος βότρυς».
«Καλῶν κυπρισμὸν προσφέρων τῷ Κυρίῳ».

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀνάμνησιν ποιούμεθα τοῦ ἐν Μυρτιδίαις τῶν Κυθήρων τελεσθέντος θαύματος τῆς Θεοτόκου εἰς τὸν πρὸ τῆς θαυματουργοῦ αὐτῆς εἰκόνας κείμενον Παράλυτον, ὅστις ἰαθεὶς ἀπῆλθε περιπατῶν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Στίχοι. «Τέρας νεουργὸν εὐλογῶ τὴν Παρθένον».
 «Ἐσφιγξέ καὶ γὰρ νῦν μέλη παρειμένα».
 «Εἰκάδι ἀμφὶ τετάρτῃ ἔρωται Παράλυτος».

Ταῖς τῆς Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων πρεσβείαις ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἄμήν!

Ὁδὴ ζ. Ἡ κάμινος Σωτήρ.

Α γνήν Περιστερὰν τὴν ἀμόλυντον, τὴν τὸν Θεὸν ἀφράστως κηύσασαν, ὑμνήσωμεν συμφώνως, τὸ τῶν πατέρων ἀγλάϊσμα.

Γηθόμενοι πιστῶς εὐφημήσωμεν, τὸ Καύχημα πιστῶν τὴν πανάχραντον, Μητέρα τοῦ Ὑψίστου, καὶ Θεοῦ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Νικήσαντες τὰ πάθη τοῦ σώματος, αὐξήσωμεν ψυχῆς τὰ χαρίσματα, ἡ Νίκη γὰρ ἐπέστη, κατ' ἐχθρῶν ἢ παντάνασσα.

Η Γέφυρα Θεοῦ ἢ πανθαύμαστος, τοὺς ἐκ τῆς γῆς πιστοὺς ἢ μετάγουσα, πρὸς οὐρανὸν ὑπάρχεις, Σὺ Παναγία Θεόνυμφε.

Μεγάλως ἐδοξάσθης Πανάχραντε, ὅτι ἐν Σοὶ κατώκησε Κύριος, ὁ μὴ χωρῶν ἐν πᾶσι. Χώραν δὲ αὐτοῦ Σὲ κατέστησε.

Εν Σῇ γαστρὶ οἰκήσας ὁ Ὑψιστος, ὡς ἐμφυχον παστάδα Σὲ ἐδείξε, καὶ καθηγίασαί Σε, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Ὁ αὐτὸς εἰρμός.

Ρομφαίαν Σε γινώσκωμεν Δέσποινα, παγίδων διαδόλου ὀλεθρευτοῦ, διό Σε ἀνυμνοῦμεν, ὡς τοῦ Θεοῦ Μητέρα.

Η γέννησίς Σου Κόρη παράδοξος, ἢ Κοίμησις φρικτὴ καὶ ἐξαισιος. Ὅθεν Σε καὶ θαυμάτων ὠκεανὸν ὀρῶμεν.

Τὸ ἄφραστον καὶ μέγα μυστήριον, τῆς Σῆς λοχείας Νύμφη ἀνύμφευτε, ἐν βάτῳ καιομένη, Μωϋσῆς προεώρα.

Καταβασία. Οὐκ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει.

Ὁδὴ η'. Ὅν φρίττουσιν ἄγγελοι.

Λαοὶ τὴν Πανάχραντον αἰνέσωμεν λαμπρῶς, Πλάκα τὴν θεόγραφον, ἢ δέδοται Μωσῆ, ἐν ἧ ἐπεγράφη ἐν δακτύλῳ Θεοῦ, Χριστὸς Θεοῦ Λόγος ὁ ζῶν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐκλείας ἐφυμνίοις τιμῶμέν Σε Ἀγνή, τὸν **Π**όκον τὸν ἔνδροσον, ὃν εἶδε Γεδεών, ἐν ᾧ οὐρανόθεν καταβάς ὁ Χριστός, ἐδρόσισε πάντας τῆς σωτηρίας τὴν δρόσον.

Τὸ μέγα μυστήριον τοῦ Τόκου Σου Ἀγνή, Ὁρος ἀλατόμητον προεἶδε Δανιήλ, ἀνάνδρως τεκοῦσαν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Διό Σε ὑμνοῦμεν πιστοὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ιδοὺ πᾶσιν ἦνθησε τὸ Ρόδο ν Ὡσηέ, μυρίζουσα ἅπαντας σωτήριοι ὄσμήν, ἡ μόνη Παρθένοσ ἡ τεκοῦσα Χριστόν, ἦνπερ εὐλογοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ολκὰς ἀγλαόμορφος ἐπέφανας ἡμῖν, δι' ἧσ ἡ μετάβασις ἐκ γῆσ πρὸς οὐρανόν, πιστοῖσ ἐγγόνει ὡσ τεκοῦσα Θεόν. Διό Σε ὑμνοῦμεν Ἀγνή εἰς τοὺς αἰῶνας.

Σὶ ᾧ ν Θεοῦ ἔμφυχον, καὶ πόλιν μυστικὴν, ἐφ' ἣν κατεσκήνωσεν ἀρρήτως ὁ Θεός, Σε εἶδε Παρθένε Ζαχαρίας ποτέ, καὶ Σε ἀνυμνοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Καλῶσ Σε προέφησε Λαβίδα μυστικὴν, τὸν ἀνθρακα φέρουσα τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, Χρι-

στὸν τὸν Σωτῆρα Ἡσαΐας ποτέ. Διό Σε ὑμνοῦμεν τὴν Κεχαριτωμένην.

Ὁ αὐτὸς εἰρμός.

Υμνοῦμέν Σου Δέσποινα θαυμάτων τοὺς κρουνοὺσ, καὶ Σε μεγαλύνομεν ὡσ κέντρον τῆσ ζωῆσ. Ἐκ Σοῦ γὰρ λαμβάνει πᾶσ πιστοὺσ ἰλασμόν, ἀνυμνολογῶν Σε εἰς πάντας τοὺσ αἰῶνας.

Λαοὶ νῦν προσέλθετε τῷ θεῷ ἱερῷ, Κυθήρων ἐν ἄσμασι καὶ στέψατε λαμπρῶσ, Μητέρα τοῦ πάντων Βασιλέωσ Χριστοῦ, ἡμῖν χορηγοῦσαν δωρεασ ἀκενώτουσ.

Ον τάξεις Δυνάμεων οὐ δύναται ὄραν, Σὺ Κόρη Θεόνυμφε γεγέννηκασ ἐν γῆ, καὶ ἔθρεψασ βρέφοσ ἐν ἀγκάλαισ ταῖσ Σαισ, Θεὸν πρὸ αἰῶνων ὦ Μυστηρίου ξένου.

Γαστήρ τῆσ προμήτοροσ ἀπέτεκε φθοράν, Γαστήρ Θεομήτοροσ ἐξήνησεν ἡμῖν, ἀφθαρσίαν ὄντωσ, εὐλογεῖτε λαοί, καὶ ὑπερυφούται εἰς πάντας τοὺσ αἰῶνας.

Καταβασία.

Ὡδὴ θ'.

Παῖδασ εὐαγεῖσ.

Τὴν φωτοφόρον Νεφέλην

Αγαλλιῶμεθα πάντεσ, οἱ μετὰ πόθου τιμῶντεσ, τὴν Θεομήτορα πιστοί, τὴν Λαμπάδα τὴν

θείαν, τὴν ἀναλάμψασαν τὸ φῶς, τῆς θείας λαμπρότητος καὶ ἔλκουσαν, εἰς ὄδον σωτηρίας τοὺς ἐν πλάνῃ διατρίβοντας αἰσχροῦς.

Λευχειμονεῖτω ἡ κτίσις, καὶ πᾶσα βρότειος φύσις· τέτευχε γὰρ τὸν θησαυρὸν χαρισμάτων τῶν θείων, τῆς ἀμβροσίας καὶ ζωῆς, τὴν ἄμωμον Δέσποιναν, πλουτίζουσαν τοὺς αὐτὴν προσκυνοῦντας μετὰ πόθου σωτηρίας πλουτισμόν.

Λύτρωσις Κόρη γενοῦ μοι, τοῦ πλανηθέντος προβάτου περιπεσόντος τοῖς λησταῖς, καὶ δεινῶς πληγωθέντος, ἐπισυνάγαγε καμὲ εἰς θεῖα σκηνώματα ἢ τέξασα, τὸν ποιμένα τὸν μέγαν, τῶν προβάτων ἢ Αὐλὴ τῶν λογικῶν.

Ωραῖος Πάναγνε πέλει, καὶ ὑπερπότητος πᾶσιν ὁ ἀγεώργητος καρπός, ὃν ἐβλάστησας Κόρη, ἐπαγγελίας γὰρ Γῆ, καὶ τὸ Κλημα τῆς ζωῆς Σὺ πέφυκας, ἢ τεκοῦσα τὸν βότρυ, σωτηρίας οἶνον στάζοντα ἡμῖν.

Νὺν ἐνεδύθημεν κλέος Θεοῦ τῆς υἰοθεσίας, καὶ ἁμαρτίας τὴν ἀχλὺν ἐκδεδύμεθα πάντες. Τῆς βασιλείας γὰρ στολῆς κατηξίωσεν ἡμᾶς ἡ μόνη Ἄγνη, τὸ Διάδημα κάλλους σωτηρίας, ὡς τεκοῦσα τὸν Θεόν.

Ὁ αὐτὸς εἰρμύς.

Ον ἐσωμάτωσας Κόρη, Παρθενομήτορ Μαρία, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν εὐλαβῶς προσελθόντων ἐν τάχει, τεμένει σου τῷ ἱερῷ, τὰ ἐόρτια ἄσαι Σῆ τῇ πηγῇ, χαρισμάτων παντοίων, μὴ διαλείψης ἱκετεύουσα.

Υμνον Σοι Νύμφη προσφέρει, ἅπας λαὸς τῶν Κυθήρων, δικαίως καὶ χρεωστικῶς, ὃν πλουσίως λαμβάνει, καὶ ἀενάως δωρεῶν, ἐκ Σοῦ Παναμώμητε καὶ ἐκβοᾶ, εὐχαρίστῳ καρδίᾳ, μεγαλύνων Σε βροτῶν καταφυγὴν.

Ιδοῦ παράλυτος μέλπει, τὴν ἐν αὐτῷ γεγονυῖαν, θαυματοποίησιν Ἄγνη, καὶ τρανῶς καταγγέλλει, τὴν εὐσπλαγχνίαν τὴν ἐκ Σοῦ, Παρθένε πανάχραντε εὐχαριστῶν, καὶ λαμπρῶς Σε κηρύττει, ἰατρείας θησαυρόν.

Σὲ οὐρανῶν πλατυτέραν, καὶ Σεραφίμ ἀνωτέραν, τὴν ἐκ πασῶν τῶν γενεῶν ἐκλεχθεῖσαν Μητέρα, τοῦ πρό αἰώνων ἐκ Πατρός ἀρρεούστως καὶ ἀρρήτως ἐκλάμψαντος, χρεωστικῶς προσκυνούμεν ἐκ πόθου καταφεύγοντες ἐν Σοί.

Καταβασία.

Ἄπας γηγενής.

Ἑξαποστειλάριον

Ταῖς Μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Νῦν τῷ τεμένει δράμωμεν, Μυρτιδίων τῷ θείῳ,
ὅπως ψυχῆς καὶ σώματος, λάβωμεν τὰς ἰά-
σεις, ἐκ τῆς Παρθένου Μαρίας, καὶ τοῦ Θεοῦ
ἡμῶν Λόγου, τοῦ γεννηθέντος ἐξ αὐτῆς, ὑπὲρ νοῦν
τε καὶ λόγον, ἵνα ἡμᾶς, τῶν κευθλιώνων ῥύσῃται
τοῦ θανάτου, καὶ πρὸς ζωὴν αἰώνιον, καὶ τρυφήν
ἀναγάγῃ.

Ἔτερον.

Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς.

Εξεπλάγη νοερῶς, τῶν Κυθηραίων ὁ λαός, τὸν
Παράλυτον ἰδὼν, ἀνερμηνεύτως ὑγιᾶ, καὶ
μέγα ἀνεκραύγασε· Σὺ μόνη εἶ τοῦ κόσμου, Παρ-
θένε βοήθεια.

Εἰς τοὺς αἶνους ἰστώμεν στίχους δ' καὶ φάλλομεν

στιχηρὰ προσόμοια δ'.

Ἦχος α'.

Τῶν οὐρανίων ταγμάτων τὸ ἀγαλλίαμα.

Θυμιατήριον θεῖον, ἐν ᾧ ὁ ἀνθραξ Χριστός,
ἐκκαίων ἀμαρτίας τῶν πιστῶς προστρεχόν-
των, τῷ ἱερῷ τεμένει Μητρὸς τῆς αὐτοῦ ἀνυμνή-
σωμεν ἅπαντες, καὶ ἀλαλάζωμεν αἶνον ἀγγελι-
κόν, τῷ ἐξ αὐτῆς τεχθέντι σαρκί.

Δεῦτε προθύμῳ καρδίᾳ ἀνευφημήσωμεν, τὴν
ἄχραντον Παρθένον, τὴν ἡμᾶς ῥυομένην, ἐκ
πάσης ἐπιρρείας καὶ ἐκ κακῶν συναντήσεων πάν-
τοτε. Διὰ παντὸς γὰρ παρίσταται τῷ Θεῷ, καὶ
πρεσβεύει ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Ως θαυμαστά σου τὰ ἔργα τῶν ἀγαθῶν χο-
ρηγέ, ὡς θησαυρὸν γὰρ μέγαν, τὴν ἁγίαν
Παρθένον, παρέδωκας τῷ κόσμῳ, ἐξ ἧς ἡ ζωὴ
καὶ τῶν νόσων ἡ ἴασις· αὐτὴν γὰρ ἔχομεν πάν-
τες μετὰ Θεόν, ἀντιλήπτορα καὶ φύλακα.

Δεῦτε ἀρύσασθε χάριν πάντες φιλέαρτοι, ἐκ
τοῦ πανσέπτου οἴκου, τῆς Παρθένου Μαρίας·
καὶ γὰρ ἀφθόνως βρῦει ῥῶσιν ψυχῶν, καὶ σωμά-
των τὴν ἴασιν, τοῖς ἐν αὐτῷ εἰσιούσι καὶ παρ'
αὐτῆς, αἰτουμένοις τὴν βοήθειαν.

Δόξα καὶ νῦν. Ἦχος Α' α'.

Οπου ἐπισκιάσῃ ἡ χάρις σου Πανάχραντε,
ἐκείθεν τῶν ἀνιάτων ἀλγηδόνων, διώκεται ἡ
δύναμις· τίς γὰρ μετοχὴ φωτὸς πρὸς σκότος; ἡ
εὐεργετικῶν ἀγαθῶν πρὸς τιμωρίαν ἀθεράπευτον·
Διὸ καὶ ἡμᾶς τῇ κραταιᾷ τῆς εὐσπλαγγχνίας σου
σκέπη προστρέχοντας, μὴ ὑπερίδῃς δεόμεθα·

ἀλλὰ σκέπε καὶ φρούρει, τῇ μητρικῇ Σου συμπα-
θείᾳ, Θεοχαρίτωτε Δέσποινα.

Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν τὰ ἀντίφωνα τῆς Κοιμήσεως
μετὰ τῶν στίχων.

Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον ζῆτει εἰς τὴν κα' Νοεμβρίου.

Κοινωνικόν. Ποτήριον σωτηρίου.

**Κανὼν ψαλλόμενος κατὰ τὴν ἐκ τοῦ ναοῦ
τῆς εὐρέσεως ἐξοδὸν τῆς θαυματουργοῦ εἰκό-
νος τῆς Θεοτόκου, καὶ κατὰ τὰς λιτανείας
αὐτῆς.**

Πρὸ τοῦ κανόνος δὲ ψάλλεται τὸ παρὸν τροπᾶριον,
ποίημα Εὐθυμίου Καββαθῆ.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Πιστοὶ νῦν ἐξέλθωμεν πρὸς λιτανείαν σεμνήν,
καὶ δεῦτε ὑμνήσωμεν τὴν Ἀειπάρθενον,
σεμνῶς λιτανεύοντες καὶ φαιδρῶς ἐκβοῶντες·
Χαῖρε ἡ πολιούχος τῶν Κυθῆρων τῆς Νήσου,
Χαῖρε παντός τοῦ κόσμου βοηθός καὶ προστάτις,
Χαῖρε τῶν προσπιπτόντων Σοι πιστῶς, χαρὰ καὶ
σκέπη καὶ ἔνθεον ἔρεισμα.

**Κανὼν Σωφρονίου Ἐπισκόπου Κυθῆρων
τοῦ Παγκάλου.**

Ἦχος β'. Ἐν βυθῷ κατέστρωσέ ποτε.

Τὴν ἀχλὺν καθάρισον Ἀγνή, τοῦ νοός μου Δέ-
σποινα, καὶ καταλάμπρυνον νῦν τὴν σκοτό-
μαιναν, καὶ τὸν ζόφον τῆς καρδίας μου, Σὺ διδοῦσα
μοι λόγον, ἢ τὸν Λόγον τετοκυῖα, ἵνα ἐν αἰνέσει
χαίρων Σου ὑμνήσω τὰ θαυμάσια.

Ἡ ἀγία τετοκυῖα, Θεὸν πάντων ἀγιώτατον, Σὺ
καθοδήγησον Κόρη τὸν λόγον μου, καὶ τὴν
γλῶτταν κίνησον, μεγαλύναι εὐφροσύνως τὰ θαύ-
ματα, καὶ δοξολογῆσαι μόνην Σε, τὴν Δέσποιναν
τοῦ σύμπαντος.

Θαυμαστός καὶ λίαν εὐκλεής, δέδεικται Πανά-
χραντε, τῶν Μυρτιδίων ὁ Πάνσεπτος οἶκος
Σου, εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα· ἐν αὐτῷ καὶ γὰρ
πᾶσι τοῖς προσπελάζουσι, βρῦεις ἰαμάτων ἀφθονα
χαρίσματα Θεόνυμφε.

Ολοφύχως ἤχθημεν πρὸς Σέ, πάντες μετὰ πί-
στεως, τοῦ ἀνυμνήσαι τὰ θεία θαυμάσια, καὶ
καὶ τὰ μεγαλειά Σου. Διὸ ἄχραντε Θεοτόκε πᾶ-
σιν ἡμῖν, δώρησαι πταισμάτων καὶ πλημμελημά-
των τὴν συγχώρησιν.

ᾠδὴ γʹ.

Τῆς πίστεως ἐν πέτρα με.

Εὐχόμενος ἐν πνεύματι καὶ καρδίᾳ, ὁρῶν ἑαυτὸν τελείως ἰατρευθέντα, Παράλυτος ὑπάρχων πρὶν ὁ Σὸς δοῦλος, Ἄγνη ἐδόξαζε τὰ μεγάλαιά Σου, Σὺ μου εἶ βοήθεια κράζων πανάχραντε.

Οπλείστος ὄχλος Κόρη τῶν Κυθηραίων, συνήχθη μετὰ πόθου ἐν τῷ ναῷ Σου, ὑμνῶν καὶ μεγαλύνων ἀκαταπαύστως τὴν θαυματουργίαν Σου, ὅτι συνέσφιγξας, τὸν ποτε Παράλυτον, δόξα τῇ δόξῃ Σου.

Μεγάλως ἐδοξάσθη ὁ θεῖος οἶκος, ὁ Σὸς Θεοκυῆτορ τῶν Μυρτιδίων, ἐν ταύτῃ Σου τῇ νήσῳ τῶν Κυθηραίων, ἐν κόσμῳ δὲ παντὶ μακαριοῦσί Σε, ἐν αὐτῷ γὰρ ἤγειρας τὸν Παράλυτον.

Καλῶς προεμνηύθης ἡ κολυμβήθρα, προβατικὴ ἡ πάλαι τῶν ἰαμάτων πηγὴ γὰρ ἀνεδείχθης ὡσπερ ἐκείνη, ἤγειρε Παράλυτον, καὶ Σὺ πανάχραντε, σήμερον ἰάτρευσας νέον Παράλυτον.

Ἐνταῦθα γίνεται αἵτησις.

Κάθισμα.

Ἦχος δʹ.

Ταχὺ προκατάλαβε.

Παρθένε πανάμωμε τῶν Μυρτιδίων ἀστήρ, καὶ ἔνθεον ἔρεισμα, τῶν προστρεχόντων εἰς Σέ.

Μαρία Θεόνυμφε, φώτισον τὰς καρδίας τῶν τιμώντων Σε πόθῳ, στήριξον ἐν τῇ πίστει, πάντας τοὺς δεομένους, τῆς ἀντιλήψεως τῆς Σῆς, καὶ τούτους σκέπε καὶ φύλαττε πανάχραντε.

Ἔτερον Κάθισμα. Ἦχος αʹ. Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Τῶν Μυρτιδίων τὸ κλέος καὶ τῶν Κυθέρων τὸν θησαυρόν, τῆς οἰκουμένης ἀπάσης τὸ ἔνθεον ἐγκαλλώπισμα, τὴν Θεοτόκον οἱ πιστοὶ εὐγνωμονοῦντες ὑμνήσωμεν λέγοντες· Χαῖρε Παρθένε Μήτηρ τῆς ζωῆς· Χαῖρε παραμυθία τῶν πιστῶν· Χαῖρε τῆς νήσου ἡμῶν προστάτις καὶ πρόμαχος, καὶ τῶν ἀποδημούντων τέκνων αὐτῆς ταχεῖα σκέπη καὶ ἄρρηκτον ἔρεισμα.

ᾠδὴ δʹ.

Ἐλήλυθας ἐκ Παρθένου.

Ηγάλλετο εὐφροσύνως καὶ πιστῶς ὁ Θεόδωρος, ὁ πρῶν Παράλυτος, ὅλοι ὁρῶν ἀξιούμενον, ἑαυτὸν τῆς χάριτος, καὶ δωρεᾶς τῆς θείας, ὑμνολογῶν τὴν εὐσπλαγχνίαν Σου.

Τὸ θαῦμά Σου καταπλήττει πιστῶν τὴν διάνοιαν Θεομητορ ἄχραντε, διὸ τὴν θεῖαν εἰκόνα Σου, πόθῳ ἀσπαζόμενοι, Σὲ μεγαλύνομεν, ταύτην προσκινοῦντες ἐκάστοτε.

Ως φύλακα βοηθόν και ἐπίκουρον ἄχραντε, πάν-
τες Σε κεκτήμεθα, παντοίαις ἐν περιστάσεσι,
και νῦν Σοὶ προσπίπτοντες ἐπικαλούμεθα, μὴ πα-
ριδῆς ἡμᾶς κινδυνεύοντας.

Ανύμφευτε ἡ Θεὸν σωματούμενον τετοκυῖα,
σῶσόν με Παράλυτον, γεγεννημένον τοῖς
πταίσμασι, και τῶν μωλώπων ἰασιν, ψυχῆς και
σώματος, ὡς συμπαθεστάτη μοι δώρησαι.

Ὡδὴ ε'. Μεσίτις Θεοῦ

Ρημάτων φωνῶν, και τῶν δακρῶν Δέσποινα
ὑπήκουσας, τοῦ παρακαλοῦντός Σε, πίστει
και πόθῳ Παραλύτου ποτὲ και ταχέως τῆν ῥῶ-
σιν αὐτῷ τελείως ἐνειμας.

Ιδὼν ὁ λαὸς ὁ τῶν Κυθῆρων Πάναγκε τὸ μέγι-
στον, τῆς θαυματουργίας Σου, πάντες τῷ ναῶ
Σου νῦν προστρέχοντες, εὐχαρίστως ἐν πίστει
συμφώνως Σε δοξάζουσιν.

Αγάλλεται νῦν, και χορεύει μυστικῶς ἅπαν το
πλήρωμα, τῶν πιστῶν πανάχραντε, ἐν τῇ
πανευσήμῳ πανηγύρει Σου, τῆς Σῆς μηνῆς τι-
μῶντες τῆν τεσσαρακονθήμερον.

Λυτροῦται πασῶν ἀναγκῶν, και πειρασμῶν ἡ
Νῆσος Δέσποινα, ἔχουσα προστάτιν Σε ἀρω-
γόν, φύλακα και πρόμαχον, και γεραίρει διό Σου
λαμπρῶς τῆν ἐπιείκειαν.

Ὡδὴ στ'. Ἐν ἀβύσσῳ πταισμάτων.

Σωτηρίας σφραγίς Κόρη πέφυκας, Μητὲρ ἀει-
παρθένε τοῖς προσπελάζουσιν, Ἀγνή τῷ θεῷ
οἴκῳ Σου, και τιμῶσι πιστῶς τῆν εἰκόνα Σου.

Μόνη γέγονας Κόρη ἀντίληψις, ταύτης Σου τῆς
Νῆσου Θεὸν ὡς γεννήσασα, και ἀνομβρίας
ἔλυσας, τὸν αὐχμὸν και τῆν γῆν κατεδρόσισας.

Ανηγέρθη ὁ πάνσεπτος οἶκός Σου, Πάναγε
Θεόνυμφε παρὰ τῶν δούλων Σου, και ἐν
αὐτῷ οἰκήσασα ἡ χάρις Σου, ἀναδύζει πηγὰς
ἰαμάτων τοῖς αἰτοῦσί Σε.

Λύτρωσόν με Παρθένε τὸν δειλαιον, πάσης περι-
στάσεως και κατακρίσεως, ἐχθρῶν ἐπεμβαι-
νόντων μοι και κολάσεως ῥῦσαι τὸν δούλον Σου.

Ἐνταῦθα γίνεται δευτέρα αἴτησις

Εἶτα Κοντάκιον αὐτόμελον. Ἦχος δ'.

Επεφάνη σήμερον τῆς Θεοτόκου ἡ χάρις, και
ἡ Νῆσος ἅπασα ἐν Μυρτιδίῳ ἐπέστη· πάν-

τες δὲ οἱ ἐκ Κυθῆρων ἀποδημοῦντες, χαίρουσι καὶ μεθ' ἡμῶν ἐκβοῶσι· Χαίρε Δέσποινα τοῦ κόσμου καὶ τῶν πιστῶν ἡ ταχεία ἀντίληψις.

ᾠδὴ ζ' Ἀντίθεον πρόσταγμα.

Νεκρώσεως σώματος τὴν ἰατρείαν, ὄρων ὁ Παράλυτος μέγਾਲως ἐξεπλήττετο, καὶ Σὲ τὴν Πανάχραντον, πίστει καὶ πόθῳ πολλῶ, βοῶν Σὲ ἐδόξαζε· Σὺ εἶ εὐλογημένη καὶ ὑπερένδοξος.

Εν πίστει καὶ πόθῳ Σοὶ προσπεφευγότες, Παρθένε Πανάχραντε, οἱ πεπτωκότες δοῦλοί Σου, ἐν πολλαῖς ἀμαρτίαις καὶ νεκρωθέντες δεινῶς, ἔγειρον δεόμεθα τοὺς Σὲ ἀνευφημοῦντας τὴν ὑπερένδοξον.

Οἰκός Σου πάντοτε πᾶσιν ἐφάνη, πηγὴ ἀγιάσματος καὶ βρύσις ἀνεξάντλητος, ἰάματα βλύζουσα τοῖς προσιούσι πιστῶς· ὅθεν προσκυνούμεν εὐσεβῶς, Σὲ τὴν εὐλογημένην καὶ ὑπερένδοξον.

Νῦν πάντως πεπλήρωται τῶν ὀρθοδόξων, τὸ στίφος Πανάχραντε χαράς, καὶ ἀπονέμει Σοὶ χαριστήριον αἶνον καὶ μεγαλύνει φαιδρῶς Κόρη τὰ θαυμάσια· Σὺ γὰρ εὐλογημένη καὶ ὑπερένδοξος.

ᾠδὴ η' Κάμινος ποτέ.

Πάντων τῶν πιστῶν Σὺ εἶ ἡ προστασία, καταφυγὴ τε καὶ διάσωσμα, ἐλπίς τε καὶ στήριγμα, Θεοτόκε ἀειπάρθενε· διὸ πάντες γεναιόρομεν ψάλλοντες, εὐλογοῦμεν εὐλογημένη Παρθένε τὸν τόκον Σου.

Ρῦσαί με Ἀγνή δεινῶν ἀρρωστημάτων, τῶν τῆς ψυχῆς τε καὶ τοῦ σώματος παθῶν ἐκκαθαίρουσα, καὶ πταισμάτων δὸς συγχώρησιν, τῷ πόθῳ Σε καὶ πίστει δοξάζοντι, χαίρε εὐλογημένη Παρθένε, χαίρε πανθαύμαστε.

Ολος ἐν χαρᾷ, ὅλος ἐν κατανύξει, πᾶς ὁ χριστώνυμος ἤθροισται λαός, τοῦ ὑμῆσαι Σου τὰ θαυμάσια Θεόνυμφε, Παράλυτον γὰρ ἤγειρας, ψάλλοντα ἐν αἰνέσει δεδοξασμένη χαίρε παμμακάριστε.

Σὺ τῶν προφητῶν τὸ κήρυγμα ὑπάρχεις, τῶν ἀποστόλων τὸ κραταίωμα, Μαρτύρων τὸ στήριγμα, ἱερέων ἐγκαλλώπισμα, πάντων ἡμῶν τὸ καύχημα· διὸ Σε ἀνυμνοῦμεν δεδοξασμένη παντευλόγητε.

ᾠδὴ θ' Ἀνάρχου Γεννήτορος.

Ανακτα τέτοκας τὸν τοῦ παντός Πανάχραντε, τῆς Τριάδος τὸν ἕνα Θεὸν παντέλειον, ἔ-

χουσα παρρησίαν μεγίστην οὖν πρὸς αὐτόν, μὴ παύση πρεσβεύειν, σωθῆναι τοὺς πόθῳ Σε Θεοτόκον μεγαλύνοντας.

Δοξάσωμεν ἅπαντες, καὶ πίστει προσκυνήσωμεν, τὴν πανάχραντον Κόρην, τὴν ἰαμάτων πηγὴν· ῥῶσιν γὰρ νοσοῦσι παρέχει, τοῖς εὐσεβῶς ἐπικαλουμένοις αὐτήν, καὶ Παράλυτον ὑγιαῖ ὅλον εἰργάσατο.

Ως μέγιστον ἔρεισμα, τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, τὴν ἀσπόρως τεκοῦσαν, Χριστὸν τὸν πάντων Θεόν· πάντες οἱ πιστοὶ Σε ὑμνοῦμέν πανευλαβῶς, καὶ Σε προσκυνοῦμεν, τὴν Πάναγνον Δέσποιναν, εὐσεβῶς Σε μεγαλύνοντες.

Αγγέλων ἀγλαΐσμα, μερόπων τὸ διάσωσμα, Ἐκκλησίας ἡ δόξα Πάναγνε πέφυκας, πάντων τῶν πιστῶν ἡ προστάτις καὶ βοηθὸς καὶ τῶν Κυθηραίων ἐλπίς καὶ τὸ καύχημα, καὶ Σε πάντες μεγαλύνομεν.

Μεγαλυνάριον.

Φάνηθι προστάτις ἐν πειρασμοῖς, Ἄχραντε Παρθένε, Μυρτιδίων ὀθησαυρὸς, τοῖς πᾶσι προσιοῦσι τῇ Μητρικῇ Σου σκέπη, καὶ τούτων τὰς ἐλπίδας, Δέσποινα πλήρωσον.

ΕΥΡΕΣΙΣ

Τῆς πανσέπτου καὶ θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης καὶ τινα τῶν ἐκάστοτε γινομένων θαυμάτων αὐτῆς.

Α'

Πῶς καὶ ποῦ εὐρέθη ἡ πάνσεπτος καὶ θαυματουργὸς εἰκὼν.

Εἰς τὴν δυτικὴν ἄκρην τῆς Νήσου ὅλως ἀκατοίκητον, τραχεῖαν καὶ δασώδη ἐκρύπτετο, τίς οἶδε πῶς καὶ ἀπὸ πότε, ὡσπερ τις ἀνεκτίμητος θησαυρὸς μελανὴ τὴν ὄψιν, μεγαλοπρεπῆς τὴν παράστασιν καὶ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀλένης, ὡς ἐπὶ θρόνου καθήμενον, φέρουσα βρέφος τὸν Σωτῆρα Χριστὸν ἐπὶ σανίδος γεγραμμένη ἡ πάνσεπτος καὶ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, ἧς τὰ καθ' ἐκάστην τελούμενα θαύματα κατέστησαν τὴν Νῆσον ὀνομαστήν, καὶ πολλοὺς βλέπει τις πολλαχόθεν ἐπισκεπτομένους· αὐτὴν χάριν τῆς εἰκόνης οὐ μόνον κατὰ τὴν ἑορτὴν αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε πολλάκις, ὡς ἡ θαυματουργικὴ χάρις τῆς Θεοτόκου ἠθελε φανῆ διὰ τῆς ἐπικλήσεως αὐτῆς ἐν ἐκτάκτῳ τινὶ περιστάσει, ὅτε ἡ ἀνθρωπίνη δύναμις ὑποχωρεῖ.

Ἐν τῇ τραχεῖᾳ καὶ δασώδει ταύτῃ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς Νήσου ἄκρα ἔνθα, ὡς εἴρηται, ἐκρύπτετο ἡ χαριτόβρυτος εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, εὐρισκόμενός ποτε χωρικός τις ἀπλοῦς μὲν καὶ ἄσημος, εὐσεβὴς δὲ καὶ ἐνάρετος ἀππλάγμενος πάντων τῶν βιωτικῶν μεριμνῶν, καὶ ἀφωσιωμέ-

νος εἰς τὴν προσευχὴν καὶ τὴν διανεκῆ μελέτην τῶν θείων ἐντολῶν, εἰς ὧν τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν ἐπεκαλεῖτο, ἴσως, τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου. ἤκουσε φωνὴν τάδε λέγουσαν: «ἐάν με ζητήσης ὧδέ που εὐρήσεις τὴν εἰκόνα μου».

Τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην φωνὴν ἀκούσας ὁ ἀπλοϊκὸς χωρικὸς καὶ μὴ βλέπων τινὰ ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἐκείνῃ, κατελήφθη, ὡς ἦν ἐπόμενος, ὑπὸ φόβου καὶ ἤρξατο προσεχόμενος ἐκτενέστερον καὶ ἐπικαλούμενος μετὰ δακρύων τὴν θείαν ἐνίσχυσιν καὶ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ δι' ἀγνώστου φωνῆς καλοῦντος αὐτὸν ἀντικειμένου. Ὑπὸ τοιαύτης δὲ ταραχῆς κατεχόμενος καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ πόθεν ἤρχετο ἡ ἀγνώστος ἐκείνη ἀνθρωπίνη φωνή, ἐστράφη πρὸς τὸ δάσος καὶ θεωρῶν τῆδε κακεῖσε νὰ ἴδῃ τὸν φωνοῦντα αὐτὸν ἄνθρωπον, βλέπει, ὧ τοῦ θαύματος, ἐντὸς μυρτιάς τινός, ἦν σήμερον ἔχομεν χαριτόβρυτον εἰκόνα τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῆς καὶ Μυρτιδιωτίσσης καλουμένης, ἐκ τοῦ ἐν ᾧ εὐρέθη φυτοῦ λαβούσης τὴν ὀνομασίαν.

Τὸν ἀνεξερευνητῶ θείᾳ βουλῇ κεκρυμμένον ἐκεῖ πολύτιμον θησαυρὸν, τὴν πάνσεπτον εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, εὐρῶν ὁ εἰρημένος χωρικὸς καὶ πληρούμενος μυστικῆς εὐωδίας, ἐξεροχόμενης ἐκ τῆς σεπτῆς εἰκόνης, ἐκπληκτὸς ἐδόξαζε τὸν Θεὸν καὶ γονυπετῆς ἠσπάζετο αὐτήν· μετὰ δακρύων δὲ εὐγνωμοσύνης καὶ σχημάτων ταπεινότητος νύχαρίσκει τὴν Θεοτόκον, δι' ἣν ἔλαβε παρ' αὐτῆς χάριν νὰ ἀξιωθῆ τοιαύτης θείας ἀποκαλύψεως καὶ μεγάλης δωρεᾶς. Μετὰ τὰς πρώτας δὲ ἐντυπώσεις καὶ τὰς ἱεράς συγκινήσεις, ὁ εὐτυχὴς ἐκεῖνος χωρικὸς ἤρχισε νὰ καθαρῶν τὸν τόπον καὶ νὰ ἐπικαλῆται τὴν συνδρομὴν τῶν κατοίκων τῆς Νήσου πρὸς ἀνέγερσιν ναοῦ ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης, οὕτινος ἀνεγερθέντος καὶ ἐνθρονισθείσης ἐν αὐτῷ τῆς εἰκόνης ἐτάχθη ὑπηρετῆς, καὶ γενόμενος μοναχὸς ἀφῆρωσε τὸν ὑπόλοιπον αὐτοῦ βίον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ναοῦ. Τοῦτον δὲ ἀποθανόντα διεδέχθη εὐλαβῆς τις μοναχὸς Λεόντιος ὀνομαζόμενος, ὅστις διὰ τῶν χρηματικῶν συνδρομῶν τῶν καθ' ἐκάστην προσφερομένων

παρὰ τῶν ἐπισκεπτομένων τὴν θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου καὶ λαμβανόντων παρ' αὐτῆς τὴν πλήρωσιν τῶν αἰτημάτων αὐτῶν, πύξησε τὸν ναὸν καὶ ἐκτίσει καὶ κελλία τινὰ πρὸς ὑποδοχὴν τῶν προσκυνητῶν. Γνωστῆς δὲ γενόμενης τῆς εὐρέσεως τῆς εἰκόνης καὶ τῆς θαυματουργικῆς αὐτῆς χάριτος, συνέτρεχον εἰς τὸν ναὸν αὐτῆς οὐ μόνον Κυθῆριοι, εἰς ὧν τὴν Νῆσον εὐρέθη ἡ εἰκόνα, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν Χριστιανοὶ πάσχοντες ἐξ ἀνιάτων νόσων καὶ ἐθεραπεύοντο, τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ καὶ τῇ συνεργείᾳ τῆς πίστεως, μεθ' ἧς ἐπεκαλοῦντο τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου. Ὁ δὲ ναὸς ἐπλουτίζετο ὁσπμέραι, ἀξανομένης τῆς φήμης τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης καὶ πληθυνομένων τῶν προσκυνητῶν αὐτῆς. Ἀνάγκη δὲ ἀπαραίτητος ὑφίστατο μεγαλειτέρου ναοῦ καὶ προσθήκης νέων κελλίων, ὅπως τελεῖται μεγαλοπρεπῶς ἡ θεία λατρεία καὶ εὐρίσκωσιν ἀνάπασιν οἱ ἐκ μακρυνῶν μερῶν ἐρχόμενοι προσκυνηταί.

Τὴν καταφανῆ ταύτην ἀνάγκην κατεῖδε καὶ ἐπλήρωσεν ἐπαρκῶς περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος (1840—1842) ὁ διορατικὸς, δραστήριος καὶ εὐπαιδευτὸς Κυθῆριος ἱερομόναχος Ἀγαθάγγελος Καλλίγερος, ὅστις περὰ τὰς ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τῆς Κερκύρας σπουδὰς αὐτοῦ καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ Ἀγγλοῦ ἀρμοστοῦ τῆς νήσου ὡς γέρας τῶν σπουδῶν καὶ τῆς εὐφυΐας αὐτοῦ τὸν ναὸν τῶν Μυρτιδίων καὶ τὴν ἱερὰν τῆς Θεοτόκου εἰκόνα, ἦν ἡ ἀρμοστία ἕνεκα τῆς ἐπιδρομῆς τῶν πειρατῶν, ἐφύλαττεν ἀσφαλῶς ὡς πολύτιμον θησαυρὸν ἐν τῷ τοῦ φρουρίου τῆς πόλεως τῶν Κυθέρων ναῷ καὶ ἐντὸς σιδεροφράκτου εἰκονοστασίου ἐν τῷ ἱερῷ βήματι. Τὸν ναὸν τοῦτον τῶν Μυρτιδίων μετὰ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Θεοτόκου καὶ τῆς περιοχῆς αὐτοῦ λαβὼν ὁ πλήρης ζωῆς καὶ δράσεως ἱερομόναχος Ἀγαθάγγελος Καλλίγερος, ἐπέδοθη μεθ' ἱεροῦ ζήλου καὶ σπουδῆς εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ τόπου καὶ τὸν εὐτρεπισμὸν τοῦ ναοῦ, καὶ ἐπικαλεσάμενος τὴν συνδρομὴν τῶν ἐν Σμύρῃ καὶ ἀλλαχοῦ φιλοπόνως ἐργαζομένων εὐσεβῶν καὶ φιλοτίμων Κυθηρίων, κατάρθωσεν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν νὰ οἰκοδομήσῃ ἐκ βάθρων ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀκριβῶς θέσεως, ἐν ἧ

εὑρέθη ἡ πάνσεπτος τῆς Θεοτόκου εἰκὼν καὶ ἀνηγέρθη ὁ τέως ὑπάρχων χθαμαλὸς καὶ ἄτεχνος ναός, ναὸν εὐρύχωρον καὶ μεγαλοπρεπῆ, ῥυθμοῦ βασιλικῆς καὶ ἱκανὰ κελλία, εἰς ἃ ξενίζονται οἱ ἐκάστοτε ἐρχόμενοι προσκυνηταί. Ἐτι δὲ πολυτελέστατον ὑψηλὸν κωδωνοστάσιον, ὡς φαίνονται σήμερον καὶ προκαλοῦσι τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἐκπληξιν τῶν ἐπισκεπτομένων τὴν Νῆσον ξένων.

Ἄφ' ἧς δὲ ἐποχῆς ὁ δραστήριος οὗτος κληρικὸς καὶ πιστὸς τῆς Θεοτόκου θεράπων, ἀναλαβὼν τὴν διοίκησιν τοῦ ναοῦ τῆς Μυρτιδιωτίσεως καὶ πῆξας τὴν καλύβην αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ, ἐπεδόθη ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκλησίας καὶ διὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ ἀνήγειρε τὸν τε μεγαλοπρεπῆ ναόν, τὸ ὑψηρεφὲς κωδωνοστάσιον καὶ τὰ λαμπρὰ κελλία τοῦ περιβόλου μετὰ τοῦ περικλειομένου πλακοστρώτου προαυλίου καὶ τῆς ὑπ' αὐτὸ παμμεγίστης ὑδροδεξαμενῆς, ἡ δὲ ταχύπτερος φήμη τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ καὶ κατορθωμάτων πανταχοῦ διαδιδόμενη διήγειρεν εἰς τὰς καρδίας τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλοθρήσκων Χριστιανῶν τὸν διακαῆ πόθον ἱεράς ἐπισκέψεως τῶν εὐαγῶν τούτων ἰδρυμάτων καὶ τῆς προσκυνήσεως τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνας τῆς Θεοτόκου, ἡ Νῆσος τῶν Κυθήρων καὶ τὸ ἱερὸν τῶν Μυρτιδιῶν ἐνδιαίτημα τῆς Θείας χάριτος, ἀπέβησαν ἱερὸν ὄρυμντήριον, εἰς ὃ πολλοὶ πολλαχόθεν πάσης τάξεως, ἡλικίας καὶ περιωπῆς μετὰ προθυμίας προσέρχονται καὶ εὐλαβῶς προσκυνοῦντες τὴν θαυματουργὸν τῆς θεομήτορος εἰκόνα, θαυμάζουσι τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ναοῦ καὶ ἅπαν τὸ περιέχον αὐτοῦ, ὧν πρόξενος ἐγένετο ἡ διὰ τῆς σεπτῆς εἰκόνας ἐπίσκεψις τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ φιλοκαλία τῶν τε συνδρομητῶν καὶ πάντων τῶν συντελεσάντων καὶ συντελούντων εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν ταύτην.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς εὐρέσεως τῆς εἰκόνας καὶ τῆς ἐκ τῶν ἐνότων ἰδρύσεως τοῦ ναοῦ τῆς Θεοτόκου, ἐπεσκέπτοντο τὸν ναὸν τοῦτον πάντες οἱ τῆς Νήσου κάτοικοι καὶ ἑορτὰς καθιέρωσαν, καθ' ἃς συνεχόμενοι ἤκουον τὴν θείαν λειτουργίαν, πολλάκις δὲ καὶ ἐπανηγύριζον δι' ἄρτοκλασίας,

τοῦθ' ὅπερ γίνεται καὶ νῦν τῇ 24ῃ Σεπτεμβρίου μεγαλοπρεπέστερον, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ εἰς τὸν παράλυτον γενομένου ὑπερφνοῦς θαύματος τῆς Θεοτόκου. Κατ' ἐπικρατοῦσαν, δὲ ἀρχαίαν ἱεράν συνήθειαν τῇ Κυριακῇ τῆς ὀρθοδοξίας μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐξάγεται ἐκ τοῦ ναοῦ τῶν Μυρτιδιῶν ἡ ἀγία εἰκὼν καὶ λιτανευομένη μετὰγεται εἰς τὴν πόλιν τῶν Κυθήρων, ἔνθα μένει μέχρι τῆς Δευτέρας τοῦ Πάσχα καὶ ἐπανάγεται πάλιν λιτανευομένη ἀνά ὄρισμένα χωρία τῆς νήσου τῇ Τρίτῃ τοῦ Θωμᾶ.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς εὐρέσεως ἐξαγωγῆς τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνας τῆς Μυρτιδιωτίσεως (Κυριακῇ τῆς Ὄρθοδοξίας) παρετηρήθη, ὅτι δὲν ἐγένετο ἄρτοκλασία, ὁ ἐκ Ποταμοῦ ἐν Πειραιεὶ ἐργαζόμενος χροιστὸς καὶ ἐνάρετος πολίτης Κοσμάς Καψάνης ἢ Βίκος εὐσεβεῖα κινούμενος, παρεκάλεσεν ἡμᾶς πρὸ ὀλίγων ἐτῶν νὰ ἐπιτρέψωμεν καὶ ἐπετρέψαμεν εἰς αὐτὸν νὰ τελῇ αὐτὸς μετὰ τοῦ ἐπίσης εὐσεβοῦς καὶ φιλοπάτριδος συμπολίτου αὐτοῦ Ἰωάννου Σουρρῆ, μεθέξει καὶ πολλῶν ἄλλων φιλεόρων Κυθηρίων ἐντίμως καὶ φιλοπόνως ἐν Πειραιεὶ ἐργαζομένων, τὴν μῆπω τελουμένην κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ταύτην ἑορτὴν ἐν τῷ ναῷ τῆς Μυρτιδιωτίσεως ἄρτοκλασίαν, ἣτις τελεῖται ἔκτοτε πλουσιωτάτη καὶ διανεμόνται μερίδες καὶ ἄρτίδια οὐ μόνον ἐν τῷ ἐν Μυρτιδίῳ ἑορτάζοντι ναῷ, ἀλλὰ καὶ ἐν Πειραιεὶ καὶ ἐν Ἀθῆναις εἰς τοὺς πολυπληθεῖς Κυθηρίους καὶ εἰς τοὺς μεθ' ὧν συνδέονται φίλους καὶ συγγενεῖς Πειραιεῖς καὶ Ἀθηναίους, πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσεως, ἧς ἡ ἐν Μυρσίναις ὑπὸ ἀπλοϊκοῦ ποιμένος εὐρεθεῖσα εἰκὼν εἶνε τὸ σέμνωμα, τὸ ἐγκαλλώπισμα καὶ τὸ ἀνεκτίμητον ἱερὸν κειμήλιον τῆς Νήσου τῶν Κυθήρων.

Εὐλαβείας δὲ χάριν καὶ ψυχικῆς σωτηρίας ἔνεκεν, πολλοὶ εὐσεβεῖς Κυθηριοὶ καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν χριστιανοί, μάλιστα δὲ γυναῖκες προσέρχονται καὶ παραμένουσιν εἰς τὰ κελλία τοῦ ναοῦ καθ' ὅλον τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ Αὐγούστου, ἀκροώμενοι πρωΐας καὶ ἑσπέρας τὰς ἱεράς ἀκολουθίας, καὶ ἐξομολογούμενοι μεταλαμβάνουσι τῶν ἀχράν-

των μυστηρίων, καὶ ἀπέρχονται εἰς τὰς οἰκίας των μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Τὸ χρονικὸν δὲ τοῦτο διάστημα τῆς ἐν Μυρτιδίῳ διαμονῆς αὐτῶν ὀνομάζουσιν οἱ προσκυνηταὶ δεκαπεντισμόν, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν πράττουσι τοῦτο καθ' ἱερὰν ὑπόσχεσιν, ἣν ἔδωκαν εἰς τὴν Θεοτόκον ἐν κρισιμωτάτῃ κινδύνῳ στιγμῇ ὅτε, ἀπολέσαντες πᾶσαν ἐλπίδα ἀνθρωπίνης βοήθειας, ἐπεκαλέσθησαν καὶ διὰ τοῦτο οὐχὶ σπανίως βλέπει τίς τινὰς ἐξ αὐτῶν, τοὺς θερμότερους τὴν πίστιν, νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὸν ναὸν τῶν Μυρτιδίων, ἔνθα ὑπάρχει ἡ θαυματουργὸς τῆς Θεοτόκου εἰκὼν ἀνυπόδητοι, ἔστι δ' ὅτε καὶ τετραποδῆτὶ ἢ καὶ ὀπισθίως συρόμενοι νὰ εἰσέρχονται εἰς τὸν ναόν.

Οὕτως εὐρέθη καὶ οὕτω τιμωμένη ἑορτάζεται ἐν τῇ τέως ἐρήμῳ, τραχεῖα καὶ δασώδει, νῦν δὲ εἰς τόπον προσευχῆς καὶ δεήσεων καὶ εἰς κέντρον πνευματικῶν συναντήσεων παντοδαπῶν ἀνθρώπων μεταβληθεῖσθαι δυτικῇ πλευρᾷ τῆς νήσου τῶν Κυθήρων, ἢ πάνσεπτος καὶ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσεως, ἥτις κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐκρύβη κατὰ τὸν φοβερὸν ὑπερεκατονταετῆ διωγμὸν τῶν ἁγίων εἰκόνων ὑπὸ εὐλαβοῦς Χριστιανοῦ κατόχου αὐτῆς, ἢ καὶ ὡς ἐκ θαύματος ἄλλοθεν ριφθεῖσα εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς εἰκονομαχίας χρόνον ὠδηγήθη ὑπὸ τῆς Θείας χάριτος κατὰ τρόπον ἀνερμήνευτον καὶ μόνῳ τῷ Θεῷ γνωστὸν καὶ εὐρέθη ὑπὸ τὸ εὐώδες τῆς μυρτιάς φυτόν, ἵνα ἐν καιρῷ καταλλήλῳ φανερωθεῖσα πληρώσῃ πνευματικῆς εὐωδίας τὸν τόπον τῆς εὐρέσεως καὶ τοὺς μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας πρὸς αὐτὴν προσερχομένους προσκυνητάς, καὶ ἀποβῆ τὸ σέμνωμα καὶ τὸ ἐγκαλλώπισμα τῆς Νήσου τῶν Κυθήρων, ἧς τὰ εὐσεβῆ καὶ φιλότιμα τέκνα εὐγνωμονοῦντα, δι' ἀδράς δαπάνης καὶ προθύμου ἐνεργείας ἀνήγειραν, ὡς ἔφθηνεν εἰπόντες τὸν τε μεγαλοπρεπῆ τῆς Θεοτόκου ναὸν καὶ τὰ ἄλλα λαμπρὰ οἰκοδομήματα καὶ καθιερώσαντες ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις μετέβαλον τὴν τέως ἐρημίαν καὶ τραχύτητα τοῦ τόπου εἰς τερπνὴν καὶ ἀναψυκτικὴν ὄασιν καὶ σωτή-

ριον λιμένα, ἔνθα οἱ ὑπὸ τοῦ καύσονος τῶν παθῶν καὶ τῶν περιπετειῶν τοῦ τρικυμώδους βίου ἐνοχλούμενοι καταφεύγοντες Χριστιανοὶ εὐρίσκουσιν ἀναψυχάν. Οἱ δὲ ὑπὸ χρόνιων καὶ ἀνιάτων νόσων κατατρυχόμενοι, προσερχόμενοι μετ' εὐλαβείας εἰς τὸ πνευματικὸν τοῦτο ἰατρεῖον τῆς Θεομήτορος καὶ μετὰ πίστεως θερμῆς ἐπικαλούμενοι τὴν μητρικὴν αὐτῆς συμπάθειαν, ἀξιοῦνται τῆς θεραπείας τῶν νόσων καὶ ὑγιεῖς ἐπιστρέφουσιν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν, ὡς ἐθεραπεύθη ὁ ἐπὶ κραββάτου πρὸ τῆς θεομητορικῆς εἰκόνης ὑπὸ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ κομισθεὶς καὶ μετὰ τὴν διὰ θαύματος ἀνόρθωσιν αὐτοῦ περιπατῶν ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ Παράλυτος, περὶ οὗ γίνεται μνηεῖα ἐν τῇ ἱσματικῇ τῆς Θεοτόκου Ἀκολουθίᾳ καὶ περὶ οὗ πλατύτερον θὰ εἴπωμεν κατωτέρω. Οὐ μόνον δὲ περὶ τοῦ Παραλύτου θὰ εἴπωμεν, ἀλλὰ καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων θαυμάτων, ἅπερ ἐτέλεσε καὶ τελεῖ καθ' ἑκάστην ἢ ἐν τῇ νήσῳ τῶν Κυθήρων ἰδιαζόντως τιμωμένη εἰκὼν τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσεως, ὧν τὰ πλεῖστα ἠκούσαμεν ἰδίῳσι ὡς παρ' αὐτῶν τῶν διὰ θαύματος αὐτῆς ἀξιοθέντων θεραπείας τε καὶ σωτηρίας ἐκ προφανεστάτου κινδύνου καὶ βεβαίου θανάτου καὶ εἶδομεν πολλοὺς ἀνυποδίτως ἐπισκεπτομένους τὸν ναὸν καὶ ἀνυποδίτως ἀκολουθοῦντας κατὰ τὰς ἱερὰς λιτανείας τὴν σεπτὴν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος οἱ διὰ τῆς μητρικῆς αὐτῆς συμπαθείας καὶ τῆς Θείας χάριτος διασωθέντες καὶ πρὸς τοῦτο ἐπικαλούμεθα τὴν εὐλαβῆ προσοχὴν τῶν τε ἀκροατῶν καὶ ἀναγνωστῶν.

B'

Εἴπομεν ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τῆς περὶ εὐρέσεως τῆς εἰκόνης ἀφηγήσεως ἡμῶν, ὅτι αὐτὸς ὁ εἰς ὃν διὰ τῆς μυστηριώδους φωνῆς ἐφανερώθη ἡ πάνσεπτος καὶ θαυματουργὸς τῆς Θεοτόκου εἰκὼν ἐν τῷ μέσῳ τῶν χλοαζουσῶν μυρσινῶν, ἔμεινεν ἔκτοτε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ναοῦ καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ, ἔνθα εὐρέθη ὁ ἀνεκτίμητος ἐκεῖνος θησαυρός. Αὐτὸς δὲ πρῶτος καθαρίσας τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον τόπον, Ε. ΚΑΒΒΑΘΑ. — ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ 5

δοτις ἐφύλαττεν ἀσύλητον τὸν θησαυρὸν τοῦτον, ἀνήγειρε διὰ συνδρομῶν, βεβαίως, τῶν κατοίκων τῆς Νήσου χθαμαλὸν τινα ναῖσκον, εἰς ὃν ἀπέθεσε τὴν ἁγίαν εἰκόνα καὶ ᾤριζατο τελουμένη ἐν αὐτῷ ἡ θεία λατρεία καὶ μικρὸν κελλῖον, ἐν ᾧ ἔμενον αὐτός. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ μεγεθυνομένου διὰ προσθήκης τοῦ ναοῦ ὑπὸ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ μοναχοῦ Λεοντίου, ὅστις ἐκτός τοῦ ὑπάρχοντος μικροῦ κελλίου τοῦ προκατόχου αὐτοῦ ἔκτισε καὶ ἄλλα κελλία πρὸς ὑποδοχὴν τῶν προσερχομένων προσκυνητῶν, καθιερώθησαν καὶ ἑορταί, καθ' ἃς ἐώρταζον πανηγυρικῶς ὀρισμένοι τῆς Νήσου ἑορτασταὶ εἰς τιμὴν τῆς Θεοτόκου καὶ ἑκφρασιν εὐγνωμοσύνης, δι' ἣν αὕτη ἔδειξεν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν εὐνοίαν, ἀποκαλύψασα τὴν ἐν αὐτῷ κρυπτομένην εἰκόνα τῆς.

Μίαν δὲ τῶν ἑορτῶν τούτων ἐώρταζε πανηγυρικῶς καὶ ὁ περὶ οὗ ποιεῖται λόγον συγγραφεὺς τῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας παράλυτος Θεόδωρος Κουμπανίδς καλούμενος τῇ 24 Σεπτεμβρίου, ἣτις συμπίπτει μετὰ τῆς τεσσαρακοστῆς ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἦν καὶ ὁ συγγραφεὺς ἐπαναλαμβάνει πολλάκις ἐν τοῖς τροπαρίοις τῆς Ἀκολουθίας, διότι μέχρι τῆς ὑπ' αὐτοῦ συνταχθείσης ἀσματικῆς ταύτης ἀκολουθίας ἐψάλλετο κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην ἡ Ἀκολουθία τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Ἐορτάζων δὲ ὁ εὐσεβὴς Κουμπανίδς τὴν ἡμέραν ταύτην, μετέβαινεν οἰκογενειακῶς καὶ μετ' ἄλλων συγγενῶν αὐτοῦ καὶ φίλων εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης, εἰς ὃν εἶχεν ἰδιαίτεραν εὐλάβειαν χάριν τῆς ἐν αὐτῷ θαυματουργοῦ εἰκόνης καὶ ἐτέλει πανηγυρικῶς τὴν θείαν λειτουργίαν μετ' ἄρτοκλασίας ἰδίᾳ δαπάνῃ.

Ἄλλ' ὁ εὐσεβὴς οὗτος ἑορταστὴς τῆς 24 Σεπτεμβρίου Κουμπανίδς, παθὼν παράλυσιν τῶν μελῶν καὶ μὴ δυνάμενος ἐπὶ πολλὰ ἔτη νὰ μεταβῇ μόνος εἰς τὸν ναὸν τῆς Μυρτιδιωτίσσης καὶ ἑορτάσῃ, ἦν αὐτὸς καθιέρωσε πανήγυριν, ἐθλίβετο μὲν διότι ἔστερεῖτο τῆς πνευματικῆς ταύτης πανδαισίας, ἔστελλεν ὅμως κατ' ἔτος τὰ τέκνα του καὶ ἄλλους αὐτοῦ συγγενεῖς κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν εἰς τὸν εἰρη-

μένον ναὸν κομίζοντας τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς τέλει τῆς λειτουργίας καὶ τῆς ἄρτοκλασίας. καὶ ἐτελεῖτο δι' ἐξόδων του ἡ ἑορτὴ αὕτη πανηγυρικῶς. Ἀλλὰ καίτοι ἐξηκολούθει ὁ εὐσεβὴς καὶ φιλέορτος οὗτος οἰκογενειάρχης τελῶν μεγαλοπρεπῶς τὴν ἐνιαύσιον αὐτοῦ ἑορτὴν ἐν τῷ ναῷ τῆς Μυρτιδιωτίσσης ἰδίᾳ δαπάνῃ καὶ ἔστελλεν ἐκεῖ τὰ τέκνα καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, ἵνα παρίστανται εἰς τὴν τελετὴν τῆς πανηγύρεως, ἡ θλίψις ὅμως τῆς καρδίας αὐτοῦ ἦτο μεγάλη καὶ πάντοτε κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν τῆς ἑορτῆς ἔκλαιεν ἀπαρηγορήτως, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ μεταβῇ καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν τέκνων καὶ συγγενῶν του εἰς ὃν ἄλλοτε χαιρῶν καὶ ἀγαλλόμενος μετέβαινε ναὸν τῆς Μυρτιδιωτίσσης καὶ γονυπετῶν ἠσπάζετο τὴν χαριτόβρυτον αὐτῆς εἰκόνα, ἐξ ἧς ἦντλει ψυχικὰς τε καὶ σωματικὰς δυνάμεις καὶ γλυκυστάτας ἐλπίδας αἰσίου μέλλοντος καὶ μυστικῆς τῆς Θεομήτορος προστασίας. Ὅσον δὲ παρήρχοντο τὰ ἔτη καὶ ἐβλεπεν ὅτι ἤγγιζε τὸ τέλος αὐτοῦ, τόσῳ μᾶλλον ἐθλίβετο καὶ ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ κἄν ἐτι ἅπαξ τὴν γλυκειὰν καὶ παρήγορον εἰκόνα τῆς Ὑπερευλογημένης Θεοτόκου πρὶν ἀποθάνῃ καὶ εὐφρανθῇ ἡ ψυχὴ του.

Ὑπὸ τοιούτου δὲ διαφλεγόμενος ἱεροῦ πόθου ὁ ἀληθὴς ἐκεῖνος Χριστιανὸς καὶ πιστὸς ἱκέτης τῆς Θεοτόκου, ἠξιώθη οὐ μόνον νὰ ἴδῃ καὶ ἀσπασθῇ τὴν χαριτόβρυτον αὐτῆς εἰκόνα, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑγείαν αὐτοῦ ἀπέλαβε καὶ πολλὰ μετὰ ταῦτα ἔτη, τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι καὶ τῇ πρεσβείᾳ τῆς Θεοτόκου, χαρμοσύνως ἐτέλει καὶ τὸ μέγιστον τοῦτο εἰς αὐτὸν θαῦμα ὡς ἄλλος τῆς Καπερναοῦμ παράλυτος στενοθερίως ἐκίρυσσε. Διότι καὶ οὗτος, ὡς καὶ ἐκεῖνος, ἐπὶ κραδῶν κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ τέκνων πρὸ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης κομισθεὶς κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ πανηγυρικῶς τελουμένην ἑορτὴν καὶ θερμῶς προσευξάμενος ἔλαβε τὴν θεραπείαν, οὐχὶ διὰ λόγου, ὡς ὁ παράλυτος τῆς Καπερναοῦμ, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ὅπως παράδοξον, ὃν ἐτήρησεν ἡ ἀπὸ στόματος παράδοσις καὶ ἀναφέρει ἡ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ψαλλομένη ἱερὰ ἀκολουθία. Ἐλαβε δὲ

χώραν ἢ θεραπεία τοῦ ἡμετέρου Παραλύτου κατὰ τὴν παράδοσιν ὡς ἐξῆς:

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐνταῦθα Παράλυτος πάσχων, ὡς εἶπομεν, ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ μὴ δυνάμενος νὰ κινηθῆ παρήγγειλεν εἰς τὰ τέκνα του νὰ ἐτοιμάσωσι κράδδατον καὶ ἐπ' αὐτοῦ νὰ μεταφέρωσιν αὐτὸν τῇ προτεραίᾳ τῆς ἑορτῆς, ἦν κατ' ἔτος πανηγυρικῶς ἐτέλει εἰς τὸν ἐν Μυρτιδίοις ναὸν τῆς Θεοτόκου, ἵνα προσκυνήσῃ τὴν χαριτόδρυτον αὐτῆς εἰκόνα καὶ νὰ ἀκούσῃ τὴν ἱερὰν Ἀκολουθίαν τῆς Κοιμήσεως Αὐτῆς, ἥτις ἀνεγινώσκετο τότε μὴ ὑπαρχούσης, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω, ἰδίας Ἀκολουθίας καὶ τὴν Θείαν Λειτουργίαν. Τούτου δὲ γενομένου καὶ κατακειμένου αὐτοῦ πρὸ τῆς εἰκόνης ἀκούσθη μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ὅτε ἀνεγινώσκετο ὁ ὄρθρος καὶ εἶχον συναχθῆ οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν ναόν, κρότος πολλῶν ἀνθρώπων προχωρούντων πρὸς τὸν ναόν. Ἐπειδὴ δὲ πολλακίς πειραταὶ εἶχον ἐπιδράμει τὴν Νῆσον καὶ εἶχον αἰχμαλωτίσει πολλοὺς πρὸς ἐμπορείαν, ἐνόμισαν καὶ τότε οἱ ἐν τῷ ναῷ συναχθέντες, ὅτι πειραταὶ ἔρχονται νὰ αἰχμαλωτίσωσιν αὐτοὺς, ἐτρόπησαν εἰς φυγὴν, ἀψήσαντες τὸν δυστυχῆ Παράλυτον μόνον κατακειμένον πρὸ τῆς ἁγίας εἰκόνης καὶ ἐζήτηε ἕκαστος διὰ τῆς φυγῆς νὰ σωθῆ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τῶν κακώσεων τῶν πειρατῶν. Ὁ δὲ ταλαίπωρος Παράλυτος βλέπων ἐάντὸν ἐγκαταλειμμένον καὶ μὴ δυνάμενος νὰ φύγῃ καὶ σωθῆ ἐκ βεβαίου θανάτου ἢ πικρᾶς αἰχμαλωσίας, ἐδέετο μετὰ δακρύων τῆς Θεοτόκου νὰ φεισθῆ τῆς ζωῆς αὐτοῦ καὶ σώσῃ αὐτὸν ἐκ τοῦ κινδύνου. Οὕτω δὲ δεόμενος ὁ ἐκ τῆς παραλύσεως τῶν μελῶν αὐτοῦ κωλυόμενος νὰ κινηθῆ δυστυχῆς Κουμπανίδς καὶ ἀναμένων ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν νὰ ἴδῃ εἰσερχομένους εἰς τὸν ναὸν τοὺς δημίους αὐτοῦ πειρατὰς καὶ ὑποστῆ τὰ τῆς θηριωδίας αὐτῶν δεινά, ἀκούει φωνὴν ἐπιτάττουσαν αὐτὸν νὰ σκωθῆ καὶ φύγῃ πρὶν φθάσωσιν οἱ πειραταί. Καί, ὦ τοῦ θαύματος! ἐν τοιαύτῃ εὐρισκόμενος ἀγωνίᾳ καὶ ἀπελπιστικῇ καταστάσει, προσέβλεψεν ἐτι ἅπαξ ἱκετευτικῶς πρὸς τὴν θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς Μυρτιδιωτίσεως καὶ ἐντείνας ὡς ἠδύνατο τὰς

δυνάμεις αὐτοῦ εὐρέθη ὄρθιος καὶ ἐτρόπη καὶ αὐτὸς εἰς φυγὴν ὡς ἐάν ἦτο ὑγιής. Ἄλλ' ἐνῶ ἔτρεχε καὶ ἐζήτηε νὰ κρυφθῆ, ὅπως ἐκφύγῃ τοὺς διώκοντας αὐτὸν πειρατὰς, εἶδεν ὅτι οὐδεὶς ὑπῆρχεν ὁ διώκων καὶ ὅτι ὁ ὑποτεθεὶς κρότος ἐγένετο κατὰ θείαν οικονομίαν, ἵνα πάντων φοβηθέντων καὶ ἐξεληθόντων ἐκ τοῦ ναοῦ, εὐρεθῆ αὐτὸς μόνος ἀγωνίων καὶ ἀνελπικ, καὶ ἀξιωθῆ τῆς διὰ πολλῶν δακρύων καὶ στεναγμῶν ἐπικληθείσης βοηθείας τῆς Θεοτόκου ἐπανακτώμενος τὴν υγείαν αὐτοῦ κατὰ τὸν παράδοξον τοῦτον τρόπον τῆς θαυματουργικῆς Αὐτῆς χάριτος. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν καὶ ἐνοήσας ὅτι ὁ ὑποτεθεὶς κρότος τῶν ἀνθρωπίνων ποδῶν ἦτο προάγγελος καὶ ἐπιβεβαίωσις τοῦ εἰς αὐτὸν ὑπερφυοῦς θαύματος τῆς Θεοτόκου, ἤρξατο καλῶν κατ' ὄνομα τὰ τέκνα αὐτοῦ καὶ τοὺς οικείους νὰ ἐξέλθωσιν ἀφόβως ἐκ τῶν κρυπτῶν αὐτῶν καὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν ναόν, ἵνα συνεχίσαντες τὴν ἐκ φόβου ἀνυπάρκτων ἐχθρῶν διακοπεῖσαν ἱερὰν Ἀκολουθίαν, ἀναπέμψωσιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Παναγίαν Αὐτοῦ Μητέρα, τὴν Μυρτιδιώτισσαν, εὐχαριστηρίους δεήσεις καὶ τὴν βαθεῖαν αὐτῶν εὐγνωμοσύνην διὰ τὸ ἐξαίσιον θαῦμα τῆς τελείας αὐτοῦ θεραπείας. Μετὰ πολλὰς διαβεβαιώσεις καὶ παροτρύνσεις τοῦ ἱαθέντος Παραλύτου πεισθέντες περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος οἱ τῆδε κάκεισε διεσκορπισμένοι συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ συμπολίται, ἐξῆλθον ἐκ τῶν χαραδρῶν καὶ τῶν σπηλαίων, ἐνθα ἐκρύπτοντο καὶ ἰδόντες τὸν τέως Παράλυτον ἠνωρθωμένον καὶ βαδίζοντα ἐπέστρεψαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν ναὸν αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Ἀκούσαντες δὲ τὴν Θείαν Λειτουργίαν καὶ ῥάναντες διὰ τῶν ἁγίων τῆς εὐγνωμοσύνης δακρύων τὴν θαυματουργὸν τῆς Μυρτιδιωτίσεως εἰκόνα ἐπέστρεψαν οἵκαδε πάντες συμβαδίζοντες μετὰ τοῦ ἱαθέντος Παραλύτου καὶ συνδοξολογοῦντες τὸν Θεόν, τὸν δόντα τοιαύτην θαυματουργικὴν χάριν εἰς τὴν Παναγίαν Αὐτοῦ Μητέρα. Ἐκτοτε δὲ ἡ φήμη τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Θεοτόκου διαδοθεῖσα πανταχοῦ νύξησεν ἐτι μᾶλλον τὴν εὐλάβειαν τῶν ἀνθρώπων καὶ πανηγυρικώτερον τῆς ἐκ

τοῦ θαύματος τούτου καθιερωθείσης ταύτης ἑορτῆς τελουμένης, πανταχόθεν συρρέουσι προσκυνῆται εἰς τὸν ναὸν τῶν Μυρτιδίων καὶ πολλοὶ πάσχοντες ἐκ διαφόρων ἀσθενειῶν, ἐπικαλούμενοι μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου, ἀξιοῦνται τῆς θεραπείας καὶ ἀπέρχονται διαπρῦσοι κήρυκες τῆς ἱαματικῆς χάριτος τῆς Μυρτιδιωτίσεως.

Ἐκ τῶν πολλῶν δὲ θαυμάτων τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσεως παραθέτομεν ἐνταῦθα ἕτερον τοιοῦτον ὑπερφύες, τελεσθὲν εἰς ἄνδρα εὐπαιδευτὸν Κυθήριον, εὐγενοῦς γενεᾶς καὶ ὑψηλὴν κατέχοντα τὴν τοῦ καγγελαρίου θέσιν, Ἰωάννην Καλούτσην ὀνομαζόμενον, οὐτινος ὁ εἶδος Γεώργιος εὐγνωμονῶν τῇ Θεοτόκῳ διὰ τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θεραπείαν, ἐξέδωκε τὸ πρῶτον «ἐνετίνοι αἰψὺδ'» τὴν ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Σωφρονίου τοῦ Παγκάλου, ἐπισκόπου Κυθέρων, συνταχθεῖσαν καὶ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ εἰς τὸν Παράλυτον θαύματος τῆς Θεοτόκου τῇ 24 Σεπτεμβρίου ψαλλομένην ἱερὰν ἀκολουθίαν.

Οὗτος ὁ Ἰωάννης Καλούτσης, περὶ οὗ ὁ λόγος ἐνταῦθα, ἀσχολούμενος ἐν τῷ γραφείῳ αὐτοῦ εἰς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ ὑποθέσεις τῇ Κυριακῇ τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ 1722, ὅτε ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου ἐξαγομένη ἐκ τοῦ ἐν Μυρτιδίῳ ναοῦ τῆς εὐρέσεως αὐτῆς μετὰγεται εἰς τὴν πόλιν τῶν Κυθέρων καὶ ἀναγινώσκων τὰ σχετικὰ αὐτῶν, αἰφνης ἤρχισε νὰ τραυλίζῃ ἢ γλῶσσά του, νὰ μυωπάζωσιν οἱ ὀφθαλμοὶ του, νὰ τρίζωσιν οἱ ὀδόντες του καὶ μετ' ὀλίγας στιγμᾶς νὰ μείνῃ ἀναίσθητος, ἄναυδος καὶ τρέμων φρικωδῶς. Ἐν τοιαύτῃ οἰκτρᾷ καταστάσει εὐρόντες αὐτὸν οἱ ὑπηρέται ἐσπῆκωσαν καὶ ἔφερον αὐτὸν εἰς τὴν κλίνην τοῦ ἄλλου δωματίου καὶ εἰδοποίησαν τὴν σύζυγον αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, οἵτινες μετὰ θρήνων καὶ κοπετῶν μετέφερον αὐτὸν ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Καγγελαρίας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἐνθα καλέσαντες ἰατρὸν παρέσχον αὐτῷ πᾶσαν δυνατὴν συνδρομὴν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς οἰκογενειακῆς φιλοστοργου νοσηλείας καὶ περιποιήσεων, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἡ κατάστασις αὐτοῦ ἦτο λίαν ἀπελπιστικὴ, καθ' ὅσον οὐδὲν σπι-

μείον σωτηρίας ἐφαίνετο, ἢ δὲ ἐπιστήμη ὑπεχώρησε πρὸ τοῦ προφανεστάτου κινδύνου καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀνεμένετο τὸ μοιραῖον τέλος.

Τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο γεγονός διαδοθὲν ἀνά τὴν πόλιν καὶ τὰ χωρία κατελύπησε πάντας, διότι ὁ ἀπροσδοκῆτως παθὼν Ἰωάννης Καλούτσης ἦτο εἰς πάντας προσφιλὴς καὶ παρὰ πάντων ἐξετιμᾶτο ὡς ἐνάρετος καὶ εὐεργετικὸς ἄνθρωπος καὶ ὡς τύπος καλοῦ κάγαθοῦ οἰκογενειάρχου καὶ ἐντιμοτάτου πολίτου. Ἡ δὲ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐπὶ τρεῖς ὅλας ἡμέρας ἐξαντλήσαντες ὅλα τὰ ἀνθρώπινα μέσα καὶ μὴ δυνηθέντες νὰ ὠφελήσωσιν αὐτόν, ἠτένισαν μετὰ πίστεως καὶ ἐλπίδος πρὸς τὴν θεῖαν δύναμιν καὶ παρ' αὐτῆς ἐξεδέχοντο ἐναγωνίως, ἦν ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη καὶ τὰ ἄλλα ἀνθρώπινα μέσα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ παράσχωσι τῷ προσφιλεῖ πάσχοντι πατρὶ καὶ προστάτῃ τῆς οἰκογενείας βοήθειαν καὶ σωτηρίαν. Ὅθεν ἀφέντες αὐτόν, ἐν ἣ εὐρίσκετο καταστάσει, προσέδραμον εἰς τὸν ναὸν, εἰς ὃν εὐρίσκετο ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσεως καὶ γονυπετήσαντες πρὸ αὐτῆς ἐδέοντο μετὰ δακρύων ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ πάσχοντος συζύγου καὶ πατρὸς αὐτῶν. Εἰς τὴν θρηνώδη δὲ ταύτην καὶ σπαρακτικωτάτην σκηνὴν μητρὸς καὶ τέκνων ἀπορφανιζομένων, συνεπάθησαν πάντες οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὄντες, καὶ πάντες μεθ' ἱερᾶς καὶ εἰλικρινοῦς συγκινήσεως γονυπετήσαντες καὶ ἐνώσαντες τὰς εὐχὰς αὐτῶν μετὰ τῶν εὐχῶν ἐκείνων, ἐπεκαλέσθησαν ὀλοψύχως τὴν μητρικὴν τῆς Θεοτόκου συμπάθειαν καὶ τὴν ταχεῖαν καὶ τελείαν ἴασιν τοῦ συμπαθεστάτου καὶ χρησιμωτάτου ἀσθενοῦς. Καὶ δὲν ἀπέτυχον τῆς αἰτήσεως, ἀλλ', ὦ τοῦ θαύματος! ἐν ᾧ οὗτοι προσπύχοντο μετὰ θερμῆς πίστεως καὶ εὐλαβείας πρὸ τῆς Θεομητορικῆς εἰκόνας, καὶ ἔβρεχον τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ δι' ἀφθόνων τῆς συμπαθείας καὶ τοῦ πόνου δακρύων, ἡ θεία χάρις ἐπενεργοῦσα ἔλυε τὰ δεσμὰ τῆς γλώσσης, κατέπαυε τὸν τρόπον τοῦ σώματος καὶ τὸν τριγμὸν τῶν ὀδόντων τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἐπανήγεν αὐτὸν εἰς τὴν προτέραν ὑγιᾶ κατάστασιν πρὸς ἐκπληξιν καὶ θαυμασμόν οὐ μόνον τῶν οἰ-

κείων, οἵτινες συντετριμμένοι καὶ κεκμηκότες ὑπὸ τῆς λύπης καὶ τῆς ἀγωνίας ἐπιστρέψαντες οἴκαδε εὗρον αὐτὸν καθήμενον καὶ συνδιαλεγόμενον μελιχίως, ὡς καὶ πρότερον, καὶ οὐδὲν ἴχνος ἀσθενείας φέροντα, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἀκουσάντων τὸ ἐξαίσιον τοῦτο θαῦμα τῆς Θεοτόκου, καὶ πάντες ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ φωνῇ ἔλεγον τὸ Κύριε ἔλεησον! Ὁ δὲ ἐκ τοῦ χείλους τοῦ τάφου ἐπανεληθὼν καὶ ἀπολαβὼν τὴν προτέραν αὐτοῦ ὑγίαν τέως ἀσθενῆς Ἰωάννης Καλοῦτσος, ἀναγνωρίσας ἦν ἀνεκτίσαστο ὑγίαν ὡς δῶρον τῆς θείας χάριτος τῇ μεσιτείᾳ τῆς Θεοτόκου, μετέβη ἀθημερὸν μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ εἰς ὃν εὐρίσκετο ἡ σεπτὴ αὐτῆς εἰκὼν ναδν, καὶ ἐν συντριβῇ καρδίας καὶ ἄκρα ταπεινώσει γονυπετήσας μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ κατέβρεχεν αὐτὴν διὰ τῶν εἰλικρινεστάτων τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτοῦ δακρῶν· ἀσπασάμενος δ' αὐτὴν εὐλαβῶς, ἀνήρτησεν ἐπ' αὐτῆς δύο χροσᾶ βραχιόλια τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἧτις εὐχαρίστως προσέφερεν αὐτὰ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος, ὃπερ ὑπῆρξε σημαντικώτατον ἱστορικὸν, καὶ εἰς ἐνδειξιν τῆς εἰς τὸ πρωτότυπον ἀφοσιώσεως καὶ ἀγάπης συμπάσης τῆς εὐγνωμονούσης οἰκογενείας τοῦ Ἰωάννου Καλοῦτσου.

Ἐτερον θαῦμα τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσεως ἐπίσης ὑπερφυῆς καὶ ἐξαίσιον, μεμαρτυρημένον δὲ διὰ τῆς γραφίδος αὐτοῦ τοῦ ἱαθέντος ἔχομεν νὰ ἀναφέρωμεν τὸ ἑξῆς.

Ἐν τῇ πόλει τῶν Κυθῆρων ὑπῆρχεν ἄλλη οἰκογένεια σημαίνουσα κατὰ τε τὸ γένος, τὴν παιδείαν καὶ τὴν κοινωνικὴν θέσιν· ἅμα δὲ καὶ κατὰ τὴν εἰς τὸν Θεὸν εὐσέβειαν καὶ τὴν εἰς τὰς ἱερὰς τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν παραδόσεις εὐλάβειαν, ὡς καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ προαναγραφέντος Ἰωάννου Καλοῦτσου, ἡ οἰκογένεια Μόρμορη, ἧς ὁ πατὴρ Ἐμμανουὴλ Μόρμορης κρίμασιν, οἷς οἶδε Κύριος, περιέπεσεν εἰς σοβαρωτάτην ἀσθένειαν, καὶ ἐπὶ τρία ἔτη κατετρώχετο ἀνηλεῶς ὑπὸ τῆς ἀσθενείας. Πάντα δὲ τὰ πρὸς θεραπείαν καταβληθέντα ἀνθρώπινα μέσα εἰς οὐδὲν ἴσχυσαν νὰ βελτιώσωσι τὴν κατάστασιν αὐτοῦ, παρὰ μόνον ἡ θεία δύναμις, ἦν μετὰ δακρῶν καὶ στεναγμῶν γονυπετοῦντες οἱ οἰκείοι αὐτοῦ

πρὸ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσεως ἐπεκαλοῦντο, ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὡς ἀναφέρει αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον Κυθῆρων Ἀθημιον τὸν Λεβούνην προσφώνησιν αὐτοῦ. Ἀφήσωμεν αὐτὸν τὸν Ἐμμανουὴλ Μόρμορη νὰ ἀφηγηθῆ περὶ τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ.

• Δὲν εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖνος ὁ ἐλάχιστος δοῦλος τῆς ὑμετέρας θεοπροβλήτου θεοφιλίας ὁποῦ σχεδὸν διὰ τρία ἔτη, ἐξ αἰτίας δεινῶν συμβεβηκότων, θλιβερῶν καὶ ἀπροδοκῆτων περιστάσεων, καὶ ἀλλεπαλλήλων συμφορῶν ὁποῦ εἰς ἐμὲ ἐπανῆλθον διὰ μόνας τὰς ἀμαρτίας μου διαβάς ἀνεπαισθήτως εἰς ἓνα πάθος καὶ ψυχῆς καὶ σώματος ἀθεράπευτον, κατέστην ὡς ἀσύνετος, χωρὶς νὰ ἔμπορῶ νὰ ἐλπίσω πλέον καμμίαν βοήθειαν, μῆτε ἀπὸ κανένα μέρος ἐλάφρωσιν, καὶ εἰς τὰς ἀνηκούστους θλίψεις, ὁποῦ ἡ χαλεπὴ ἀπερίληπτος νόσος μου ἐπροξένει μῆτε τὴν πλέον ὀλίγην παρηγορίαν, μῆτε κἂν νὰ στοχασθῶ ὅτι ἦτο δυνατόν πλέον νὰ ἀνασάνω, νὰ ἀναλάβω τὴν σωτηρίαν μου·

• Ἐγὼ εἶμαι ὁποῦ ἀκαταπαύστως ἡμέραν καὶ νύκτα ἐζοῦσα μόνον με ἀναστεναγμούς, με δάκρυα, με φόβους, με κάθε ἀνησυχίαν, με τελείαν ἀπελπισίαν, δὲν ἔλειψα εἰς τὸ ἀναμεταξὺ νὰ ταξειδεύσω, νὰ περάσω καὶ εἰς ἄλους τόπους ἔξω ἀπὸ τὴν πατρίδα μου διὰ νὰ διασκεδασθῆ κατὰ τι ἢ σκοτόμαινα τῆς τεταραγμένης ψυχῆς μου, καὶ ἂν ἦτο δυνατόν νὰ μετριάσῃ ἡ ἀγριότης τοῦ πάθους μου, ἀλλ' εἰς μάτην. Αὐτὰ ὅλα εἶναι γνωστὰ καὶ εἰς τὴν ὑμετέραν Θεοφιλίαν, καὶ εἰς ὄλους μου τοὺς συμπατριώτας, ὁποῦ κοινῶς ὅλοι κινούμενοι ἀπὸ μόνην πρὸς ἐμὲ συμπάθειαν, με ἐσυμπονοῦσαν, συνωδύροντο καὶ ἐθρήνουν διὰ τὴν ἐλειπνὴν μου κατάστασιν. Τέλος πάντων αἱ θεοπειθεῖς εὐχαὶ τῆς ὑμετέρας Θεοφιλίας ἠνωμένα με τὰς θερμὰς δεήσεις, με τὰ πικρὰ δάκρυα, ὁποῦ καθ' ἐκάστην συνεχῶς ἐχύνοντο ἀπὸ τοὺς ποταμίδον δακρυροοίτους ὀφθαλμούς τῆς παμφιλτάτης συζύγου μου, τῆς μητρὸς μου, τῶν αὐτῶν δέλφων μου καὶ τῶν λοιπῶν συγγενῶν μου, καὶ ὁμοῦ με τὰς παρεκλήσεις ὅλης τῆς φιλτάτης πατρίδος μου, ὁποῦ

• μηδενὸς ἐξαιρουμένου, ὅλοι ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ διὰ πρεσβειῶν τῆς αὐτοῦ παναχράντου Μαρτὸς νὰ μοῦ χάριση • ὑγιεινὴν, ὡς καὶ τὴν πρώτην, κατάστασιν. Εἰς τοὺς ὁποίους ὅλους ἔως ὅπου ζῶ θέλω φυλάττει εὐγνωμοσύνην, καὶ • θέλω εἶμαι, ὡς ἡ δύναμις μου, εὐχάριστος. Αἱ δεήσεις, • λέγω, τῆς ὑμετέρας Θεοφιλίας συνωδευμέναι μὲ τὰς θρηνωδοῦς ἰκεσίας καὶ τῶν συγγενῶν μου, καὶ τῶν ἐπιλοίπων • τῆς πατρίδος μου πρὸς τὴν Πανυπέραγον Θεοτόκον ἐνώπιον τῆς θαυματουργοῦ Μυρτιδιωτίσσης σεπτῆς ἀγίας αὐτῆς εἰκόνας, αὐταὶ ἐξιλέωσαν πρὸς βοήθειάν μου τὸν "Υψίστον διὰ πρεσβειῶν τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς προστάτιδος τοῦ Χριστιανικοῦ Ὁρθοδόξου γένους, καὶ κατ' ἐξοχήν τῆς νήσου μας διὰ τῆς προϋμνηθείσης ἱερᾶς Εἰκόνας, • καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν δευτέραν τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς Ἰωβ, • ἠσθάνθην τὸν ἑαυτὸν μου ἐξαλαφρωμένον καὶ εἰς ὑγίαν, • καθὼς καὶ τῇ ἐστάθῃ παραχρῆμα γνωστόν, τὴν ὁποίαν • ἐπὶ τὸ κρεῖττον πνευματικὴν καὶ σωματικὴν μου ἀθρόαν • ἀποκατάστασιν γνωρίζω, ὁμολογῶ καὶ κηρύττω οὐχὶ ἀποτέλεσμα ἀνθρωπίνης βοθείας καὶ θεραπείας, ἀλλὰ δῶρον καὶ χάριν τῆς Πανυπεράγου Δεσποίνης ἡμῶν μὲ τὸ μέσον τῆς θαυματοβόρου καὶ ἀγίας προαινεθείσης Εἰκόνας τῆς.

Οὕτω διεκτραγωδῶν τὴν ἐκ τῆς τριετοῦς ἀσθενείας ἀθλίαν αὐτοῦ κατάστασιν πρὸς τὸν προσφωνούμενον ἐπίσκοπον Κυθήρων Ἀνθιμον Λεβούνην ὁ Ἐμμανουὴλ Μόρμωρης, ἀναγνωρίζει καὶ εὐγνωμονῶν ὁμολογεῖ καὶ κηρύττει ὅτι ἡ διὰ πρεσβειῶν τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης ἐπικληθεῖσα θεία δύναμις θαυματουργήσασα ἐθεράπευσεν αὐτόν, καὶ οὐχὶ ἀνθρωπίνη τις βοήθεια. Τοῦτου δὲ χάριν ἀνέλαβεν ὡς εὐγνώμων, εὐσεβὴς καὶ λόγιος ἀνὴρ τὴν ἐκ τῆς ἐξαντληθείσης πρώτης ἐκδόσεως ὑπὸ τοῦ ἄλλου εὐγνώμονος λογίου Γεωργίου Ι. Καλούτση ἀνατύπωσιν καὶ ἐκδοσιν τῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης εὐθύς μετὰ τὴν τελείαν αὐτοῦ ἀνάρρωσιν τῷ 1811 ἐν Κων)πόλει καὶ ἐν τοῖς τυπογραφείοις τῶν Πατριαρχείων, εἰς ἣν προσέθηκεν ἐν ἀρχῇ καὶ τὴν ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει μὴ ὑπάρχουσαν

θαυματουργὸν αὐτῆς εἰκόνα μετὰ τῆς ἐξῆς ὑπογραφῆς: • Δέσις τῶν δούλων τῆς χάριτος αὐτῆς Ἐμμανουὴλ μετὰ • τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἐλισάβετ, καὶ τοῦ τέκνου αὐτῶν Πεγ• κεχροῦλας», ἣν καὶ ἡμεῖς προσεθέκαμεν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐκδόσεως ἡμῶν εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὑπερψυχοῦς ἐκείνου θαύματος τῆς Θεοτόκου καὶ τῆς εὐσεβείας τοῦ ἱαθέντος, οὕτινος τὸ ὄνομα φέρει ἡ ὑπογραφή.

Ἐνταῦθα προτάσσομεν ἕτερον θαῦμα τῆς Μυρτιδιωτίσσης, ἄλλων τοιούτων προηγηθέντων αὐτοῦ, ὅπερ ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ στόματος ὑπερογδοκοντούτου γέροντος σεβασμίου ἱερέως, ὀνομαζομένου Ζαχαρίου Κυπριώτου, ὅστις 28ετῆς ὡν ἀσθενήσας ἐπιθανατίως καὶ ἐγ ἀναίσθησις εὐρισκόμενος εἶδεν ἐν ὁράματι εὐπρεπεστάτην καὶ σεμνοτάτην γυναῖκα λαβοῦσαν αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ μεταγαγοῦσαν ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ πρὸ τῆς ἐν Ἀθήναις καὶ παρὰ τῇ πλατείᾳ τοῦ Συντάγματος οἰκίας τοῦ ἱατροῦ Ἀλεξίου Πάλλη, εἰς ἣν οἰκίαν οἰκοδομουμένην ἄλλοτε ἐτύγχανεν αὐτὸς ὁ ἀσθενὴς ἐπιστάτης. Ἐκεῖ δὲ εὐρεθεὶς μετὰ τῆς ὀδηγοῦσης αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς σεμνοπρεποῦς γυναικός, εἶδε μίαν μεγαλοπρεπῆ μαρμαρίνην κλίμακα, διήκουσαν εἰς εὐρυτάτην καὶ κομψῶς ἐπιπλωμένην αἶθουσαν, καὶ εἰς τὸ βάθος αὐτῆς καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ σοβαρόν τινα δικαστήν, ἔχοντα ἀνὰ χειρᾶς γραφίδα καὶ ἀναμένοντα νὰ ὑπογράψῃ ἀπόφασιν, ἣν καθ' ὑπαγόρευσιν αὐτοῦ ἔγραφον δώδεκα γραμματεῖς ἐπὶ θρόνων καὶ οὗτοι καθήμενοι καὶ φωτιζόμενοι ὑπὸ ἀπλέτου ἱλαροῦ φωτὸς διαχεομένου ἐκ τοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης ἀνηρτημένου παμμεγίστου πολυελαίου. Ἐκπληττομένου δ' αὐτοῦ ἐκ τῆς πολυτελείας τῆς τε κλίμακος καὶ τῆς αἰθούσης, καὶ τρέμοντος ἐκ τῆς ὄψεως τοῦ δικαστοῦ καὶ τῆς προσδοκίας τῆς κατ' αὐτοῦ ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως τῷ ἐφάνη ὅτι, κρατούμενος ὑπὸ τῆς εὐπρεποῦς ἐκείνης γυναικός, εὐρέθησαν ἀμφότεροι πρὸ τῆς θύρας τῆς αἰθούσης, ὅτε ἡ εὐπρεπὴς καὶ σεβασμία ἐκείνη γυνὴ ὑποκλινομένη ἔδειξεν αὐτὸν εἰς τὸν δικαστήν. Ὁ δὲ δικαστὴς ἰδὼν αὐτὴν ὑποκλινομένην, ἠγέρθη εὐλαδῶς καὶ χαιρετήσας αὐτὴν ὑποκλινῶς ἀφῆκε τὴν γραφίδα

ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐνευσεν εἰς τοὺς γραμματεῖς νὰ παύσωσι γρόφοντες. Τούτου δὲ γενομένου, ὁ μὲν δικαστὴς μετὰ τῶν γραμματέων καὶ ἡ κρατοῦσα αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς σεβασμῖα γυνὴ ἐγένοντο ἄφαντοι, αὐτὸς δὲ μόνος εὐρέθη ἐν τῷ ναῷ τῆς Μυρτιδιωτίσεως ἐν Κυθήροις, ἐνθα ἀνέμενον αὐτὸν ὁ ἠγούμενος ἔχων ἀνὰ χεῖρας στατῆρα, δι' οὗ ζυγίσσας αὐτὸν εὗρεν ἔχοντα 49 ὀκάδων βάρος. Ταῦτα ἰδὼν ἐν ὄραματι ὁ ἐπιθανατίως ἀσθενῶν ἱερεὺς Ζαχαρίας, λαϊκὸς τότε ὢν, ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ διηγήθη εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ εἰς τοὺς νοσηλεύοντας αὐτὸν συγγενεῖς τὸ ὄραμα, ἦτο δὲ ἡ 23 Αὐγούστου, τὴν δὲ 23 Σεπτεμβρίου, παραμονὴν τῆς ἐπετείου τοῦ ναοῦ τῆς Μυρτιδιωτίσεως ἐορτῆς, μεταβὰς ὁ ἱαθεὶς Ζαχαρίας μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ εἰς τὸν ναὸν τοῦτον καὶ εἰσελθὼν ἐν αὐτῷ, βλέπει πράγματι ὃν ἐν ὄραματι πρὸ μινδὸς εἶχεν ἰδεῖ ἠγούμενον μετὰ τοῦ στατῆρος εἰς τὰς χεῖρας καὶ εὐθὺς λέγει «ἔτσι εἶδα τὸν ἠγούμενον, καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ ζυγίσῃ». Ζυγισθεὶς δὲ εὐρέθη ἀκριβῶς 49 ὀκάδων. Ἐκτοτε δὲ μέχρι σήμερον μεταβαίνει κατ' ἔτος οἰκογενειακῶς εἰς τὸν ναὸν τῶν Μυρτιδιῶν τῆς 23 Αὐγούστου καὶ τελεῖ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἐξαισίου ἐκείνου θαύματος λειτουργίαν πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ τιμὴν τῆς Θεοτόκου, ἥτις ἔσωσεν αὐτὸν ἐκ βεβαιοτάτου θανάτου.

Τὸ τρομακτικὸν τοῦτο καὶ σημαντικώτατον ὄραμα διηγούμενος ὁ σεβάσμιος γέρον ἱερεὺς Ζαχαρίας, ἔχυνε δάκρυα θερμὰ εὐγνωμοσύνης, ἧς χάριν ἐχειροτονήθη καὶ ἱερεὺς μετὰ τὴν ἐκ τῆς ἀσθενείας ἀνάρρωσιν καὶ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου αὐτοῦ, καὶ ὡς τοιοῦτος ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη ἀναπέμπει εὐχαριστηρίους καὶ ἱκετηρίους εὐχὰς καὶ δεήσεις πρὸς τὸν Πλάστην, τελῶν τὴν ἀναίμακτον θυσίαν καὶ τὰ ἄλλα μυστήρια τῆς ἐκκλησίας, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεὸν καὶ τὴν Θεοτόκον ὅτι ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ ὢν δύναται καὶ λειτουργεῖ ἀκμαίως ἔχων σχετικῶς τὰς δυνάμεις καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

Ἐκτὸς δὲ τοῦ εἰρημένου ἱερέως Ζαχαρίου τοῦ Κυπριώτου, καὶ ἄλλος προβεβηκυίας ἡλικίας λειτουργὸς τοῦ Ἰψίστου, ὀνόματι Σαμουὴλ Ζάννης ἐκ τῆς πόλεως τῶν Κυθῆ-

ρων. καὶ ἄρτι πρὸς Κύριον μεταστάς, ἀνὴρ ἐλλόγιμος, πολὺς ἐκδουλεύσεις παρασχὼν τῇ πατρίδι ὡς διδάσκαλος καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς λειτουργὸς αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὡς πρόεδρος ἐπισκοπικῆς ἐπιτροπῆς δύο ἀποβιωσάντων ἀρχιερέων Εὐγενίου καὶ Κωνσταντίνου, διηγήθη ἡμῖν ὅτι καὶ οὗτος διασωθεὶς ὡς ἐκ θαύματος ἐκ προφανεστάτου κινδύνου, ὅτε ἡμέραν τινὰ τοῦ Ἰουλίου 1849 παίζων μετ' ἄλλων παιδιῶν τὸ προσφιλὲς τῶν παίδων παιγνίδιον τῶν ἀετῶν, καὶ πεσὼν ἀπὸ ὕψους ὀκτῶ μέτρων καὶ ἐπέκεινα ἐπὶ λιθοστρώτου ἐδάφους, εὐρέθη ἐπ' αὐτοῦ ἰστάμενος εἰς τοὺς πόδας ἐντελῶς ἀβλαβής, διότι ἐπροφθάσε καὶ εἶπε «Μυρτιδιώτισσά μου» ἐτάχθη εἰς τὴν προφθάσασαν καὶ σώσασαν αὐτὸν ἐκ βεβαιοτάτου θανάτου ἡ σοβαροῦ τινος κατάγματος Μυρτιδιώτισσαν, καὶ ἐνδυθεὶς τὸ ράσον ἀφιερῶθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Σπουδάσας δὲ καὶ ἐλθὼν εἰς ὄριμον ἡλικίαν, ἐγένετο μοναχὸς καὶ ἐχειροτονήθη βαθμυδὸν ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος καὶ ἱερεὺς, καὶ ὡς τοιοῦτος διεκρίθη εἰς ὅσα ἐλάβεν ἐκκλησιαστικὰ ὀφίκια καὶ εἰς ὅσα ἀνετέθησαν εἰς αὐτὸν πρὸς ἐκπλήρωσιν καθήκοντα διὰ τὴν διαύγεια τοῦ νοῦ καὶ τὴν διοικητικὴν ἐμπειρίαν καὶ ἰκανότητα.

Ἐνταῦθα δυνάμεθα νὰ ἀναγράψωμεν καὶ ἄλλα θαύματα τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσεως μεμαρτυρημένα καὶ μαρτυρούμενα ὑπ' αὐτῶν τῶν τῆς ἱαματικῆς χάριτος ἀξιοθέτων ἢ καὶ ἐκ τῶν αὐτοπτῶν καὶ αὐτηκῶν συγγενῶν καὶ συμπολιτῶν αὐτῶν, ἅτινα ὡς πανθομολογούμενα οὐδεμίαν ἀμφισβήτησιν ἐπιδέχονται.

Αὐτὸς ὁ ὑπὸ τοῦ ἀρμοστοῦ τῆς Νήσου τιμηθεὶς καὶ εἰς τὴν Μονὴν ἐγκαταβιώσας καὶ ταύτην διὰ τῆς δραστηριότητος αὐτοῦ καὶ τῶν ἐράνων τῶν εὐσεβῶν Κυθηρίων εἰς πνευματικὴν ὁασιν μεταβαλὼν εὐπαίδευτος κληρικὸς Ἄγαθάγγελος Καλλίγερος ἐκ τῶν πολλῶν, ἴσως, κόπων καὶ τῶν ποικίλων φροντίδων καὶ ἐνοχλήσεων, ἃς εἶχε δοκιμάσει κατὰ τὴν οἰκοδομὴν καὶ τελείαν ἀποπεράτωσιν τοῦ ναοῦ καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ, προσβληθεὶς ἐκ κακοήθους οἰδήματος καὶ κινδυνεύσας νὰ ἀποθάνῃ, ἔθεραπεύθη ὡς ἐκ θαύματος ὑπὸ τῆς προστάτιδος τῆς Μονῆς Θεοτόκου τῆς Μυρτιδιωτί-

σης, εἰς ἣν ἀνέθηκεν ὄλας τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ. Ἀντί δὲ νὰ μεταβῆ εἰς Εὐρώπην ἢ εἰς Ἀθήνας νὰ ὑποστῇ ἐγχείρισιν παρ' εἰδικῶν ἰατρῶν, ὡς συνεβούλευσαν αὐτὸν οἱ ἐν Κυθήροις ἰατροί, κατήλθε βασταζόμενος ὑπὸ τῶν νοσηλευόντων αὐτὸν συγγενῶν αὐτοῦ εἰς τὸν ναὸν καὶ ἀτενίσας, ὡς ἠδύνατο, τὴν θαυματουργὸν τῆς Μυρτιδιωτίσεως εἰκόνα, ἣ καὶ ἀσπασάμενος αὐτήν, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν βασταζόντων αὐτόν, ἐπεκαλέσθη μετὰ δακρύων καὶ πίστεως ἀκραδάντου τὴν μπτρικὴν τῆς Θεοτόκου συμπάθειαν καὶ τὴν Θεομητορικὴν αὐτῆς βοήθειαν, καὶ δὲν ἐψεύσθη τῶν γλυκυτάτων ἐλπίδων· ἀλλὰ μόλις ἐξῆλθε τοῦ ναοῦ καὶ ἐφέρετο βασταζόμενος εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἡσθάνθη ἐλάττωσιν τῶν τέως ὀριμυτάτων ἀλγυδόνων, αἵτινες ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἠλαττοῦντο καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, διαλυθέντος τοῦ οἰδήματος ἐσπκώθη ἐκ τῆς κλίνης καὶ κατελθὼν εἰς τὸν ναὸν ἐλειτούργησε καὶ δοξάσας τὸν Θεὸν εὐχαρίστησε τὴν Θεοτόκον δι' ἣν ἔλαβε παρ' αὐτῆς θεραπείαν ἀπὸ τοῦ θανατηφόρου, ὡς ἔλεγον οἱ ἰατροί, οἰδήματος. Ἐκτοτε δὲ δὲν ἐπαύσαν ὁ εὐγνώμων τῆς Θεοτόκου θεράπων καὶ τῆς ἐκκλησίας ἄξιος λειτουργός, διηγούμενος μετὰ δακρύων τὸ εἰς αὐτὸν μέγιστον τῆς Μυρτιδιωτίσεως θαῦμα, ὅπερ διαδοθὲν ἐγένετο γνωστὸν εἰς ὅλην τὴν Νῆσον, καὶ φέρεται ἀνὰ στόμα μέχρι τῆς σήμερον ὑπὸ τῶν ἐπιζώντων αὐτοπτῶν καὶ αὐτηκῶν Κυθηρίων.

Ἄλλος δὲ Κυθηριὸς Γεώργιος Στάθης ἢ Μπόγομος ἐκ τοῦ χωρίου «ἅγιος Ἡλίας» παθὼν ἐκ τρομερᾶς μανίας καὶ ἀτιθάσσωσ περιπλανώμενος εἰς κρημνοὺς καὶ χαράδρας ἐπικινδύνους, μετνέχθη ὑπὸ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ εἰς τὸ Δρομοκαίτιον φρενοκομεῖον πρὸς θεραπείαν, καὶ παραμείνας ἐκεῖ τέσσαρας μῆνας οὐδεμίαν εἶδεν ὠφέλειαν, ἀλλ' ἐξηκολούθει νὰ βασανίζηται ὁ ταλαίπωρος ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐπαράτου μανίας, ὅψ' ἦς πολλακίς καταλαμβανόμενος κατέπινεν ὅ,τι εὗρισκεν ἐμπροσθέν του, ὑέλους βελόνας κ. λ. π. Μὴ βελτιουμένης δὲ τῆς καταστάσεως αὐτοῦ ἐν τῷ φρενοκομείῳ, καὶ μὴ δυναμένων τῶν συγγενῶν αὐτοῦ νὰ δαπανῶσιν ἐπὶ πλέον, παρελήφθη ὑπ' αὐτῶν καὶ μετνέχθη εἰς

τὸ χωρίον του, ὅπου καὶ πάλιν ἐπρατεν ὅσα καὶ πρότερον καὶ ἐτι χεῖρονα.

Ἐν τοιαύτῃ δὲ καταστάσει διατελοῦντα τὸν δυστυχῆ παρὰφρονα Στάθην ἀπεφάσισαν οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ νὰ μεταφέρωσι καὶ μετέφερον αὐτὸς εἰς τὴν Μοῆν τῶν Μυρτιδιῶν, καὶ παραστήσαντες αὐτὸν πρὸ τῆς σεπτῆς εἰκόνας, ἐπεκαλέσθησαν μετὰ δακρύων τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου. Μετὰ εἴκοσι δὲ ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ εἰς τὴν Μοῆν, εἶδεν ὁ πάσχων καθ' ὕπνον μελανειμονοῦσαν σεβασμίαν γυναῖκα, ὁμοίαν τῷ εἰκονιζομένῳ προσώπῳ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνας τῆς Μυρτιδιωτίσεως, παρηγοροῦσαν αὐτὸν μπτρικῶς καὶ λέγουσαν αὐτῷ ὅτι θὰ θεραπευθῆ καὶ νὰ μὴ λυπῆται, καὶ οἱ λόγοι αὐτῆς ἐβεβαιώθησαν διὰ τοῦ θαύματος· διότι μετὰ τοὺς πλήρεις ἰλαρότητας καὶ γλυκυτάτης παραμυθίας λόγους τῆς ἐμφανισθείσης εἰς αὐτὸν ἐν ὄνειρῳ μελανειμονοῦσης γυναικὸς ἐξπνήσας εὐρέθη ἐντελῶς ὑγιῆς καὶ σώφρων. Ἀμέσως δὲ ἐλθὼν πρὸ τῆς εἰκόνας τῆς Μυρτιδιωτίσεως καὶ γονυπετήσας ἔχυσεν ἄφθονα δάκρυα εὐγνωμοσύνης, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ χωρίον τοῦ δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ κηρύττων στεντορεῶς τὸ ὑπερφυῆς εἰς αὐτὸν θαῦμα τῆς Θεοτόκου.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ φρικτοῦ τῆς μανίας νοσήματος ἐθεραπεύθησαν καὶ ἄλλοι Κυθηριοὶ τε καὶ ξένοι, μετὰ τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν τὸν ἐκ Ποταμοῦ Μανᾶν Πανάρετον ἢ Νῶτον, ὅστις τριακονταπενταετῆς καὶ ἔγγαμος ὢν ἐπάθεν ἐκ φοβερᾶς μανίας, καὶ ῥυσκοκινδύνως φερόμενος εἰς τόπους ἀβάτους καὶ κρημνώδεις διέτρεχε καθ' ἐκάστην στιγμὴν τὸν ἐκ πτώσεως ἀφευκτον τοῦ θανάτου κίνδυνον. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἀναχαιτίζοντας αὐτὸν ἐκ τοῦ κινδύνου ἦτο λίαν ἐπίφοβος· διότι πολλακίς ἐθεᾶτο φέρων ἀνὰ χεῖρας μάχαιραν ἢ ρεβόλβερ καὶ δοκιμάζων νὰ σφαγῆ ἢ νὰ σφάξῃ καὶ πυροβολήσῃ ἄλλον, καὶ ἐὰν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς μανίας αὐτοῦ ἐδοκίμαζέ τις μόνος νὰ ἀναχαιτίσῃ αὐτὸν ἐκ τοῦ κινδύνου, διέτρεχεν αὐτὸς τὸν ἔσχατον κίνδυνον.

Ἐν τοιαύτῃ δὲ καταστάσει ὄντα βλέποντες αὐτὸν οἱ εὐσεβεῖς αὐτοῦ γονεῖς καὶ οἱ φιλότιμοι ἀδελφοὶ μετὰ τῆς πεφο-

δισμμένης καὶ ἀπαρηγορήτως ὀδυρομένης ταλαίνης συζύγου αὐτοῦ, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐξήντησαν ὅλα τὰ ἀνθρώπινα μέσα καὶ δὲν εἶδον καμμίαν ὠφέλειαν, κατέφυγον καὶ αὐτοὶ, ὡς καὶ οἱ τοῦ προορηθέντος Στάθην συγγενεῖς εἰς τὴν Παναγίαν τὴν Μυρτιδιώτισσαν, καὶ ἀναθέσαντες εἰς αὐτὴν τὰς ἐλπίδας, ἐπεκαλοῦντο μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας τὴν μητρικὴν αὐτῆς συμπάθειαν καὶ χάριν ἐπὶ τοῦ πάσχοντος προσφιλοῦς υἱοῦ, ἀδελφοῦ καὶ συζύγου Μηνᾶ, καὶ ἡ πίστις αὐτῶν ἐβραβεύθη διὰ τῆς ἀπροόπτου θεραπείας αὐτοῦ. Διότι μόλις ἔφερον αὐτὸν πρὸ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Μυρτιδιωτίσσης, καὶ ἤρξατο ὁ ἱερεὺς νὰ ἀναγινώσκη τὰς εὐχὰς τῆς παρακλήσεως, οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ καὶ ἡ σύζυγος γονυπετεῖς ἔχυνον ἄφθονα δάκρυα καὶ ἐξέφερον βαθυτάτους στεναγμοὺς, αἴφνης ὁ τέως μανιακὸς Μηνᾶς εὐρέθη σωφρονῶν καὶ ἐσταυρωμένος φέρον τὰς χεῖρας ἠκροῦτο προσεκτικῶς τῆς παρακλήσεως καὶ ἐποίει μετ' εὐλαβείας τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, ψιθυρίζων ἐνίοτε καὶ λέξεις ἀσυναρτήτους μὲν, ἀλλ' εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Παναγίαν ἀναφερομένας. Ἀηξάνσης δὲ τῆς παρακλήσεως ἐγονυπέτησεν εὐλαβῶς πρὸ τῆς σεπτῆς εἰκόνης, ἠσπᾶσθη αὐτὴν καὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως δακρυροῶν καὶ θέσας πρὸ τῆς εἰκόνης τὸ δῶρον αὐτοῦ, ὅπερ ἐνεχείρισαν αὐτῷ οἱ συνουδεύοντες αὐτὸν τεθλιμμένοι γονεῖς, ἐξῆλθε μετ' αὐτῶν εὐγνωμονῶν ἐκ τοῦ ναοῦ καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν του ἐπεδόθη εἰς ἡν καὶ πρότερον μετήρξατο ἐργασίαν. Ἐκτοτε δὲ φιλοπόνως καὶ ἀθορύβως μετερχόμενος τὸν παντοπῶλιν ἐν Πειραιῇ μετὰ τοῦ ἐκεῖ ἐμπορευομένου ἀδελφοῦ αὐτοῦ, δὲν παύει κηρύττων μετὰ δακρύων εὐγνωμοσύνης ἡν παρὰ τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης ἔλαβε χάριν, ἐπανακτίσας διὰ τῆς θαυματουργικῆς αὐτῆς χάριτος τὴν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ἀπολεσθεῖσαν πολυτιμοτάτην αὐτοῦ ὑγείαν.

Οὐ μόνον δὲ ἀνθρώπους παντοιοτρόπως πάσχοντας καὶ πρὸ τοῦ τάφου ἢ ἐν προφανεστάτῳ τινὶ κινδύνῳ εὐρισκομένους ἔσωσεν ἡ Θεοτόκος ἅμα τῇ ἐπικλήσει τοῦ παναγίου αὐτῆς ὀνόματος εἰς βοήθειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν Νῆσον πολυλάκις ἀπῆλλαξεν ἐξ ἐπιδρομῶν ἐχθρῶν, καὶ ἄλλα ἀναρίθ-

μητα θαύματα ἐτέλεσε καὶ τελεῖ ἡ χάρις τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης διὰ τῆς θαυματουργοῦ αὐτῆς Εἰκόνης, ἐξ ὧν ὀλίγα ἀναγράφομεν ἐνταῦθα πρὸς δόξαν μὲν Θεοῦ, πρὸς τιμὴν δὲ αὐτῆς τῆς Θεοτόκου, ἥς ταῖς πρεσβείαις ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐπενεργεῖ εἰς τὴν τέλει τῶν θαυμάτων, καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν χριστιανῶν ἐν τῇ πίστει, δι' ἧς καὶ μόνος ὁ ἄνθρωπος ἀξιοῦται τῶν θείων δωρεῶν.

Διαδιδόμενης τῆς φήμης τῶν θαυμάτων τῆς ἐν τῇ Νήσῳ ταύτῃ εὐρεθείσης εἰκόνης τῆς Θεομήτορος καὶ πολλῶν πανταχόθεν καθ' ἐκάστην συρρέοντων εἰς τὸν ἐν Μυρτιδίῳ ναὸν αὐτῆς προσκυνητῶν, ἐπλουτίζετο ὁσημέραι ὁ ναὸς ἐκ τῶν ἀφιερωμάτων καὶ τῶν χρηματικῶν καταβολῶν. Οἱ δὲ τῶν Ἀλγερίνων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κερδοσκοποὶ ἐπιδρομεῖς μαθόντες τοῦτο, καὶ νομίσαντες ὅτι ἐν πειρατικῶν ταξειδίων μέχρι τῆς Νήσου τῶν Κυθῶρων, ἤθελον ἀποβῆ εἰς αὐτοὺς ὠφελιμώτατον καὶ πολλὰ ἤθελον ἀποκομίσει ἐντευθεν λάφυρα, θὰ ἐπεκαλέσθησαν, ἴσως, καὶ αὐτοὶ τὸν Θεὸν εἰς βοήθειάν των, ὡς καὶ οἱ λησταὶ τῶν ὁρέων, καὶ ἐπιβάντες ἐπὶ τοῦ πρὸς τοῦτο ἐτοιμασθέντος πλοίου, ἔσπευδον πρὸς τὴν λείαν ὑπὸ γλυκυτάτων κατεχόμενοι ἐλπίδων βεβαίως ἐπιτυχίας τῆς ἐντίμου καὶ ἀκόπου αὐτῶν ἐμπορείας. Ἀλλὰ κατὰ κακὴν αὐτῶν τύχην εὐρέθη φρουρὸς ἄγρυπνος καὶ προστάτις ὑπέρομαχος τῆς Νήσου ἡ πολιούχος αὐτῆς καὶ Δέσποινα παντὸς τοῦ κόσμου Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα καὶ ἐματαίωσε, δυστυχῶς δι' αὐτοὺς, τὰ σχέδια αὐτῶν καὶ τὰς ἐλπίδας, καὶ ἀπλησιμένοι ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια μηδὲν ἀποκομίσαντες ἐκ τοῦ ἀτυχοῦς ἐκείνου ταξειδίου. Διότι ἐν τῷ οἱ κερδοσκοποὶ ἐκεῖνοι πειραταὶ ἐπλῆσιαζον εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Νήσου, ἐνθα ἔκειτο τὸ ὑπ' αὐτῶν θεωρούμενον θησαυροφυλάκιον, ὁ ναὸς τῆς Μυρτιδιωτίσσης, καὶ ἐσκέπτοντο νὰ ἐξέλθωσι τοῦ πλοίου, νὰ ἀρπάξωσιν ὅ,τι ἐν αὐτῷ ἤθελον εὐρεῖ, καὶ ἐπιδράμόντες τὴν Νῆσον νὰ αἰχμαλωτίσωσιν ὅσους ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῆς εὐρωσι πρὸς ἐμπορείαν, βλέπουσι παρ' ἐλπίδα ἐν τῇ παραλίᾳ ἐκείνῃ πύργος ἱκανὰς, καὶ νομίσαντες ὅτι γνωσθέντος τοῦ σχεδίου

αὐτῶν κατῆλθον οἱ κάτοικοι τῆς Νήσου πρὸς ἀπόκρουσιν καὶ βλάβην αὐτῶν, ἔκρουσαν πρύμναν καὶ ἀνεχώρησαν δι' ἄλλο, ἴσως, τοιοῦτον ἐμπόριον, ὅπου ἤθελον εὐρεῖ ἀπροστάτευτον τὸν τόπον.

Τοῦτ' αὐτὸ δὲ συνέβη καὶ ἄλλοτε ποτε, ὅτε οἱ τοῦρκοι ἐπολέμουν ἕνεκα κυριαρχικῶν λόγων τὴν Νήσον Κρήτην, καὶ διερχομένων ἰκανῶν τουρκικῶν πλοίων διὰ τῆς πρὸ τῶν Κυθίων θαλάσσης, ἐξῆλθον πολλοὶ τοῦ πληρώματος αὐτῶν εἰς τὴν Νήσον ταύτην κατὰ διαταγὴν τοῦ ναυάρχου καὶ ἀνῆλθον εἰς τὸ χωρίον τῆς Κυρᾶς ὀνομαζόμενον, τὸν Ποταμὸν, τὴν νύκτα, τοῦθ' ὅπερ ἐννοήσαντες κάτοικοί τινες τοῦ χωρίου τούτου ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, καὶ διέδωκαν τὸ γεγονός τοῦτο εἰς τὰ περίξ χωρία, ὧν οἱ μὲν δυνάμενοι ἄνδρες ἔλαβον τὰ ὄπλα πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ἐχθρῶν, αἱ δὲ γυναῖκες, τὰ παιδιά καὶ οἱ γέροντες ἐζήτουν νὰ κρυφθῶσιν ὅπως ἀποφύγῃσι τὰς κακώσεις καὶ τὴν σπάθην αὐτῶν. Ἀλλὰ πρὶν εἶ ἀνατεῖλῃ ὁ ἥλιος οἱ ἐπιδρομεῖς ἀνεχώρησαν μετὰ σποιδῆς πρὸς τὴν παραλίαν, ἐνθα ἦσαν ἀγκυροβολημένα τὰ πλοῖα, διότι ἐν ᾧ ἠτοιμάζοντο νὰ ἐξέλθωσιν εἰς τὴν διαρπαγὴν, τὴν δῆωσιν καὶ τὸν ἐξανδραποδισμόν τῆς Νήσου, ἤκουσαν αἰφνης δύο βροντὰς πυροβόλου, τὸ ὑπὸ τοῦ ναυάρχου δοθὲν εἰς αὐτοὺς σύνθημα, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸ ἠ θαῦμα τῆς πολιούχου τῶν Κυθίων Μυρτιδιωτίσσης, καὶ ὅπερ ἐννοήσας ὁ ναύαρχος διέταξεν ἀμέσως τοὺς ναύτας νὰ ἀπάρῃσι τὰ ἰστία καὶ νὰ ἀναχωρήσωσι πρὶν πάθῃσι ζημίαν τινὰ ὑπὸ τῆς προστατίδος τῆς Νήσου, ἣτις ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῶν εἰς τὰ πλοῖα.

Ἐκτὸς δὲ τῶν ὄσων ἀνωτέρω διηγήθημεν θαυμάτων τῆς Μυρτιδιωτίσσης, ἥς τὴν σεπτὴν εἰκόνα κατέχουσα τιμᾶ καὶ γεραίρει ἡ Νήσος τῶν Κυθίων, ἔχομεν νὰ ἀναγράψωμεν καὶ ἕτερον θαῦμα, δι' οὗ πιστοῦται ἡ πρὸς τὴν Θεοτόκον εὐλάβεια τῶν Κυθίων, καὶ διατρανοῦται ἡ θαυματουργικὴ τῆς εἰκόνης αὐτῆς ἐπίδρασις εἰς τὰς καρδίας τῶν εὐσεβῶς ἐπικαλουμένων τὴν βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν αὐτῆς.

Πάντες οἱ κάτοικοι τῶν Κυθίων φόρον εὐγνωμοσύνης

ἀποτίοντες πρὸς τὴν τιμήσασαν καὶ σημαντικῶς ὠφελούσαν τὴν Νήσον αὐτῶν Παναγίαν τὴν Μυρτιδιωτίσσαν διὰ τῆς ἐντὸς μυρτίας κεκρυμμένης καὶ δι' ἀγνώστου φωνῆς φανερωθείσης χαριτοβρύτου εἰκόνης αὐτῆς, ἠθέλησαν νὰ κοσμήσωσιν αὐτὴν δι' ἀργυροῦ περιβλήματος καὶ συλλέξαντες δι' ἐράνων τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην δαπάνην, παρήγειλαν εἰς ἐπιτύθειον χρυσοχόον ἐν Κρήτῃ τὸ ἀργυροῦν περιβλήμα (ἐνδυμα), ὅπερ συντελεσθὲν ἐδόθη παρὰ τοῦ χρυσοχόου εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς ἐπιτροπῆς, ἵνα φέρῃ αὐτὸ εἰς Κύθηρα. Ἀλλ' ἐνῶ τὸ κομίζον τὸ πολύτιμον τοῦτο δῶρον τῶν εὐσεβῶν Κυθίων πλοῖον διευθυνόμενον πρὸς τὸ ἐπίνειον τῶν Κυθίων Καψάλιον ἠπειλεῖτο νὰ συλληφθῆ καὶ συληθῆ τὸ κομιζόμενον ἀργυροῦν τῆς εἰκόνης περιβλήμα μακρὰν τοῦ λιμένος εἰς θέσιν Κοφινίδια καὶ οὐδεμία ὑπῆρχε σωτηρίας ἐλπίς, διότι οἱ ἐχθροὶ πλησιάσαντες ἦσαν ἔτοιμοι νὰ εἰσπνδήσωσιν εἰς αὐτό, οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ εὐρισκόμενοι, καίπερ μὴ γινώσκοντες ὅτι αὐτὸ τὸ πλοῖον ἔφερε τὸ ἐνδυμα τῆς εἰκόνης, βλέποντες ὅμως τὸν κίνδυνον αὐτοῦ καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ βοηθήσωσιν αὐτὸ ἄλλως, παρεκάλεσαν θερμῶς τὸν διοικητὴν τοῦ φρουρίου ὅπως διατάξῃ νὰ κενώσωσι τὸ ἐν τῷ φρουρίῳ εὐρισκόμενον μικρὸν πυροβόλον, λουμπάρδαν, πρὸς ἐκφόδισιν μὲν τῶν ἐχθρῶν, πρὸς ἐνθάρρυνσιν δὲ τῶν ἐν τῷ διωκομένῳ πλοίῳ εὐρισκομένων. Ὁ δὲ διοικητὴς καίτοι ἐγίνωσκεν ὅτι ἡ βολὴ τοῦ πυροβόλου ἐκείνου δὲν θὰ ἐφθάνεν οὔτε εἰς τὸ μέσον τῆς ἀπὸ τοῦ φρουρίου μέχρι τοῦ ἀπειλουμένου πλοίου ἀποστάσεως, ἀλλ' ὅμως ἐνδοῦς εἰς τὰς θερμὰς τῶν πολλῶν παρακλήσεις διέταξε τὴν κένωσιν τοῦ πυροβόλου καί, ὃ τοῦ θαύματος! ἡ βολὴ ἐφάνη ὅτι ἔπεσε πλησίον τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου, διότι τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἐκ τῆς βολῆς φοβηθὲν ἀφῆκε τὴν λείαν καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν. Τὸ δὲ ἡμέτερον πλοῖον ἀφεθὲν ἐλεύθερον κατήχη ἀσφαλῶς εἰς Καψάλιον φέρον τὸ ἀργυροῦν κάλυμμα τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Μυρτιδιωτίσσης, εἰς ἣν ἀπεδόθη τὸ τελεσθὲν θαῦμα τῆς διὰ τῆς βολῆς τῆς λουμπάρδας διασώσεως τοῦ

είρημένου ἀργυροῦ καλύμματος, ὅπερ μετὰ πάροδον χρόνου ἀντικατέστη δι' ἄλλου τοιούτου ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ, ὡς φαίνεται σήμερον ἐπὶ τῆς πολυτελῶς πλασιουμένης θαυματουργοῦ εἰκόνας, ἐφ' ἧς καὶ πάμπολλα ἄλλα ἀναθήματα ἐκ χρυσοῦ, ἀδαμάντων καὶ μαργαριτῶν συνιστάμενα φαίνονται ἀνηρημένα καὶ ἕκαστον ἐξ αὐτῶν περικλείει ἱστορικὸν γεγονός καὶ θαῦμα τῆς Θεοτόκου ἀξιομνημόνευτον.

Μεταξὺ δὲ τῶν πολλῶν πολυτίμων καὶ σημαντικῶν ἀναθημάτων, φαίνεται καὶ σφαῖρά τις μικρὰ ἐκ χρυσοῦ κατεσκευασμένη καὶ ἐπὶ καλλιτεχνικοῦ χρυσοῦ ἐλάσματος ἐξηρητημένη, ἣτις περικλείει τὸ ἐξῆς ἱστορικὸν γεγονός. Νέος τις ἐκ Ποταμοῦ τῶν Κυθῆρων καταγόμενος καὶ ἀθροῦτως ἐργαζόμενος ἐν Boenes Aures τῆς Ἀμερικῆς πρὸς πορισμὸν χρημάτων καὶ ἐξασφάλισιν ἐντίμου μέλλοντος ἐβθονήθη ἐν τῇ ἐργασίᾳ αὐτοῦ ὑπὸ Ἰταλοῦ τινος ὁμοτέχνου καὶ πυροβοληθεὶς ὑπ' αὐτοῦ διὰ ῥεβόλβερ εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων, ἐσώθη παραδόξως, διότι ἐπρόφθασε καὶ εἶπε «Μυρτιδιώτισά μου» καί, ὦ τοῦ θαύματος! ἡ σφαῖρα βαλοῦσα αὐτὸν ἀνωθεν τοῦ ἀριστεροῦ μαστοῦ εὐρέθη πεσοῦσα ἐντὸς τοῦ θυλακίου τοῦ γελέκου του, χωρὶς νὰ προξενήσῃ εἰς τὸ σῶμα αὐτοῦ ἄλλην βλάβην ἢ μόνον μικρὰν τινα ἀμυχήν ὅπως ἀνεπαίσθητον. Ὁ οὕτω διασωθεὶς Γεώργιος Γκούβαρης, οὕτως ὠνομάζετο ὁ πυροβοληθεὶς, ἀποδίδων τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ εἰς τὴν πανταχοῦ προφθάνουσαν καὶ σώζουσαν ἐκ κινδύνου πάντα ἄνθρωπον εὐλαβῶς ἐπικαλούμενον τὴν μπτρικὴν αὐτῆς βοήθειαν Παναγίαν τὴν Μυρτιδιώτισσαν, ἧς τὴν βοήθειαν ἐπεκαλέσθη, ἰδὼν τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ ἐξάγοντα τὸ ῥεβόλβερ καὶ σκοπεύοντα αὐτόν, ζυγίσας ἀντικατέστησε τὴν ἐκ τοῦ φονικοῦ ὄπλου βληθεῖσαν καὶ εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ γελέκου του εὐρεθεῖσαν μολυβδίνην σφαῖραν δι' ἄλλης χρυσοῦς, φερούσης τὸ αὐτὸ βάρος καὶ ἐπὶ τοῦ ἐφ' οὗ ἐξήρηται καλλιτεχνικοῦ χρυσοῦ ἐλάσματος ἐχάραξε τὴν ἐπιγραφὴν: «Γεώργιος Γκούβαρης διασωθεὶς τῇ 16ῃ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1901». Ἐκτὸς δὲ τῆς ἀναμνηστικῆς ταύτης σφαίρας ὁ εὐγνωμῶν Γκού-

βαρης ἀνέθηκε καὶ τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὑπὸ τῆς Θεοτόκου ὡς βρέφος βασταζομένου Σωτῆρος Χριστοῦ βαρύτιμον λιθοκόλλητον στέμμα, τοῦθ' ὅπερ μαρτυρεῖ οὐ μόνον τὴν εὐγνωμοσύνην, ἀλλὰ καὶ τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ εὐσέβειαν, ἀξιομίμητον παράδειγμα καλῆς οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς.

Ἄλλὰ καὶ ἄλλος εὐσεβὴς ἐκ Ποταμοῦ νέος ἐν Αὐστραλία ἐντίμως ἐργαζόμενος καὶ ὀνομαζόμενος Μιχαὴλ Κοσμᾶ Κατσούλης συναγωνιζόμενος μετὰ τινος Ἀγγλοῦ ποδηλάτου καὶ πεσὼν μετὰ τοῦ καλπάζοντος ἵππου αὐτοῦ ἐπὶ τινος σεσαθρωμένης ξυλίνης γεφύρας εὐρέθη ὑπὸ τὸν ἵππον σοβαρῶς τετραυματισμένος εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ τεθραυσμένην φέρων τὴν χεῖρα, μετενεχθέντα δὲ εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἀναισθητὸν ἐπεσκεψήθησαν αὐτὸν οἱ διασημότεροι τοῦ τόπου ἐκείνου ἰατροί, οἵτινες ὅμως ἀπεφάνθησαν, ὅτι ἢ μὲν θραυσθεῖσα χεὶρ οὐδεμίαν ἐμποεῖ αὐτοῖς ἀνυσυχίαν, διότι αὐτὴ δύναται νὰ θεραπευθῇ καὶ λίαν ταχέως, ἀλλὰ τὸ κτύπημα τῆς κεφαλῆς εἶναι σοβαρὸν καὶ ὁ τραυματίας διατρέχει τὸν ἐσχατὸν κίνδυνον, εἰμὴ ἢ φύσις αὐτῆ ἢ ἄλλη τις ὑπερφυσικὴ δύναμις δὲν ἐπενεργήσῃ ἐπ' αὐτόν. Καὶ ὄντως ὅ,τι εἶπον οἱ εἰλικρινεῖς καὶ πεπειραμένοι ἐκεῖνοι ἰατροί, τοῦτο καὶ συνέβη. Ἐνῶ δηλονότι οἱ ἰατροὶ οὗτοι περιποισθέντες τὸν ἐν ἀναισθησίᾳ ὄντα τραυματίαν καὶ ἐπιδέσαντες τὰς πληγὰς αὐτοῦ ἀπῆλθον ἀπληπισμένοι καὶ οἱ παρευρεθέντες συμπατριῶται ἐκκλαιον τὸν ἀγαπητὸν τῶν Μιχαλάκην καὶ τοὺς δυστυχεῖς αὐτοῦ γονεῖς, οἵτινες ἀποθνήσκοντος τοῦ Μιχαλάκην, τοῦ μόνου αὐτῶν υἱοῦ, ἐφ' οὗ ἐστήριζον τὰς ἐλπίδας αὐτῶν, θὰ ἀπέθνησκον καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς λύπης τῶν, ὁ ἐν ἀσθενείᾳ διατελῶν Μιχαλάκης εἶχεν ἐνώπιόν του, ἐν ὄραματι, ἦν ἀπερχόμενος εἰς Αὐστραλίαν εἶχεν ἀποχαιρέτησιν διὰ τῆς ἱεράς αὐτοῦ ἐπισκέψεως Παναγίαν τὴν Μυρτιδιώτισσαν, καὶ ἀκούων τοὺς παρηγόρους καὶ ἐνθαρρυντικούς αὐτῆς λόγους ἀνεκουφίζετο ἐκ τῶν φρικτῶν ἀληθδόνων καὶ ἐδαυκαλίζετο ὑπὸ γλυκυτάτων ἐλπίδων ὅτι δὲν θὰ ἀποθάνῃ: «Δὲν ἀποθνήσκεις παιδί μου, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ἡ μπτρικῶς παραμυθουμένη αὐτοῦ Παναγία ἡ Μυρ-

τιδιώτισσα, δὲν ἀποθνήσκεις, ἀλλὰ θὰ ἰαθῆς ἐντελῶς καὶ θὰ ἐπανίδῃς τοὺς διὰ σὲ τρέμοντας ἀγαπητοὺς σου γονεῖς, καὶ θὰ ἐπισκεφθῆς καὶ τὸν ἐν Μυρτιδίῳ ναὸν, εἰς ὃν ὑπάρχει ἡ τῆς χάριτός μου εἰκὼν». Καὶ ὄντως μετὰ παρελευσιν ὀλίγων ἡμερῶν, τῇ ἐπιμελεῖ ἐπισκέψαι τῶν ἰατρῶν καὶ τῇ χάριτι τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης σὺν τῇ στερορᾷ εἰς τὸν Θεὸν πίστευε ἐθεραπεύθη ὁ τραυματίας καὶ ἀποῦ ἐπλήρωσε τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ εἰς τοὺς ἰατροὺς, ἔγραψεν εἰς τοὺς ἀγνοοῦντας ἔτι, ὃν αὐτὸς διέτρεξεν ἐν τῇ ξενικίᾳ ἐσχατον κίνδυνον, γονεῖς αὐτοῦ καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς νὰ πέμψωσι προσφορὰν εἰς τὸν ἱερέα τοῦ ναοῦ τῆς Μυρτιδιωτίσσης, ἵνα λειτουργήσῃ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, νὰ ἐξακολουθήσωσι δὲ πέμποντες κατ' ἔτος προσφορὰν εἰς τὸν αὐτὸν τῆς Μυρτιδιωτίσσης ναὸν τῇ ἑορτῇ τῆς Ὑπαπαντῆς, 2 Φεβρουαρίου, καθ' ἣν ἡμέραν ὑπέστη τὴν ἐκ πτώσεως θλάσιν τῆς χειρὸς καὶ τὸ θανατηφόρον τραῦμα τῆς κεφαλῆς, ἵνα τελῆται ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ λειτουργία εἰς ἀνάμνησιν τῆς διὰ θαύματος τῆς Μυρτιδιωτίσσης σωτηρίας αὐτοῦ, τοῦθ' ὅπερ μαρτυροῦσι καὶ τὰ ἐπὶ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἱαθέντος ἀναρτηθέντα καὶ ὑπάρχοντα δύο χρυσὰ ἀναθήματα παριστῶντα τὸ τραῦμα τῆς κεφαλῆς καὶ τὴν θλάσιν τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ἐλθὼν δὲ ἐσχάτως εἰς Ποταμὸν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν γονέων αὐτοῦ ὁ εὐσεβὴς οὗτος υἱὸς καὶ εὐγνώμων τῆς Μυρτιδιωτίσσης θεράπων Μιχαὴλ Κ. Κατσούλης καὶ ἐπανεὶλημμένως ἐπισκεψάμενος τὸν ναὸν αὐτῆς, ἔχυσε γονυπετῶς πρὸ τῆς σεπτῆς εἰκόνος τὰ ἅγια τῆς εὐγνωμοσύνης δάκρυα καὶ ἀπῆλθε χαίρων καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν εὐχῶν τῶν γονέων του καὶ τῆς χάριτος τῆς πολιούχου τῶν Κυθίων καὶ προστάτιδος αὐτοῦ Θεοτόκου τῆς Μυρτιδιωτίσσης πάλιν εἰς Αὐστραλίαν πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ἐμπορικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐν παρόδῳ καὶ χάριν τῶν εὐσεβῶς ποθούντων νὰ μάθωσι τὴν σημασίαν τῶν ἐπὶ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος ἀνηρτημένων καὶ ἀναρτωμένων συμβολι-

κῶν ἀναθημάτων. Νῦν δὲ ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν προτέραν διήγησιν τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ τῶν Κυθίων θαυμάτων τῆς Θεοτόκου.

Τῇ 22ᾳ Ἰανουαρίου τοῦ 1829 ἔλαβε χώραν σημαντικώτατον γεγονός, ὅπερ λίαν εὐλόγως ἐχαρακτήρισθη ὡς θαῦμα ἐξαισίον τῆς Μυρτιδιωτίσσης τὸ ἐξῆς: Ἐν ὥρᾳ φοβερᾶς καταιγίδος, βραγδαϊστάτης βροχῆς καὶ ἐν φρικταῖς στιγμαῖς ἀστραπῶν καὶ βροντῶν, κατέπεσε κεραυνὸς πρὸ τῶν ποδῶν τῶν στρατιωτῶν τῶν ἰσταμένων ἐκτὸς τοῦ ναοῦ τοῦ φρουρίου, ἐν ᾧ ἐφυλάττετο ἡ θαυματουργὸς τῆς Μυρτιδιωτίσσης εἰκὼν, χωρὶς νὰ βλάβῃ αὐτοὺς τὸ παράπαν, διπυθύνθη πρὸς τὴν ἐντὸς τοῦ φρουρίου ὑπάρχουσαν πυριτιδαποθήκην, τῆς ὁποίας κατέρριψεν ὀλόκληρον τὸ στερεώτατον οἰκοδόμημα, χωρὶς ν' ἀναφλεχθῆ ἡ πυρίτις καὶ περιτριγυρίσας τὸ κτίριον τοῦ ναοῦ κατέληξε καὶ ἐξηφανίσθη, ἀνεβλάβης τινὸς πρὸς τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς Μυρτιδιωτίσσης, τοῦθ' ὅπερ ἀπέδωκαν οἱ τεταραγμένοι καὶ σχεδὸν λιπόθυμοι ὑπὸ τοῦ φόβου κάτοικοι τοῦ φρουρίου εἰς τὴν διὰ πρεσβειῶν τῆς Θεοτόκου προλαβοῦσαν τὴν ἀφευκτοῦ τελείαν καταστροφὴν τοῦ φρουρίου μετ' ὄλων τῶν ἐν αὐτῷ οἰκούντων ἀνεξερεύνητον τοῦ Θεοῦ δύναμιν καὶ ταύτην ὑμνήσαντες ἐδόξασαν τὸν Θεὸν καὶ τὴν πανάχαρτον Θεοτόκον, ἧς ταῖς πρεσβείαις ἐσώθησαν ἐκ βεβαιοτάτης καταστροφῆς.

Διὰ τῶν αὐτῶν δὲ πρεσβειῶν τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης, ἧς τὴν βοήθειαν ἐπεκαλοῦντο καὶ ἐπικαλοῦνται μετὰ θερμῆς πίστεως καὶ εὐλαβείας οἱ Κυθῆριοι, ἔτυχε πολλάκις πολλῶν συμφορῶν καὶ κινδύνων ἀπαλλαγῆς καὶ σωτηρίας ἡ Νῆσος· διότι καὶ λοιμικὴν νόσον ἀπεσόβησεν ἀπ' αὐτῆς, ὅτε αὕτη περὶ τὰ μέσα τῆς δευτέρας δεκαετηρίδος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος (1816) ἐλυμαίνετο πολλὰς ἄλλας χώρας καὶ νήσους, καὶ βροχὴν πολλάκις προεκάλεσεν εὐλαβῶς λιτανευομένης τῆς ἁγίας εἰκόνος καὶ ἐδρόσισε τὴν ἐκ πολυμῆνου ἀνομβρίας κατάξηρον γῆν τῶν Κυθίων καὶ ἐκ πείνης πολλάκις ἔσωσε τὴν νῆσον ἡ

πολιούχος αὐτῆς Θεοτόκος ἡ Μυρτιδιώτισσα, διευκολύνασα ἐν καιρῷ σιτοδείας τὴν ἐξωθι μεταφορὰν σίτου καὶ πλοῖα Κυθηραϊκὰ κλυδωνιζόμενα ἐν μέσῳ ἀχανοῦς καὶ μαινομένης θαλάσσης καὶ εἰς προφανῆ ὄλεθρον βαίνοντα εὐρέθησαν διασωθέντα μετὰ τῶν πληρωμάτων αὐτῶν ἐν τῇ παραλία τῶν Μυρτιδίων καὶ ἀλλαχοῦ, διότι οἱ κινδυνεύοντες Κυθήριοι ναυαγοὶ βλέποντες πρὸ αὐτῶν τὸν χαίνοντα τῆς καταστροφῆς αὐτῶν τάφον ἐπρόφθασαν καὶ εἶπον «Μυρτιδιώτισσά μου!» Τινὲς μάλιστα ἐπιζῶντες Κυθήριοι ναυαγοί, ὧν ἡ ἐφ' ἧς ἐπέβαινον ἀλιευτικὴ λέμβος καταληφθεῖσα αἰθηνιδίως ὑπὸ σφοδρᾶς τρικυμίας τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1892, ὅτε ἀναχθέντες ἐν γλυκυτάτῃ εὐδία ἐκ τοῦ ὄρμου τοῦ Καψαλίου καὶ διευθυνόμενοι πρὸς τὰ Ἀντικύθηρα χάριν ἀλειείας, ἀφέθη εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀγρίων κυμάτων καὶ ἐφέρετο καταποντιζομένη πρὸς τὴν Ἀφρικὴν, ἐνθυμούμενοι τὴν φρικτὴν τοῦ φοβεροῦ δράματος τῆς ἐρεβώδους ἐκείνης καὶ φρικώδους τοῦ Φεβρουαρίου νυκτὸς καὶ ἀναλογιζόμενοι, ὧν παραδόξως καὶ ὄλως ἀνελπίστως διέφυγον προφανῆ κίνδυνον καὶ εὐρέθησαν πρὸ τῆς ἀκτῆς τῶν Μυρτιδίων, ἐνθα κεῖται ὁ ναὸς τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης, ἧς τὸ ὄνομα εἶχον ἀνὰ στόμα δι' ὅλης ἐκείνης τῆς νυκτὸς τῆς ἀγωνίας καὶ εἰς ὃν τότε ἐξηντλημένοι καὶ ῥιγοῦντες μετέβησαν καὶ γονυπετήσαντες πρὸ τῆς σεπτῆς εἰκόνης ἔχυσαν θερμὰ δάκρυα εὐγνωμοσύνης καὶ ἔτυχον περιποιήσεως καὶ ἀναψυχῆς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Μονῆς, ἀκολουθοῦσιν ἕκτοτε κατ' ἔτος τὴν αὐτὴν θαυματουργὸν τῆς Μυρτιδιωτίσσης εἰκόνα κατὰ τὴν ἐκ τῆς Μονῆς εἰς τὴν πόλιν τῶν Κυθῆρων μεταφορὰν καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἀνὰ τὰ διάφορα χωρία τῆς νήσου λιτανεῖαν ἐπαναφορὰν εἰς τὸν ναὸν τῶν Μυρτιδίων καὶ ὑποβαστάζοντες αὐτὴν κατὰ τὴν ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον μεταφορὰν διανυκτερεύουσιν ἀγρυπνοῦντες ἐν οἷς τοποθετεῖται ναοῖς κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς λιτανείας ἡ ἀγία Εἰκὼν.

Ταῦτα ἠκούσαμεν ἰδίως ὡσὶν ὑπὸ τοῦ διασωθέντος ναυαγοῦ λεμβούχου Ζαχαρίου Πετροχείλου, διηγουμένου

ἡμῖν μετὰ δακρύων τὰς λεπτομερείας τοῦ φρικώδους ἐκείνου δράματος τῆς 14 Φεβρουαρίου τοῦ 1892, καὶ εἶδομεν αὐτὸν συνοδεύοντα καὶ ὑποβαστάζοντα εὐλαβῶς μετ' ἄλλων ἐκ διαφόρων κινδύνων διασωθέντων καὶ εὐγνωμονούντων εὐλαβῶν Κυθηρίων τὴν πολυτελῶς καὶ βαρυτίμως πλαισιουμένην καὶ καθαρῶ χρυσῶ κεκαλυμμένην θαυματουργὸν τῆς Μυρτιδιωτίσσης εἰκόνα καὶ ἀγρυπνοῦντα ἐν οἷς ὡς ἐφθηνεν εἰπόντες ναοῖς.

Εἶδομεν δὲ καὶ ἄλλους πολλοὺς, καὶ μάλιστα γυναῖκας κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς λιτανείας καὶ τὰς ἄλλας ἱεράς ἐπισκέψεις τῆς ἀγίας εἰκόνης, νὰ βαδιζῶσιν ἀνωπόδιτοι, ἔστι δ' ὅτε τετραποδῆτι καὶ ὀπισθίως συρόμενοι νὰ εἰσέρχονται εἰς τὸν ναόν, καὶ γονυπετοῦντες πρὸ τῆς εἰκόνης νὰ χύνωσι δάκρυα εὐγνωμοσύνης, διότι ἔτυχόν ποτε ἐν καιρῷ κινδύνου ἢ ἀσθενείας τῆς εὐεργετικῆς χάριτος τῆς Θεοτόκου, ἧς τὴν βοήθειαν ἐπεκαλέσθησαν.

Οὐ μόνον δὲ λεμβοῦχοι ταπεινοί, ἀγροῖκοι ἀλιεῖς καὶ ἀπαίδευτοι χωρικοί, ἐπικαλεσάμενοι ἐν ὥρᾳ κινδύνου τὴν ταχεῖαν τῆς Μυρτιδιωτίσσης βοήθειαν καὶ τυχόντες σωτηρίας ἐπισκέπτονται τὸν Ναὸν αὐτῆς καὶ γονυπετεῖς πρὸ τῆς θαυματουργοῦ αὐτῆς εἰκόνης χύνουσι δάκρυα εὐγνωμοσύνης· ταξειδεύοντες δὲ δὲν ἄπισμονοῦσι νὰ ἐπισκεφθῶσι πρῶτον τὸν Ναὸν τῆς πολιούχου τῶν Κυθῆρων Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης καὶ μεταλαμβάνοντας ἐκεῖ τῶν ἀχράντων μυστηρίων, νὰ παρακαλέσωσιν αὐτὴν ὅπως προστατεύῃ αὐτοὺς τε καὶ οὖς ἐγκαταλείπουσιν εἰς τὴν φιλίαν πατρίδα οἰκείους αὐτῶν διὰ τῆς μητρικῆς αὐτῆς συμπαθείας καὶ φιλοστόργου ἀντιλήψεως ἐν ταῖς ἀνάγκαις αὐτῶν—ἀλλὰ καὶ ἔλλογιμώτατοι Καθηγηταί, καὶ διακεκριμένοι δικηγόροι, καὶ ἐξοχώτατοι πολιτευταί, καὶ πλούσιοι ἔμποροι καὶ ἄλλοι ἄλλων τάξεων ἄνθρωποι, τυχόντες τῆς εὐεργετικῆς χάριτος τῆς Θεοτόκου ἐν καιρῷ σοβαρᾶς ἀσθενείας καὶ προφανοῦς κινδύνου, ὅτε πᾶσα ἀνθρωπίνῃ δύναμις ἦτο ἀνεπαρκῆς πρὸς σωτηρίαν, δὲν ἀπαξιῶσι νὰ ἐπισκεφθῶσι καὶ αὐτοὶ τὸν Ναὸν τῆς Μυρτιδιωτίσσης καὶ νὰ χύσωσι τὰ

πλημμυροῦντα τὴν καρδίαν αὐτῶν ἅγια τῆς εὐγνωμοσύνης δάκρυα, νὰ καταθέσωσι δὲ πρὸ τῆς ἁγίας εἰκόνης ὡς ἱερὰν ὀφειλὴν ἧς ἔτυχον εὐεργετικῆς χάριτος τῆς Θεοτόκου οὐ μόνον χρήματα καὶ πολύτιμα χρυσᾶ καὶ ἀδαμάντινα κοσμήματα, ἀλλὰ καὶ ἀναμνηστικὰ τῆς οἰκογενείας αὐτῶν κειμήλια. Περιστάσεως δὲ δοθείσης ἐν ταῖς συναναστροφαῖς αὐτῶν ἐπαναλαμβάνουσι δακρύνοντες ἅς διπλοῦν φρικώδεις στιγμὰς τοῦ κινδύνου καὶ τὴν γλυκυτάτην ἀνάμνησιν τῆς ἐκ βεβαίου θανάτου σωτηρίας αὐτῶν, ἧς ἠξιώθησαν ἐπικαλεσάμενοι τὴν εἰς τὸν Θεὸν πρεσβείαν τῆς Θεοτόκου. Ἡμεῖς αὐτοὶ εἶδομεν λογίους δακρύνοντας καὶ εὐλαβῶς ἀσπαζόμενους ὅπερ μεθ' ἑαυτῶν ἔφερον εἰκονισμάτιον τῆς Μυρτιδιωτίσεως, ὅτε διηγοῦντο ἡμῖν τὰς φρικώδεις λεπτομερείας τῶν στιγμῶν τῆς ἀγωνίας καὶ τὴν ἐκ θαύματος σωτηρίαν αὐτῶν. Ἴδου τὴν γράφει ἡμῖν ἀνὴρ λόγιος, ἔξοχος πολιτικός καὶ μητρόθεν εὐλαβῆς τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν παραδόσεων τηρητῆς καὶ τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσεως θεράπων, παρ' οὗ δι' ἐπιστολῆς ἐζητήσαμεν πληροφορίας περὶ συμβεβηκότος τινός, σχέσιν ἔχοντος πρὸς τὴν διήγησιν ἡμῶν ταύτην.

«Δὲν ἐπεθύμουν νὰ ἐγένετο λόγος περὶ ἐμοῦ, διότι δὲν ἀρέσκομαι εἰς τὴν διαφήμισιν. Ἐν τούτοις ὅμως δὲν δύναμαι ν' ἀποκρύψω ὅτι δις πλησίον τῆς Μονῆς τῆς Μυρτιδιωτίσεως ἐσώθην ὡς ἐκ θαύματος. Τὸ μὲν ἐκ τῆς θλάσεως τοῦ κυνηγετικοῦ μου ὄπλου κατὰ τὴν σκόπευσιν, μεταβλήθεις εἰς θρύμματα ὧν οὐδὲν με ἔθιξε, τὸ δὲ ἐκ μεγάλης τρικυμίας—αἰθῆνης ἐνσκηψάσεως—ἢ ὁποῖα παρῆκε πρὸς τὴν Ἀφρικὴν μικρὸν πλοιάριον ἐφ' οὗ ἐπεβαίνομεν, καὶ τὸ ὁποῖον—μετὰ δωδεκάωρον πάλιν κατὰ τῶν ἀγρίων κυμάτων—δισώθη ὑπὸ Ἰταλικοῦ ἰστιοφόρου μεγάλου προσδέσαντος καὶ ὀδηγήσαντος αὐτὸ εἰς τὴν παλαιάν τῆς Μυρτιδιωτίσεως».

Ἄλλος δὲ διαπρεπὴς δικηγόρος καὶ ἐνάρετος πολίτης, ὁ πολὺκλαυστος καὶ ἀλυσμόνητος ἐκ Γυθείου Ἠλίας ὁ Θλιβερός τοσαύτην εὐλάβειαν εἶχεν εἰς τὴν Θεοτόκον τὴν

Μυρτιδιώτισσαν, ὥστε καὶ μεθ' ὅλας τὰς δικηγορικὰς καὶ τὰς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ ὑποθέσεις, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῆ μετὰ τῆς ἐπίσης ἐναρέτου συζύγου αὐτοῦ Καλλιόπης εἰς τὴν Μονὴν τῶν Μυρτιδίων καὶ νὰ ἀφιερῶσθαι μετ' αὐτῆς 15 ἡμέρας ἀπὸ τῆς 1ης ἕως τῆς 15ης Ἀυγούστου τοῦ 1902, ὅπως μακρὰν τῆς τύρβης τοῦ κόσμου καὶ ἀπληλαγμένους τῶν βιωτικῶν φροντίδων ἀφοσιωθῆ ἐντελῶς εἰς τὴν πνευματικὴν λατρείαν, ἐπισκεπτόμενος κατὰ τὰς ὥρας τῆς προσευχῆς τὸν Ναὸν καὶ ἀσπαζόμενος τὴν ἐν Μυρσίαις εὐρεθεῖσαν καὶ ἐν τῷ τόπῳ τῆς εὐρέσεως ὑπάρχουσαν χαριτόβρυτον εἰκόνα τῆς Μυρτιδιωτίσεως, νηστεύων δὲ καὶ ἐξομολογούμενος μεταλάβῃ ἀξίως τῶν ἀχράντων μυστηρίων.

Ὁ ἐνθερμος οὗτος καὶ εὐλαβῆς τῆς Θεοτόκου θεράπων, ὅστις καὶ τὴν ἐν Γυθείῳ μεγάλῃ οὐτοῦ οἰκίαν διὰ διαθήκης κατέλιπε εἰς τὴν Μονὴν τῶν Μυρτιδίων, φιλοξενούμενος παρ' ἡμῶν μετὰ τῆς πενθούσης νῦν ἐριτίμου χήρας αὐτοῦ τὴν προτεραίαν τῆς ἐκ Κυθήρων ἀναχωρήσεως αὐτῶν, διηγήθη ἡμῖν ὅτι καὶ παρὰ πολλῶν ἄλλων εὐσεβῶν προσκυνητῶν ἠκούσαμεν λεγόμενον, ὅτι ἡμέραν τινὰ κατὰ τὴν ἐν Μυρτιδίῳ δεκαπενθήμερον διαμονὴν αὐτῶν εἰσελθὼν μόνος ἐντὸς τοῦ ναοῦ, κατελιμμένος ὑπὸ μελαγχολίας καὶ ἐν κατανύξει προσευχόμενος πρὸ τῆς θανατουργοῦ εἰκόνης τῆς Μυρτιδιωτίσεως, εἶδε τὸ σεπτὸν αὐτῆς πρόσωπον φωτοβολοῦν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἀνοιγομένους καὶ ἰλαρῶς πρὸς αὐτὸν βλέποντας, ὡσανεὶ παρεμυθεῖτο αὐτὸν μετὰ φιλοστόργου μειδιάματος, ἐν ᾧ ἐν τῇ εἰκόνι δὲν διακρίνονται ὀφθαλμοὶ ὡς ἐκ τῆς παλαιότητος ἢ καὶ τῆς κατασκευῆς τῆς εἰκόνης, ἀλλὰ μόνον σχῆμα προσώπου χρώματος μαύρου χρυσῷ περίξ κεκαλυμμένου καὶ οὐδὲν πλέον. Ἀλλ' οὐδὲ ἥλιος ὑπῆρχε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἢ φῶς ἀντικρύζον διὰ νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἐκ τῆς ἀντανάκλασεως τοῦ ἡλίου ἢ τοῦ φωτός συνέβη τὸ φαινόμενον, ὅπερ ὑπῆρξεν ἀκαριαῖον καὶ ἀφῆκεν εἰς τὸν εὐσεβῆ λόγιον θεατὴν ζωηροτάτην ἐντύπωσιν, ἥτις καὶ κατὰ τὴν διήγησιν ἐφαίνετο ἀνεξάλειπτος ἐκ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ὅστις καὶ δακρῦων κατεψίλει

δπερ ἐπὶ τοῦ στήθους ἔφευρον εἰκονισμάτιον τῆς Μυρτιδιωτίσσης. Ἡ δὲ θρηνοῦσα τὸν ἄωρον καὶ ἀπροσδόκητον χωρισμὸν αὐτοῦ νεαρὰ καὶ τεθλιμμένη χήρα, παρ' ἧς ἐξηγήσαμεν σχετικὰς πληροφορίας περὶ τῆς εἰς τὴν Θεοτόκον τὴν Μυρτιδιώτισσαν ἰδιαιτέρας αὐτοῦ εὐλαβείας, ἀπήντησεν ἡμῖν ὡς ἑξῆς· «Ὁ μακαρίτης σύζυγός μου εἶχε μεγάλην εὐλάβειαν πρὸς τὴν Θεοτόκον τὴν Μυρτιδιώτισσαν καὶ τὴν εἰκόνα τῆς ἔφευρον ὡς ἐγκόλπιον, καὶ ὅταν ἀνεχωρήσαμεν ἐκ τῆς Μονῆς εἶδε κατ' ὄναρ τὴν Θεοτόκον, ἥτις τῷ ἔλεγε «πῆγαινε καὶ θά σὲ ἀκολουθῶ παντοῦ». ἔκτοτε δέ μοι ἔλεγε νὰ πηγαίνωμεν τακτικῶς εἰς τὴν Μονήν, ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ θάνατος προλαβὼν ἐματαίωσε τὰ σχέδια ἡμῶν».

Ἀλλὰ καὶ ἄλλην ὁμοίαν ὄπτασίαν δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα ἄλλου ἀνεπτυγμένου ἀνδρός Ἀντωνίου τοῦ Πατρινοῦ ἐκ Χίου καταγομένου καὶ ἐκ μητρὸς διδασχθέντος τὴν πρὸς τὴν Μυρτιδιώτισσαν εὐλάβειαν, ἧς καὶ εἰκονισμάτιον ἔδωκεν ἡ εὐσεβὴς μήτηρ, αὐτοῦ ἀπερχομένου πρὸς ἐμπορείαν εἰς Αἴγυπτον, ἵνα φέρῃ αὐτὸ ὡς ἐγκόλπιον καὶ ἐπικαλῆται εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις αὐτοῦ τὴν βοήθειαν τοῦ εἰκονιζομένου προσώπου. Ὁ εὐσεβῶς ἀνατραφείς οὗτος Ἀντώνιος Πατρινὸς συζευχθεὶς καλὴν καὶ ἐνάρετον σύζυγον ἔζη μετ' αὐτῆς εὐτυχῆς καὶ ἐμπορευέτο ἐν Αἰγύπτῳ, τηρῶν εὐλαβῶς ἄς παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἔλαβε μητρικὰς ὑποθήκας, τὴν πρὸς τὸν Θεὸν εὐσέβειαν καὶ τὴν πρὸς τὴν Παναγίαν τὴν Μυρτιδιώτισσαν εὐλάβειαν. Ἀλλὰ τὴν ἀτάραχον αὐτῶν συζυγικὴν καὶ οἰκογενειακὴν εὐτυχίαν μετέβαλεν εἰς θλίψιν καὶ λύπην ἀπαρηγόρητον ἀπροσδόκητος σοβαρὰ ἀσθένεια τῆς συζύγου τοῦ εὐσεβοῦς χριστιανοῦ καὶ ἐντίμου ἐμπόρου Ἀντωνίου τοῦ Πατρινοῦ, ἥτις μεθ' ὅλα τὰ μέσα τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, ἅτινα ἀφειδῶς διέθεσεν οὗτος, καλέσας πάντας τοὺς διασημότερους ἰατροὺς, οὐδεμίαν εἶδεν ὠφέλειαν, ἀλλὰ τὸναντίον ἡ θέσις τῆς ἀσθενοῦς ἐδεινοῦτο καὶ τὰ πάντα ὑπεχώρησαν πρὸ τῆς σοβαρότητος τῆς ἀσθενείας, οἱ δὲ ἰατροὶ ἀπελπισθέντες ἀπεφάνθησαν ὅτι ἡ πάσχουσα, δυστυχῶς, διατρέχει τὸν

ἔσχατον κίνδυνον καὶ οὐδεμίαν ὑπολείπεται ἐλπίς σωτηρίας. Ὁ τεθλιμμένος σύζυγος ἀπολέσας τὴν ἐσπέρειαν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ γλυκείας ἐλπίδας, ἐστράφη πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ ἐπικαλούμενος μετὰ δακρῶν τὴν μητρικὴν αὐτῆς συμπάθειαν καὶ βοήθειαν, κατεψίλει τὸ πάντοτε ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ φέρων μητρικὸν κειμήλιον, τὸ εἰκόνισμα τῆς Μυρτιδιωτίσσης, ὅτε κατάπνος ἐκ τῆς λύπης καὶ τῆς ἀγρυπνίας ὑπὸ ὕπνου καταληφθεὶς εἶδεν Αὐτὴν φέρουσαν ἐν ἀγκάλαις τὸν Δεσπότην Χριστόν, ὡς φαίνεται ἐν τῇ σεπτῇ Αὐτῆς Εἰκόνι, καὶ λέγουσαν αὐτῷ «μὴ φοβεῖσαι, ἡ σύζυγός σου θὰ ἰαθῇ ταχέως, ἀλλὰ πιστεῦε εἰς ἐμέ». Ταῦτα ἀκούσας ὁ ὑπὸ τῆς λύπης συντετριμμένος εὐσεβὴς Πατρινός, εὐθὺς ἐξύπνησε καὶ στηριξάς τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐνθαρρυντικοὺς τῆς εἰς αὐτὸν ἐμφανισθείσης Μυρτιδιωτίσσης λόγους δὲν ἐδίστασε νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ πάντας τοὺς κλαίοντας καὶ ὀδυρομένους οἰκείους αὐτοῦ, καὶ διαβεβαιώσῃ αὐτοὺς ὅτι ἡ σύζυγός του θὰ ἰαθῇ, διότι τοῦτο εἶπεν εἰς αὐτὸν ἡ Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα. Καὶ ἀληθῶς, ἡ τέως πνεούσα τὰ λοιπὰ προσφιλεῖς αὐτοῦ σύζυγος ἤρξατο ἀναλαμβάνουσα, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἰαθεῖσα ἐντελῶς ἠγέρθη ἐκ τῆς κλίνης καὶ ἐπανελάβε τὰς οἰκιακὰς αὐτῆς ἐργασίας, δοξάζουσα τὸν Θεὸν καὶ εὐγνωμονοῦσα τὴν Θεοτόκον, ἧς ταῖς πρεσβείαις ἐσώθη ἐκ τοῦ χεῖλους τοῦ τάφου.

Ὁ δὲ εὐσεβὴς καὶ εὐγνώμων Πατρινὸς τότε μὲν ἐπεμψεν εἰς τὸν ἐν Κυθήροις ναὸν τῆς Μυρτιδιωτίσσης διὰ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀξιοτίμων κυρίων Κωνσταντίνου Κατσούλη καὶ Γεωργίου Κορωναίου ἓνα κρυστάλλινον πολυέλαιον ἀξίας 500 δραχμῶν. Βραδύτερον δὲ ἐλθὼν ἐπίτηδες εἰς Κύθηρα τῇ 28 Ἰουνίου 1902, καὶ μεταβὰς ἐκ τῆς παραλίας τοῦ Καψαλίου εἰς τὸν εἰρημένον τῆς Μυρτιδιωτίσσης ναὸν ἐπεσε πρηνῆς πρὸ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνας, ἔχυσεν ἀφθονὰ δάκρυα εὐγνωμοσύνης καὶ θέσας ἐν τῷ κιβωτίῳ τοῦ ναοῦ ὅσα ἡ εὐγνώμων αὐτοῦ καρδιά ὑπηγόρευεν, ἀνεχώρησεν αὐθιμερὸν νήστις, ἀφ' οὗ ὑπεσχέθη νὰ δια-

τάξην καὶ διέταξεν ἐν Πειραιεὶ τὴν κατασκευὴν καὶ τοποθέτησιν τῶν ὑπαρχόντων σήμερον ἐν τῷ ναῷ τῆς Μυρτιδιωτίσσης στασιδίων ἐκ πολυτίμου ξύλου καὶ λεπτοτάτης τέχνης, ὧν ἡ ἀξία ὑπερέβη ἴσως τὰς δύο χιλιάδας δραχμὰς, ὅτε δὲ κατὰ τὸν συμβάντα τῷ 1903 μέγαν ἐν Κυθήροις σεισμόν ἐπαθεν ὁ ναὸς τῆς Μυρτιδιωτίσσης, ὁ εὐσεβὴς καὶ εὐγνώμων Πατρινὸς παρήγγειλε νὰ ἐκτιμῆσωσιν οἱ ἐπίτροποι τὰς γενομένας ζημίας τοῦ Ναοῦ καὶ νὰ γράψωσιν εἰς αὐτὸν νὰ καταβάλῃ τὴν ἀπαιτηθεσομένην δαπάνην, ἣν καὶ κατέβαλε διὰ τῶν εἰρημένων κυρίων Κωνσταντίνου Κατσούλη καὶ Γεωργίου Κορωναίου καὶ διωρθώθησαν διὰ δαπάνης αὐτοῦ τὰ ῥήγματα τοῦ ναοῦ καὶ τὸ θραυσθὲν ἐκ τοῦ πεσόντος μαρμαρίνου τοῦ τέμπλου Σταυροῦ μέγα ἀργυροῦν πολυκάνδηνλον.

Παρὰ πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων ἐστάλησαν καὶ στέλλονται πλοῦσια δῶρα οἷον πολύτιμοι πολυέλαιοι, ἀργυραὶ κανδῆλαι, χρυσοκέντητοι ἐπιτάφιοι, ἱερὰ ἄμφια καὶ ἄλλα, ἅτινα κοσμοῦντα τὸν μεγαλοπρεπῆ ναὸν τῶν Μυρτιδίων, ἐνθα ὑπάρχει ἡ θανατουργὸς εἰκὼν, διατρανοῦσι τὴν εἰς τὴν Θεοτόκον εὐλάβειαν καὶ τὴν εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ ἀκράδαντον πίστιν. Τὸ δὲ πασίγνωστον, τὸ παμπόθητον καὶ πανάγιον ὄνομα τῆς Μυρτιδιωτίσσης ἀκούομεν εὐλαβῶς προφερόμενον καὶ ἐντὸς τῶν σκοτεινῶν, τῶν ἀνηλίων καὶ καθύγρων τοῦ ἐπὶ τῆς δυτικῆς κλιτύος τοῦ Παρνασσοῦ Κωρικήου ἄνθρου φυσικῶν καὶ θεοτεύκτων θαλάμων, τῶν εἰς πόλιν μεταβληθέντων ὑπὸ παντοδαπῶν ἀνθρώπων πρὸς σωτηρίαν ἐκεῖ καταφυγόντων κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ πολυετοῦς ἱεροῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλληνικῆς ἐπανάστασεως, ὑπὸ εὐσεβοῦς καὶ ἐμπειροπολέμου Σουλιώτιδος περιπαθῶς ἐρώσης τῆς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ προσωποποιουμένης ἠρωίδος Ἀνδρονίκης, καὶ μετὰ πόνου ψυχῆς τὴν βοήθειαν τῆς Μυρτιδιωτίσσης ἐπικαλουμένης πρὸς ἔνωσιν αὐτῆς μετ' ἐκείνης, ἣν ὡς γενναῖον πολεμιστὴν ἐνόμιζεν, ὅπως ἐνούμενοι διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, συμπολεμήσωσι καὶ ἀπατινάξωσι τὸν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ Ἑλ-

ληνικοῦ Ἔθνους ἀπ' αἰῶνων ἐπικαθήμενον τῆς δουλείας ζυγόν, ἀνακτήσωσιν τὴν διακαῶς ποθουμένην γλυκυτάτην ἐλευθερίαν, ἣν Αὐτὸς ὁ ὑπὲρ ἡμῶν ἐνανθρωπήσας Θεὸς ἐδώρησατο τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἦν ἡ ταῦτην, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, ἀπολέσασα Ἑλληνικὴ φυλή, δοῦσα τὸν ἱερὸν ὄρκον «ἐλευθερία ἢ θάνατος» ἐξεδικεῖτο ἠρωικῶς καὶ ἀντιπάσης θυσίας ἐπὶ σειρὰν ὄλην ἐτῶν (Ἡρωὶς Ἑλληνικῆς ἐπανάστασεως Ξένου ἐκδοσις δευτέρα σελίς 92).

Θαῦμα ἐξαισίον, τὰ μάλιστα σημαντικὸν καὶ πολλῆς μελέτης ἀξίον ἔχομεν νὰ ἀναγράψωμεν ὡς κατακλειδα τῆς διηγήσεως τῶν ὀλίγων ἐκ τῶν πολλῶν γνωστῶν καὶ μεμαρτυρημένων τῆς Μυρτιδιωτίσσης θαυμάτων, ὅπερ ἐσχάτως ἐμάθομεν ὑπὸ τοῦ ἐν Κυθήροις παρεπιδημοῦντος καὶ παρ' ἡμῶν φιλοξενουμένου ἀγιορείτου μοναχοῦ ἐκ Φρασιῶν τῶν Κυθήρων καταγομένου καὶ μονάζοντος ἐν τῇ σκῆτῃ τοῦ ἀγίου Βασιλείου Παΐσιου, ὅστις μαθὼν ὅτι ἡ ὑψ' ἡμῶν ἐπεξεργασθεῖσα καὶ βελτιωθεῖσα ἱερὰ ἀκολουθία τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης εὐρίσκεται ἐν πιστηρίοις τυπομένη, διηγήθη ἡμῖν τὸ ἐξῆς συμβεβηκός, ὅπερ ἔλαβε χώραν ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος, καὶ ὅπερ ἔχον σχέσιν πρὸς τὴν διήγησιν τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ ἀκολουθίᾳ ἐκτιθεμένων θαυμάτων τῆς Θεοτόκου καταχωρίζομεν ἐνταῦθα. Ὅτε τὴν νύκτα τῆς 26 πρὸς τὴν 27 Ὀκτωβρίου τοῦ 1905 συνέβη ὁ καταστρεπτικὸς ἐν ἀγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος σεισμός, καὶ αἱ μεγάλαι αὐτοῦ καὶ ἱστορικώταται τῆς ἀγίας Λαύρας καὶ τῶν Ἰδῆρων Μοναὶ ὑπέστησαν μεγάλας ζημίας, τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους «Καρμύλιον» κείμενον λιθόκτιστον ναῖδριον καταπεσὸν μετέβαλε τὰ ἱερὰ σκεύη, τὰς κανδήλας, τὰς εἰκόνας καὶ τὸ ξύλινον τέμπλον εἰς θρύμματα. Ἐν τῷ ναῖδριῳ τούτῳ κειμένῳ πλησίον τῆς σκῆτης τοῦ ἀγίου Βασιλείου, ἐν ἧ' μονάζει καὶ ἐξασκεῖ τὴν ζωγραφικὴν τέχνην ὁ ῥηθεὶς μοναχὸς Παΐσιος, ὑπᾶρχεν ὑπ' αὐτοῦ κατασκευασμένη καὶ ἀφιερωμένη ἀντίτυπος τῆς Μυρτιδιωτίσσης εἰκὼν, ἥτις κατὰ τὴν ἐκ τῆς δονήσεως τοῦ σειμοῦ πτώσιν τοῦ ναῖδριου κατέπλακώθη μετὰ τῶν ἄλ-

λων εικόνων, καὶ κατὰ τὴν ἀναζήτησιν καὶ ἀνεύρεσιν τῶν ἄλλων πραγμάτων, ἅτινα πάντα κατεθρομματίσθησαν ὑπὸ τῶν πετρῶν τοῦ κτιρίου, δὲν ἀνευρέθη καὶ πάντες ἐπίσθησαν ὅτι καὶ αὕτη μετεβλήθη εἰς θρύμματα καὶ πᾶσα περαιτέρω πρὸς εὔρεσιν αὐτῆς ἐρευνα ἀποβαίνει ματαία.

Ἀλλὰ μετὰ πάροδον ἱκανοῦ χρόνου, ἐγγιζούσης τῆς Κυριακῆς τῆς ὀρθοδοξίας, ἐνθυμηθεὶς ὁ Κυθῆριος μοναχὸς Παΐσιος ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν ἱστορικὴν καὶ σημαντικωτάτην διὰ τὸν ὀρθόδοξον κόσμον ἡμέραν, ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ἐξάγεται πανηγυρικῶς ἡ πάνσεπτος καὶ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Μυρτιδιωτίσσης ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς εὔρεσεως αὐτῆς, καὶ εὐλαβῶς λιτανευομένη μετὰγεται εἰς τὴν πόλιν τῶν Κυθῆρων, καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ μελαγχολίας, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ στεροῆς κατεχόμενος πεποϊθήσεως, ὅτι ἡ ἀντίτυπος τῆς Μυρτιδιωτίσσης εἰκὼν δὲν ἐθρομματίσθη, ὡς καὶ ἄλλαι τοιαῦται ἀντίτυποι τῆς Μυρτιδιωτίσσης εἰκόνες δὲν ἐχωνεύθησαν ὑπὸ τοῦ παμφάγου πυρός, τοῦθ' ὅπερ συνέβη πρό τιῶν ἐτῶν ἐν Πειραιεῖ ἐν τῷ καπνοπωλείῳ τοῦ ἐκ Ποταμοῦ Βρετοῦ Λουράντου καὶ ἄλλοτε ἐν Κωνσταντῆα ἐν τῷ παντοπωλείῳ τοῦ ἐκ Ντουριάνων Δημητρίου Τζωρτζοπούλου, ὅτε τὰ μὲν κτίρια μεθ' ὅλων τῶν ἐν αὐτοῖς πραγμάτων μετεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ πυρός εἰς τέφραν καὶ ἐρείπια, αἱ δὲ ἀντίτυποι τῆς Μυρτιδιωτίσσης εἰκόνες ἐξαχθεῖσαι μετὰ τὴν κατάσβεσιν τοῦ πυρός, τιμῶνται νῦν ὑπὸ τῶν εὐλαβῶν κτητόρων αὐτῶν καὶ φυλάττονται ὡς ἱερὰ κειμήλια ἀναμιμνήσκοντα τὸ ὑπερφυῆς τῆς ἐκ τοῦ πυρός διασώσεως αὐτῶν θαῦμα. Ὑπὸ τοιαύτης κατεχόμενος πεποϊθήσεως ὁ εὐλαβὴς μοναχὸς Παΐσιος, παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τρεῖς ἄλλους συνασκητὰς αὐτοῦ καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος, ἐφ' οὗ ἔκειτο τὸ εἰς σωρὸν λίθων μεταβληθὲν τοῦ προφήτου Ἠλίου ναῖδριον ἵνα καὶ πάλιν ἀναζητήσωσι τὴν εἰκόνα. Ἀνασκάπτοντες, δὲ καὶ ἀνασύροντες τοὺς φῦρδην μίγδην εὕρισκομένους, μικροὺς καὶ μεγάλους λίθους, καὶ ἐκτενέστερον προσευχόμενοι ὅπως εὐδοκήσῃ ὁ πανάγαθος Θεὸς νὰ ἀνεύρωσιν ὃν ἀνεζήτητον πολῦτιμον θησαυρὸν, δὲν

ἐψεύσθησαν τῶν γλυκυτάτων ἐλπίδων, ἀλλ', ὡ τοῦ θαύματος! ἀνευρέθη ἡ ἁγία εἰκὼν ὑπὸ σωρείαν πετρῶν σῶα καὶ ἀβλαβής, ἢ λαβῶν ὁ ποιήσας καὶ ἀφιερῶσας αὐτὴν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ ἐρειπωθὲν ναῖδριον τοῦ προφήτου Ἠλίου μοναχὸς Παΐσιος φυλάττει νῦν εἰς τὸ κελλίον του ὡς ἀνεκτίμητον θησαυρὸν καὶ ἱερὸν κειμήλιον, περικλείον ἐν ἑαυτῷ τὸ ῥηθὲν ἱστορικὸν γεγονός πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ τιμὴν τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης. Ὁ δὲ ἐκ Σπάρτης καταγόμενος μοναχὸς καὶ νῦν ἐπίτροπος τῆς μεγίστης Λαύρας Ἰωσήφ, καταληφθεὶς ὑπὸ ἱερᾶς συγκινήσεως, ἐπλαίσωσε μὲν διὰ χρυσοῦ πλαισίου τὴν ὑπὸ σωρὸν λίθων ἀνευρεθεῖσαν εἰρημένην εἰκόνα, παρήγγειλε δὲ εἰς αὐτὸν τὸν ζωγράφον μοναχὸν Παΐσιον ἐτέραν τοιαύτην πανομοιότυπον καὶ ἐπεμψεν αὐτὴν ὡς δῶρον πολῦτιμον καὶ ἀγκυραν ἀσφαλείας εἰς τὸν ἐν Ἀμερικῇ φιλοπόνως ἐργαζόμενον καὶ ὑπὸ διαφόρων ἠθικῶν τρικυμιῶν καὶ κινδύνων ἀπειλούμενον ἀδελφὸν αὐτοῦ Γεώργιον.

Τοιαύτη εἶναι, εὐσεβεῖς ἑορτασταὶ καὶ φίλοι ἀναγνώσται, ἡ φήμη τῆς θαυματουργοῦ θεομητρικῆς χάριτος καὶ τοιαῦτά εἰσιν ἐν ὀλίγοις τὰ θαύματα τὰ ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως καὶ διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματος τῆς Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης καθ' ἐκάστην τελούμενα ἐν τῇ νήσῳ τῶν Κυθῆρων ἔνθα ὑπάρχει ὡσπερ τις πολυχεύμων καὶ ἀνεξάντλητος πηγὴ δροσερῶν ναμάτων ἡ ἐν Μυρσίναις Θεία βουλῆ κεκρυμμένη καὶ δι' ἀγνώστου φωνῆς ἀνακαλυφθεῖσα χαριτόδωτος τῆς Θεοτόκου εἰκὼν, ἧς ἡ θαυματουργικὴ φήμη διαδοθεῖσα καὶ διαδιδόμενη κατέστησε τὴν Νῆσον πνευματικὸν ὄρμητήριον καὶ ἰατρεῖον σωματικῶν νόσων, εἰς ὃ προσερχόμενοι μετὰ πίστεως οἱ ψυχικῶς καὶ σωματικῶς πάσχοντες καὶ μετ' εὐλαβείας ἐπικαλούμενοι τὴν μητρικὴν τῆς Θεοτόκου συμπάθειαν καὶ βοήθειαν, λαμβάνουσι ψυχικὴν καὶ σωματικὴν παρηγορίαν καὶ ἀνακούφισιν. Τοιοῦτον δὲ ἔχοντες ἀνεκτίμητον θησαυρὸν τιμήσωμεν αὐτὸν δεόντως καὶ ἀπόσχωμεν μὲν τῶν κακῶν πράξεων καὶ ψυχοβλαβῶν διαθέσεων καὶ διανοημάτων, καλ-

λιεργήσωμεν δὲ ἐπιμελῶς τὸ σύνολον τῶν εὐαγγελικῶν ἀρετῶν, ὧν κορωνίς ἐστὶν ἡ ἀγάπη, καὶ ζήσωμεν ἐναρέτως, τιμῶντες οὕτω τὴν Θεοτόκον καὶ δοξάζοντες τὸν Θεόν. Ἐορτάζοντες δὲ τὰς εορτὰς καὶ πανηγύρεις τῆς Θεοτόκου καὶ συνερχόμενοι εἰς τὸν ἐπ' ὀνόματι αὐτῆς καθιερωμένον ναόν, ἀφιερῶσωμεν εἰς αὐτὴν τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ τὰς σκέψεις καὶ ἐπικαλούμενοι τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πρεσβείαν αὐτῆς, μὴ παύσωμεν λέγοντες πρὸς αὐτὴν εὐλαβῶς.

Δέσποινα καὶ Μήτηρ τοῦ Ἀυρωτοῦ, δέχου παρακλήσεις σῶν ἱκετῶν καὶ ταύτας πρὸς Αὐτὸν προσάγουσα, μὴ διαλίπης πρεσβεύουσα Αὐτῷ ὑπὲρ ὑγείας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ κόσμου καὶ ἐνώσεως τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν. Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων καὶ εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς. Ὑπὲρ ἀποσοβήσεως πάσης ἐπιδημικῆς καὶ θανατηφόρου ἀσθενείας καὶ ἐπιθουλιῆς ὄρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν. Ἐτι δὲ ὑπὲρ εὐτυχίας καὶ εὐημερίας τῆς νήσου ταύτης τῶν Κυθῆρων, ἣν μητρικῆ συμπαθείᾳ καὶ ἀνεξερευνητῷ Θεῷ βουλῇ ἐτίμησας διὰ τῆς ἐπισκέψεως καὶ ἀποκαλύψεως τῆς πανσέπτου εἰκόνοιο Σου καὶ ἦν πολλακίς ἔσωσας ἐκ δεινῶν περιστάσεων καὶ κινδύνων. Γενοῦ αὐτῇ καὶ πᾶσι τοῖς τε ἐνδημοῦσι καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι τέκνοις αὐτῆς, Παναγία Μυρτιδιώτισσα, προστάτις καὶ πρέσβυς ἀκοίμυτος πρὸς τὸν ἐκ Σοῦ γεννηθέντα Θεόν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς αἰῶνας αἰώνων.

Ἀμήν!

ΟΝΟΜΑΤΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Σώμ.		Σώμ.	
Μονὴ Μυρτιδιῶν	100	Ἀντώνιος Διακόνος	2
Ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Κυθηραϊκῆ ἀδελφότης	80	Ἐμμανουὴλ Δ. Μαρσέλος	2
Ἡ ἐν Σμύρνῃ Κυθηραϊκῆ ἀδελφότης	50	Σ. Δ. Βασιλειάδης	2
Γεώργιος Μ. Κασσιμάτης	20	Ἰωάννης Βενάρδος	2
Μηνᾶς Κουκούλης	10	Ἰωάννης Δ. Μυλωνόπουλος	2
Μηνᾶς Λογοθέτης	10	Γεώργιος Μ. Καρυδῆς	2
Ζαχαρίας Π. Κομηνός	10	Εὐστάθιος Κ. Δηλαβέρης	5
Νικόλαος Ἰ. Κομηνός	5	Χαράλαμπος Κ. Δηλαβέρης	5
Πολυχρόνης Δ. Γαλακᾶτος	5	Θεόδωρος Ἐμ. Κουκούλης	2
Μηνᾶς Γ. Καψάνης	5	Παναγιώτης Θ. Τριφύλλης	2
Μηνᾶς Π. Καρυδῆς	5	Παναγιώτης Ἐμ. Τριφύλλης	2
Σωτήριος Τσαμπηρᾶς	5	Παναγιώτης Ι. Τριφύλλης	2
Παντελεῆμων Τσαμπηρᾶς	5	Κοσμάς Πετρόχειλος	2
Μιχαὴλ Ι. Μεγαλοκονόμος	5	Παναγιώτης Β. Μπαθῆας	2
Παναγ. Πανάρετος οἰκονόμος	5	Σπυρίδων Πυρρῆς	2
Γεώργιος Μιχαλέτος	5	Ἀδελφοὶ Στρατηγοῦ	2
Γεώργιος Γκουβερνῆς	5	Παναγιώτης Γ. Μαλάνος	2
Μιχαὴλ Κ. Κατσούλης	5	Ἰωάννης Γ. Μαλάνος	2
Γεώργιος Ν. Κορωνάιος	3	Μπενέτης Καλοπέδης	2
Σταυριανὸς Π. Στέλλιος	4	Γεώργιος Ε. Βλαντῆς ἡ Χιώτης	5
Θεόδωρος Π. Κατσούλης	2	Ἀναστάσιος Πασπαλάς	2
Ἀριστοτέλης Δ. Κουκούλης	2	Δ. Ι. Στάης ἱατρός	2
Σπυρίδων Γ. Κοντολέων	2	Ἀναστάσιος Ν. Κορώνης	2
Ἰερὸς ναὸς Μυρτιδιωτίσσης Δαιμονιάς	2	Ἀθανάσιος Στρατηγός	2
Ἰωάννης Μ. Ἀρχοντούλης	2	Κωνσταντῖνος Πανάρετος	2
Ἀνδρέας Μ. Ἀρχοντούλης	2	Γεώργιος Ε. Τσιγγούνης Σχολάρχης	2
Θεόδωρος Λογοθέτης μέγας Οἰκονόμος	2	Ἐμμανουὴλ Π. Κεντρωτῆς	2
Ἀναστάσιος Βενάρδος, ἱερομνήμων	2	Νίκανδρος Πετρόχειλος Πρωτοσύγκελλος	1
		Ἰωάννης Κασσιμάτης ἱερεὺς	1
		Σπυρίδων Καλλιγέρας »	1

Σώμ.	Σώμ.
Πέτρος Μπελέσης	1 Παναγ. Θ. Πετρόχειλος . . .
Γεώργιος Κ. Δημόπουλος	1 'Ιούλιος Β. Μασσέλος . . . . .
'Ανθοπομοίραρχος	1 'Ιωάννης Ι. Βαρυπάτης . . .
Δημήτρ. Π. Κρίθαρης	1 Νκός 'Αγίας 'Αννης . . . . .
'Ανάργ. Ζ. Πανάρετος	1 Νκός 'Εσταυρωμένου . . . . .
Βρετός Ζ. Πανάρετος	1 Διονύσιος Καλούτσης . . . . .
'Εμμαν. Γ. Κασιμάτης	1 Σπυρίδων Καλούτσης . . . . .
Γεώργ. Π. Κατσούλης	1 'Αδαμαντίνη Μ. Νικηφοράκη
Θεόδωρος Χριστιάνος	1 'Ιωάν. Κασιμάτης σχολάρχης
'Αντώνιος Σ. Πασχάλης	1 Στέφανος Νικηφοράκης . . . . .
'Αντώνιος Π. Μαγουλάς	1 Νικόλαος Πετρακόπουλος . . . . .
Σταμάτ. Μ. Μαυρομμάτης	1 Κ. Ι. Παναπλιάκης . . . . .
Γεώργ. Ν. Πασπαλάς	1 Δημ. Θ. 'Αρώνης έλληνοδιδ.
Π. Δ. Καστρίσος	1 'Ιερών. Στάης (βουλευτής).
'Ανδ. Καντιώτης ή Ματονές	1 Γεώργ. 'Εμ. Θεοδωρακάκης
Παναγ. Βρ. Στέλλιος	1 Στυλ. 'Εμ. Θεοδωρακάκης . . . . .
Θεόδωρος Π. Κομηνός	1 'Αντ. 'Εμ. Θεοδωρακάκης . . . . .
'Αντ. Π. Σουρής ή Κοκηρός	1 Κυρ. 'Εμ. Θεοδωρακάκης . . . . .
Νικ. Π. Κομηνός ή Βενέρης	1 Δημ. 'Εμ. Θεοδωρακάκης . . . . .
Γεώργ. Σ. Ζαντιώτης	1 Διον. 'Εμ. Θεοδωρακάκης . . . . .
Σωτήριος Π. Σουρής	1 Μηνάς Π. Μουλός . . . . .
Γεώργ. Κ. Πανάρετος	1 Κυριάκος Θ. Χλαμπέας . . . . .
Παναγ. Χλέντζος	1 Μηνάς Μιχαλίτσης . . . . .
Χαράλ. Χλέντζος	1 'Ιωάννης 'Αραμπατζής . . . . .
'Επαμ. Α. Στέλλιος	1 Γεώργιος Σ. 'Αλφιέρης ή
Διονύσιος Φλάσκας	1 Σταμπούζος . . . . .
'Ανδρ. Στ. Καλοπέδης	1 'Εμμαν. Σ. 'Αλφιέρης . . . . .
'Αναστ. Γ. Πασπαλάς	1 Πανάγος Ν. Λεώνης . . . . .
'Εμμαν. Χλέντζος	1 Εύάγγ. Ν. Λεώνης . . . . .
Θεόδωρος Κ. Μιχαλίτσης	1 Θεόδωρ. Ν. Λεώνης . . . . .
'Ελευθέρ. Κ. Μιχαλίτης	1 'Ιωάν. Π. Καλοπέδης . . . . .
Δημήτρ. Μιχαλίτης	1 Κοσμάς Π. Κατσούλης . . . . .
Εύαγγελος Μιχαλίτσης	1 Θεόδωρ. Π. Κομηνός . . . . .
Εύάγγ. Α. Ζωγραφάκης	1 Μαρούλη Π. Κομηνού . . . . .
Γεώργ. Μ. Πετρόχειλος	1 'Εμμαν. Θ. Τριφύλλης . . . . .
'Εμμαν. Δ. Κασιμάτης	1 Παναγ. Κ. Χλαμπέας . . . . .
Γεώργ. Ζ. Πετρόχειλος	1 'Ιωάν. Χ. Ταμπάκης . . . . .
'Ιωάννης Καρατέλης	1 Κωνστ. Α. Μπαθέας . . . . .
Γεώργ. Π. Στάθης	1 Κωνστ. Δ. Λουράντος . . . . .
Σπυρίδων Ι. Μασσέλος	1 Εύάγγ. 'Αργύρης . . . . .

Σώμ.	Σώμ.
Κοσμ. Καψάνης ή Βίκος	1 Παναγ. Πολυμενάκης . . . . .
Κοσμάς Ζαγλανίτης	1 Μηνάς Καλλίνικος . . . . .
'Ιερέυς Μηνάς Κορωναίος	1 Π. Χ. 'Αναστασόπουλος . . . . .
Εύάγγ. Μ. Κορωναίος	1 Δημ. Γ. Μαντάς ιεροψάλτης
Παν. Ι. Φάρος ή Καραδήμος	1 Νικόλαος Σακελλαρίδης . . . . .
Στ. Β. Δαμῆλος δημοδιδάσ.	1 'Ανδρέας Ζίτσας . . . . .
Γεώργ. Μ. Τζωρτζόπουλος	1 'Αναστάσιος Πρινέας . . . . .
'Αλέξ. Ευστρατίου	1 Χαράλαμπος Πετρόχειλος . . . . .
'Ιερέυς Μην. Τζωρτζόπουλος	1 'Ηλίας Ι. Καρτερούλης . . . . .
Βασίλ. Μ. Χλέντζος	1 'Ιωάννης Θ. Πετρόχειλος . . . . .
Θεόδωρ. Μ. Χλέντζος	1 'Ιερέυς 'Αντών. Κοντομηνάς
'Ανδρέας Μ. Χλέντζος	1 'Ιερέυς Νικόλ. Κυργιαννάκος
Κωνστ. Μ. Χλέντζος	1 'Ιερέυς 'Εμμανουήλ Νυχχας
Δημ. Μ. Χλέντζος	1 'Ελευθερία Κ. Κατσούλη . . . . .
Κωνστ. Β. Κουκούλης	1 'Αγλαία Γκίνη δημοδιδά-
Θεόδωρ. Β. Κουκούλης	1 σκαλος . . . . .
'Ιωάν. Β. Κουκούλης	1 'Ιωάννης Γκούβερης . . . . .
Ντζ. Β. Λαράντος	1 Γεώργιος Ι Νυχχας . . . . .
Κωνστ. Ν. Κασιμάτης	1 Βασίλειος Π. Δετελής . . . . .
Νικόλ. Δημητριάδης	1 Παναγιώτης Κορωναίος . . . . .
Λεωνίδας Δ. Κουβαράκος	1 'Ιερέυς Παναγιώτης Στάθης
Γεώργ. Στ. Γραφάκος	1 'Ιερέυς Δημήτριος Καταζάς
Διον. και Παν. Λιαράκος	1 'Ιωάννης Κ. Μανάκος . . . . .
'Ιωάν. Ζερβουλάκος	1 Κυριακούλα Ι. Μανάκου . . . . .
Κωνστ. Κουζίγηνης	1 Πάνος Ι. Μανάκου . . . . .
'Ηλίας Καρυτινός	1 'Αλέξανδρος Ι. Μανάκου . . . . .
Θεόδωρος Π. Παναγάκος	1 Κωνσταντίνος Ι. Μανάκος
Παναγ. 'Ηλ. Διακάκος	1 Βασίλειος Κ. Σταθάκης . . . . .
'Ιωάν. Κουζίγηνης	1 Κυριάκος Κ. Βρανάς . . . . .
Δημήτρ. Στάθης	1 Γεώργιος Κ. Κοντραφούρης
Β. Κ. Γεωργίου	1 Χαράλαμπος Θ. Μπελίνης
Κωνστ. Παπανδρεόπουλος	1 Νικόλαος Ι. Σαραντήτης . . . . .
'Ηλίας Χ. Τζανετιάς	1 Παναγ. Δ. Σαραντήτη . . . . .
'Ιωάν. Μελετόπουλος	1 Στιλλιανός Γ. Καράς . . . . .
Στυλλιανός Πισσάνος	1 Χαράλαμπος Α. Μανάκος
Κωνστ. Πρινέας	1 Παναγιώτης Δ. Βραϊμάκης
Δ. Κουμάνταρος	1 Παναγ. Ν. Σαραντιδής . . . . .
'Ιωάν. Β. Βασιλάκης	1 'Εμμαν. 'Α. 'Αλεξανδράκης . . . . .
Ευθύμιος Ι. Καρενουζέλης	1 'Ανδρέας 'Α. Βραϊμάκης . . . . .
'Απόστολος Ν. Μαυράκης	1 Χαράλαμ. Π. 'Αλφιέρης . . . . .

Σώμ.		Σώμ.
	1	1
Δημήτρ. Ν. Λυκνής	1	1
Σπ. Θ. Σταματάκης	1	1
Νικ. Δ. Δάνης	1	1
Ίερεὺς Νικόλ. Ααλούσης	1	1
Παναγιώτ. Θ. Βατίστας	1	1
Γεώργ. Π. Μιχαλέτος	1	1
Κυριακούλα Π. Βαρβαρέσου	1	1
Παναγιώτης Δ. Ἀρώνης	1	1
Μιλτιάδ. Π. Βαρβαρέσος	1	1
Ἀλέξανδ. Καλογεράκος	1	1
Δημήτρ. Ι. Ρήγας	1	1
Ἀναστ. Ι. Παπαδάκης	1	1
Χαράλαμ. Μ. Τσιγγούνης	1	1
Μηνᾶς Κ. Τσιγγούνης	1	1
Ἰωάν. Δ. Τσιγγούνης	1	1
Ίερεὺς Γ. Κ. Τσιγγούνης	1	1
Κυριάκος Μηλιδῶνης	1	1
Χριστοφίλης Χούλης	1	1
Κυριακὸς Μαραθέλιας	1	1
Θεόδωρ. Ν. Κατσούλης	1	1
Λεων. Μισθὸς δημοδιδάσκ.	1	1
Ίερεὺς Γεώργ. Κατράκης	1	1
Νικ. Δ. Σιμηγιάννης	1	1
Ἀντώνιος Ι. Λύρας	1	1
Παναγιώτης Ι. Λύρας	1	1
Θεόδωρος Π. Λύρας	1	1
Ἀνδρέας Π. Λύρας	1	1
Παναγιώτης Χ. Λύρας	1	1
Ἀντώνιος Γ. Πίκουλας	1	1
Γεώργιος Α. Ἀνδρεσάκης	1	1
Νικόλαος Π. Ν. Μισθὸς	1	1
Θεόδωρος Ι. Λύρας	1	1
Ἀνδρέας Ι. Λύρας	1	1
Γεώργιος Σιμηγιάννης	1	1
Ίερεὺς Θεόδ. Ι. Στελλάκης	1	1
Διονύσιος Λ. Στελλάκης	1	1
Θεόδωρος Λ. Στελλάκης	1	1
Νικόλαος Α. Ἀνδρεσάκης	1	1
Δημήτριος Ι. Τσιγγούνης	1	1
Θεόδωρος Α. Τσιγγούνης	1	1
Ἰωάννης Δ. Τσιγγούνης	1	1
Παναγιώτης Τσιγγούνης	1	1
Ίερεὺς Βασίλειος Κατράκης	1	1
Ίερεὺς Γεώργιος Γεωργαράς	1	1
Ίερεὺς Παναγιώτης Μπίλιας	1	1
Ίερεὺς Παναγιώτης Πέπας	1	1
Ἀγγελῆς Π. Ἀγγελάκης	1	1
Ἀριστοτέλης Ἀποστολίδης	1	1
Μαριώρα Ἀποστολίδου	1	1
Βικτωρία Ἀποστολίδου	1	1
Π. Δ. Ρίτσος	1	1
Σπυρίδ. Ῥάμος Οικονόμος	1	1
Ίερεὺς Γεώρ. Ν. Λογοθέτης	1	1
Ίερεὺς Ἀντ. Γ. Ἀφεντάκης	1	1
Ἀνδρέας Ν. Χελικιόπουλος	1	1
Θεόδωρος Π. Α. Λύρας	1	1
Παναγιώτης Θ. Κατράκης	1	1
Χαράλαμπος Μισθὸς	1	1
Ἀπόστολος Λιλάκος	1	1
Ἐμμανουὴλ Μαυρομάτης	1	1
Δημητρ. Σ. Μιχαλόπουλος	1	1
δημοδιδάσκαλος	1	1
Γεώργιος Μπουρλότος δημο-	1	1
διδάσκαλος	1	1
Νικόλαος Α. Ἀνδρεσάκης	1	1
Εὐάγγελος Κληματαράς	1	1
Δημ. Ἐμ. Ψαλιδᾶς	1	1
Ἀθανάσιος Πρωτοψάλτης	1	1
Θεόδωρος Καλλιγέρος	1	1
Παντελῆς Γιαννοῦκος	1	1
Γαβριὴλ Κουβαράς	1	1
Γεώργιος Μανούσκος Σά	1	1
Α. Π. Στρατηγὸς	1	1
Θεόδωρος Μεγαλοκονόμος	1	1
Ἰωάννης Μαυρομάτης	1	1
Κοσμάς Δ. Σουρῆς	1	1
Ἀντώνιος Θ. Ζαντιώτης	1	1
Δημήτριος Ν. Γιαννοῦκος	1	1
Γεώργιος Ι. Ζαφύρης	1	1
Ι. Δ. Κορωναῖος	1	1

Σώμ.		Σώμ.
	1	1
Σταῦρος Κ. Μπαθίας	1	1
Βρετὸς Ν. Λουράντος	1	1
Γεώργιος Π. Σουρῆς	1	1
Παναγιώτης Ι. Σουρῆς	1	1
Βρετὸς Βενάρδος	1	1
Διονύσιος Φαρδούλης	1	1
Ι. Β. Βαγγῆς	1	1
Ι. Δ. Βαγγῆς	1	1
Ἀλέξανδρ. Π. Σουρῆς	1	1
Νικ. Παπαδόπουλος	1	1
Ἰωάν. Κοπίδης	1	1
Ἀντών. Β. Δημητρίου	1	1
Πέτρος Ρούσης	1	1
Χρῆστος Φάρος	1	1
Β. Νάκος	1	1
Παναγ. Καψάνης	1	1
Γεώργ. Ζ. Σίμος	1	1
Π. Σκοπελίτης Σακελλάριος	1	1
Ναδὸς Ἁγίας Τριάδος	2	1
Ἰωάν. Τριφύλλης	1	1
Κ. Τριφύλλης	1	1
Θεόδωρ. Ν. Σουρῆς	1	1
Νικ. Βαμβακάρης	1	1
Σοφοκλῆς Θ. Λογοθέτης	1	1
Θεόδωρ. Α. Κατσούλης	1	1
Ἐμμ. Κρίθαρης	1	1
Γεώργ. Κομαρίμας	1	1
Ι. Π. Κορωναῖος	1	1
Κοσμάς Σ. Καψάνης	1	1
Κωνστ. Λ. Βέγγος	1	1
Κωνστ. Μπούκης	1	1
Σταῦρ. Γ. Χρυσάκης	1	1
Ἀδελφοὶ Κυρίου	1	1
Γεώργ. Ι. Ζωγράφος	1	1
Βαλάσης Βαλασόπουλος	1	1
Πρόδρομος Βεκιάρης	1	1
Νικόλ. Νυνῆς	1	1
Παναγ. Ι. Μπαθίας	1	1
Θεόδωρ. Ι. Μπαθίας	1	1
Κυριάκος Φαρδούλης	1	1
Ἀρσέν. Β. Λογοθέτης	1	1
Ἰωάν. Β. Λογοθέτης	1	1
Θεόδ. Λεφάκης (Δόμενος)	1	1
Γεώργ. Ι. Στρατηγὸς	1	1
Γεώργ. Γαλακᾶτος	1	1
Δ. Ι. Τριάρχης	1	1
Φίλιππος Καΐσας	1	1
Δ. Β. Παπασπυρίδης	1	1
Κ. Μ. Πέπας	1	1
Δημήτρ. Κομηνός	1	1
Ἡλίας Συρμάτης	1	1
Θεόδωρ. Ι. Τριφύλλης	1	1
Δημήτρ. Σ. Κορωναῖος	1	1
Ἰωάν. Π. Λιάπης	1	1
Λάμπρος Κανδηλιώτης	1	1
Νικ. Ρακιντζής	1	1
Σπ. Εὐαγγελᾶτος	1	1
Ἀνδρέας Ζαμπέτας	1	1
Γεώργ. Κουινός	1	1
Εὐάγγελ. Ψυλός	1	1
Δημήτρ. Ράλλης	1	1
Νικόλ. Ι. Τριφύλλης	1	1
Δημήτρ. Γεωργόπουλος	1	1
Κοσμάς Μαυρομάτης	1	1
Δημήτρ. Ζαντιώτης	1	1
Δημήτρ. Τσάμης	1	1
Ἀνδρέας Καραγιάννης	1	1
Βασίλ. Πιπάκης	1	1
Νικ. Παπᾶς	1	1
Βασίλ. Γεωργόπουλος	1	1
Γεώργ. Μπαναλόπουλος	1	1
Ἰωάν. Κοτούλιας	1	1
Θ. Γ. Τριφύλλης	1	1
Παῦλος Α. Στρατηγὸς	1	1
Γεώργ. Βρ. Χλέτζος	1	1
Γεώργ. Ἐμμ. Κομηνός	1	1
Γεώργ. Π. Τσιτσιλίας	1	1
Θεοδὸς. Π. Κύπριος	1	1
Κωνστ. Μπόνας	1	1
Νικ. Μανωλέσος	1	1

Σώμ.		Σώμ.
	1 Δημήτριος Α. Κομηνός...	1
	1 Παναγιώτης Καστρίσος...	1
	1 Θεόδωρος Γ. Ντζέντζος...	1
	1 Θεόδωρος Π. Θεοδωρακάκης	1
	1 Βασίλειος Π. Τζωρτζόπουλος	1
	1 Βασίλειος Τσιγγούνης...	1
	1 Όνουφριος Κ. Δηλαβέρης...	1
	1 Χαράλαμ. Χ. Μαυρομαμάτης	1
	1 Ναός αγίου Χαραλάμπους.	
	Καραβιά...	2
	1 Ίερεύς Ιωάννης Γεωργιάς...	1
	1 Δημήτ. Διακόπουλος δημ.οδ.	1
	1 Ιωάννης Α. Γεωργιάς...	1
	1 Ανάργυρος Ν. Πανάρετος...	1
	1 Θεόδωρος Κ. Καψάνης...	1
	1 Ιωάννης Α. Αργύρης...	1
	1 Φίλιππος Τριανταφύλλου...	1
	1 Αντώνιος Σ. Βλαβιανός...	1
	1 Ιωάννης Δ. Σουρής...	1
	1 Γρηγορία Χ. Δηλαβέρη...	1
	1 Καλλιόπη Κυπριώτου...	1
	1 Ζαφείρω Σ. Κορωναίου...	1
	1 Κλεοπάτρα Α. Ζαχαράκη...	1
	1 Νικόλαος Μ. Ρήγας...	1
	1 Βασίλειος Ι. Παστός...	1
	1 Νικόλαος Γ. Λεβούνης...	1
	1 Νικόλαος Μάνεσης...	1
	1 Κωνσταντ. Πετρόχειλος Κα-	
	σιμάτης...	1
	1 Αντώνιος Δ. Κασιμάτης...	1
	1 Γ. Κασιμάτης Ίερομνήμων.	1
	1 Νικόλαος Γ. Στρατηγός...	1
	1 Γεώργιος Β. Καλλίγερος...	1
	1 Τηλέκλητος Δ. Παπτάκης	1
	1 Σπυρίδων Λενταράκης...	1
	1 Δημήτριος Παυλάκης...	1
	1 Σ. Καλούπης...	1
	1 Ιωάννης Καλλίγερος...	1
	1 Έμμανουήλ Χαρχαλάκης...	1
	1 Ματθαίος Γ. Πετρόχειλος...	1

Σώμ.		Σώμ.
	1 Γεώργιος Σ. Άλπανάκης...	1
	1 Π. Α. Καστρίσος...	1
	1 Ίερεύς Άθανάσιος Σκλάβος	
	Οικονόμος...	1
	1 Ίερεύς Έμμανουήλ Σκλάβος	1
	1 Ίερεύς Ιωάννης Σκλάβος...	1
	1 Δημήτριος Θ. Άρώνης...	1
	1 Ιωάννης Π. Φώτιος...	1
	1 Γαβριήλ Χάρος...	1
	1 Δημήτριος Γκήτσας...	1
	1 Ίερεύς Μηνάς Μαγονέζος ή	
	Άρώνης...	1
	1 Ίερεύς Γεώργιος Γερακίτης	1
	1 Ίερεύς Ιωάννης Καστρίσος	1
	1 Ίερεύς Νικόλαος Ποτήρης	1
	Ναός αγίου Χαραλάμπους	
	Μυλοποτάμου...	2
	1 Ίερεύς Θεόδωρος Ποτήρης	1
	1 Ίερεύς Θεόδ. Ι. Κασιμάτης	1
	1 Ίερεύς Γεώργιος Στάτης...	1
	1 Ίερεύς Πέτρος Λεοντζίνης	1
	1 Ίερεύς Θεόδ. Μεγαλοκονόμος	1
	1 Ίερεύς Έμμαν. Λουράντος	1
	1 Ίερεύς Μιχαήλ Λουράντος	1
	1 Ίερεύς Παναγ. Κασιμάτης	1
	1 Ίερεύς Έμμαν. Μαρσέλος	1
	1 Ίερεύς Ιάκωβος Κασιμάτης	1
	1 Β. Γλυτσός Άρχιμανδρίτης	1
	1 Ίερεύς Άπόστολος Μουλός	1
	1 Ίερεύς Θεόδωρος Άνδρόνικος	1
	1 Ίερεύς Δημ. Γαλακιάτος...	1
	1 Ίερεύς Διον. Κολεντιανός	1
	1 Ίερεύς Σταυριανός Λεβούνης	1
	1 Ίερεύς Νικ. Χ. Κασιμάτης	1
	1 Παναγιώτης Πρωτοψάλτης	1
	1 Έμμανουήλ Π. Τζάνης...	1
	1 Ίερεύς Μάρκος Παυλάκης.	1
	1 Π. Ταμβάκης...	1
	1 Π. Λεώνης...	1
	1 Γ. Σκλάβος...	1
	1 Διονύσιος Θεοδωρακάκης...	1
	1 Σταυρής Στέλλιος...	1
	1 Σταυρής Μπαβίας...	1
	1 Χαράλαμπος Κασιμάτης...	1
	1 Δημήτριος Θεοδωρακάκης...	1
	1 Άνδρέας Έμ. Κασιμάτης...	1
	1 Νικόλαος Α. Καλλίγερος...	1
	1 Παναγιώτης Καλλίγερος...	1
	1 Στυλιανός Μαρσέλος...	1
	1 Γεωργιος Έλευθερίου...	1
	1 Ιωάννης Α. Καλλίγερος...	1
	1 Κ. Α. Κουέλης...	1
	1 Ευστάθιος Τσιγγούνης...	1
	1 Νικόλαος Ε. Τσιγγούνης...	1
	1 Ιωάννης Σταματόπουλος...	1
	1 Γεώργιος Χριστοδούλου...	1
	2 Γεώργιος Έμ. Άλφιέρης...	1
	1 Φωστίνης και Τσακίρης...	1
	1 Άνδρέας Βρασιβανόπουλος...	1
	1 Παναγιώτης Ν. Τριφύλλης...	1
	1 Νικόλαος Κ. Τριφύλλης...	1
	1 Ιωάννης Κ. Λυκούρης...	1
	1 Θεόδωρος Μαθιός...	1
	1 Χ. Η. Μαργέρας...	1
	1 Έμμανουήλ Καραγιάννης...	1
	1 Γεώργιος Καραβίας...	1
	1 Κωνσταντ. Σ. Χλαμπιάς...	1
	1 Παναγ. Κ. Καλλίνικος...	1
	1 Παναγ. Παυλάκης...	1
	1 Δημήτριος Παυλάκης...	1
	1 Παύλος Μαρέντης...	1
	1 Δανιήλ Νικολάσους Άρχι-	
	μανδρίτης...	1
	1 Ίερεύς Κοσμάς Καλλίνικος...	1
	1 Ίερεύς Νικόλαος Κασιμάτης...	1
	1 Ίερεύς Γεώρ. Σ. Κασιμάτης...	1
	1 Θεόδωρος Γερακίτης...	1
	1 Ιωάννης Μ. Πετρόχειλος...	1
	1 Γεώργιος Μαρκεσίτης...	1
	1 Δημήτριος Κεντρωτής...	1

	Σώμ.	Σώμ.
Ἰερεὺς Γεώργ. Λενταράκης	1	Παναγιώτης Κοσμᾶ Σάμιος 1
Ἰερεὺς Κοσμάς Μαρέντης . .	1	Φραγκίσκος Σάμιος 1
Ἰερεὺς Κ. Γ. Λενταράκης . .	1	Παναγιώτης Καθιέρης 1
Λεωνίδας Παυλάκης	1	Παναγιώτης Γ. Ζαντιώτης 1
Μιχαήλ Γ. Λενταράκης	1	Γεώργιος Α. Στέλλιος 1
Ἐμμανουὴλ Κ. Μαρέντης	1	Παναγ. Ἐμ. Φαρδούλης 1
Μητᾶς Ι. Λενταράκης	1	Νικόλαος Ι. Κομηνός 1
Δημήτριος Π. Ραΐσης	1	Δημήτριος Θ. Φυρῶς 1
Ἰωάννης Γ. Παυλάκης	1	Γεώργιος Σ. Ζαντιώτης 1
Λαυρέντιος Πετρόχειλος	1	Δημ. Ἀρώνης συνταξιούχος 1
Νικόλαος Π. Λαζαρέτος	1	Κοσμάς Γ. Ζαντιώτης 1
Α. Μαρέντης	1	Ἐμμανουὴλ Π. Ζαντιώτης 1
Π. Θ. Κορωναίος	1	Θεόδωρος Γ. Μουλός 1
Ι. Δ. Πανάρετος	1	Γεώρ. Καλοπέδης Ζωγράφος 1
Θεοδόσιος Ι. Ἀρώνης	1	Μητᾶς Καλοπέδης 1
Ἐμμν. Α. Μαυροματιάτης	1	Γεώργιος Θ. Πρινέας 1
Κ. Κατσούλης	1	Δημήτριος Μ. Δογοθέτης 1
Δ. Ε. Σοφίος	1	Νικόλαος Π. Βενέρης 1
Α. Γ. Πανάρετος	1	Γεώργιος Μ. Τσιτσιλίου 1
Γεώργιος Λιανός	1	Κοσμάς Σ. Ἀρώνης 1
Θεοδόσιος Σουρῆς	1	Ν. Μ. Κακομαρίος ἡ Ἀρώνης 1
Δημ. Ἐμμ. Θεόδωρακάκης	1	Δημήτριος Θ. Σουρῆς 1
Γεώργιος Σ. Κητσούλης	1	Γεώργιος Δ. Σουρῆς 1
Θεόδωρος Π. Γεωργόπουλος	1	Θεόδωρος Βρ. Βαγγῆς 1
Παναγιώτης Ι. Κρήνης	1	Ἰωάννης Βρ. Βαγγῆς 1
Ἄριστ. Δ. Μεγχιλοκόμος	1	Βρετὸς Θ. Βαγγῆς 1
Σταμάτιος Βενάρδος	1	

